

egyenesen arra a célra, hogy a törvényhatóságok közigazgatását állandóan ellenőrizze, külön osztályt szerveztesse a belügyminisztériumban. Így az ellenőrzés folytonos lesz, természetes dolog lesz, nem lesz benne semmi megbélyegző, semmi gyanus. Tehát a legszigorubb lehet. A miniszter szeme állandóan ott lesz a vidéki adminisztráción, nem szalaszt el semmi mulasztást, semmi visszaélést, sőt a legtöbbet megelőzi majd.

A nagy, szerves reform ideje elérkezik nemsokára. Ezt az időt könnyebben várjuk be most, hogy megnyugvással látjuk mindazt megőrténni, ami előkészíti az utját a nagy átalakulásnak; hogy látjuk a szervezet átalakulása előtt átdomítani az adminisztráció szellemét. Széll Kálmán ma újra szaporította a számát az ő szállóigéinek, amelyek az ő rendszerének uralkodó vonásait mélyen bevésik a köztudatba. Az adminisztráció vezérlő gondolatát azzal jellemezte meg ma Széll Kálmán, hogy minden akta, amely a büroba körül, élő érdeket képvisel, s hogy azzal a szerint kell elbánni, mert annak elintézése fáj vagy gyógyít. Ennek az igének tapsolni fog az egész ország közvéleménye, amint tapsolt ma az egész képviselőház. Széll Kálmán miniszterelnök sikereit egy szép, tartalmas, nevezetes diadallal szaporította ma Széll Kálmán belügyminiszter.

A budgetvita.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 21.

Finále . . . Miután Berzeviczy Albert elegánsan, mint rendesen és sokkal rövidebben, mint mások, kifejtette még a maga álláspontját a nemzetiségi kérdésben: — Széll Kálmán az egész törvényhozás tetszése közben vonta le az érdekes vita mindenképpen érdekes tanulságait. A „esetárazó képviselő ur” — ahogy ma a miniszterelnök Komjáthy Bélát elnevezte — maga is beláthatta, hogy Széll Kálmán a cselekedeteivel máris kimutatta az ő, formában ugyan előzékeny, eredményben határozott és erélyes nemzetiségi politikájának helyességét. Mert ma a miniszterelnök konkrét adatokkal is igazolta, hogy a gyanus nemzetiségi alakokkal szemben ő sem gyöngébb, mint más kormányok voltak. Ellenkezőleg. Mikor a gyanu még csak föltevés és beigazolást sem nyert: — a kormány akkor is erős volt elővigyázatból.

Margit eljátszott egy kevéssé Bánnal, mint a hogyan a többivel is — és ezzel vége.

A mit Bán a lányon látott, azt az ő husz éves lelke álmodta csak rája. Mind a poézist, mind a fényt, az illatot a maga lelkéből álmodta rája Bán. A sok szép virággal ő ékesítette föl, az ő lelke volt a virágok termő talaja.

... És lehervadának a virágok ...

— Elmegyünk-e sétálni, Margit?

— Nem lehet, Bán. Nem sétálhatunk többet együtt. Más pajtás után kell néznie. Az idő mulik, megöregszem ma holnap. Itt az ideje, hogy férjhez menjek. Jó alkalom van most rá. Fülüg szerelmes belém a doktor, annyira szerelmes, hogy azt sem kérdi, mennyi hozományom van? Menjen Bán, mert még itt találja. Bizonyosan féltékenykednék, Menjen Bán!

És Bán ment ...

II.

A harmincéves Bán komoly férfi, akit nevetni nem lát senki. Valami szomorú felhő ül magas homlokán, tán egy régi csalódásnak, rég elmúlt katasztrófának emléke.

A harmincéves Bán a tükör előtt áll, úgy köti meg fehér nyakkendőjét. Az este lesz az eljegyzése.

Olgának hívják a menyasszonyát. Keresu, magas, szép barna lány, komoly, kissé szomorú szemekkel.

Bán kiveti frakkját a szekrényből és tubarózsát tűz a gomblyukba. Majd elnézi a fehér virágot a fekete posztón és elmereng.

Ma este lesz tehát az eljegyzése.

S életének e fordulópontján visszazáll elméje a multba, rég letűnt időkre emlékszik vissza.

Tíz év előtt ... Margit ... És összehasonlítja Margitot Olgával.

Margit az ő ábrándjai világában volt az, aminő Olga a valóságban.

S Széll Kálmán igazán tetteivel igazolta előbb, amire ma hivatkozott:

— Akik csak a mosolygó arcomat látják, vegyék tudomásul, hogy az én kezem nemcsak simogatni tud, hanem — szorítani is.

Egyébként a miniszterelnök ur mai beszédének a második része volt a becsesebb. Egész szakajtó-mással való ajándékokat jelentett be ebben Széll Kálmán az országnak, az adminisztrációnak, a tisztviselőknek. S minden egyes bejelentés után csak úgy zugott az egész törvényhozás a tapstól, az éljenzéstől. A beszédnek ez a gardsága mindenkit tetszésre ragadott s mi magunk is vezető helyen fejtjük ki a bejelentett intézkedések nagy fontosságát.

Az ülés második felében megindult a *színházi vita*. Egyelőre ma még csak Pichler Győző foglalkozott a színházak ügyével s olyan széles alapon, olyan részletesen, hogy ki is beszélt az ülést. Sok érdeket mondott sok érdektelennel, sok igazságot sok tulzással. A vita talán meg fogja rostálni az ő tulsok anyagát s kiszedi belőle a jót, az okosat, a használhatót.

A képviselőház ülése február 21-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Plósz Sándor.

(A belügyi tárca költségvetése.)

Berzeviczy Albert! T. Ház! Szándékom volt eredetileg a belügyi tárca költségvetésének első tételénél úgy, mint azt több t. képviselőtársam tette, nézeteimet a nemzeti kérdésre vonatkozólag tüzetesen kifejtetni. (Halljuk! Halljuk! De a tegnapi nap vitájának meghallgatása és érejt megfontolás után arra a meggyőződésre jutottam, hogy a véleményemmel ellenkező nézetek, melyek itt nyilvánultak, az eddigi vitában megalatták cáfolatukat és azok a kérdések, amelyekről nyilatkozni óhajtottam volna, az eddigi vitával elegendőképpen meg vannak világítva, arra a meggyőződésre jutottam továbbá, hogy talán nem is kívánatos, hogy minden újabb, akár a Házban felmerülő, akár kívülről jövő impulzus és incidens nélkül a nemzeti kérdést itt, a Házban, még soká napirenden tartjuk. (Élénk helyeslés.) Ettől a meggyőződéstől indítva, a nemzeti kérdésre vonatkozó minden további bővebb fejtegetésektől készségesen elállók. (Helyeslés.) Csak egy-két rövid kijelentésre szorítkozom.

Kijelentem mindenekelőtt azt, hogy én azzal a politikánk céljaira és irányára nézve épp oly önérezt és határozott, mint a nemzetiségek iránt koncilians, méltányos, mondhatni testvéries érzülettel áthatott beszéddel, amelyet erre a kérdésre nézve a miniszterelnök ur még az általános budgetvitában mondott, annak minden részével és teljesen egyetértek. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Én annak a beszédnek elhangzását itt, a törvényhozás termében,

a legőszintébb örömmel üdvözölöm. (Általános helyeslés.)

És megvallom, felette kíváncsian tartom, hogy ennek a beszédnek elhangzása után legalább ebben a kérdésben minden rekriminációt tegyünk félre és tegyük félre minden keresését az ellentéteknél volt és a jelenlegi kormány nemzetiségi politikája között (Helyeslés a jobboldalon.) annál inkább, mert meggyőződésem szerint, és amit előttem ennek a vitának több jeles szónoka ki is fejtette, a nemzetiségi politikában a volt és a jelenlegi és egyáltalán az eddigi működött kormányok politikája között a lényegre nézve ellentét, eltérés nincsen és nem is létezhetik, (Helyeslés jobboldalon.) mert Magyarországon csak egyféle nemzetiségi politika lehetséges és mért, t. Ház, igen veszedelmes volna nézetem szerint a Ház, igen veszedelmes elhatolni azt, hogy ők bármely kormányváltozástól, vagy bármely pártnak a felülkerekedésétől Magyarország nemzetiségi politikájának lényeges megváltozását remélhetik. (Általános helyeslés.)

Ettől a meggyőződéstől indítva, én részemről arra kérek minden tényezőt itt a parlamentben és a parlamenten kívül, hogy legalább ebben az egy kérdésben egyetértve, egyesüljünk azon az alapon, amelyet a miniszterelnök ur beszéde nekünk helyesen kijelölt. (Helyeslés a jobboldalon.) Tapasztalhatjuk, hogy a magyarság a nemzetiségekkel szemben mindig erős volt, amikor egyetértett, mindig gyenge volt, amikor önmagában meghasonlott és egymást vádolni kezdte. (Ugy van! jobboldal.)

Az az alap, amelyet a nemzetiségi kérdésben a miniszterelnök ur beszéde helyesen kijelölt, az én nézetem szerint eléggé széles és elég szilárd arra, hogy ezen az alapon egy belügyi igazgatásban, mint általában a kormányzat minden ágában oly nemzetiségi politikát folytathassunk, amely kielégíti a nemzetiségek jogos igényeit, amely hozzájárul ennek az államnak a konszolidálásához, megerősítéséhez, amely — és én erre részemről legalább épp oly súlyt fektetek, mert abban látom egyedül a nemzetiségi kérdés végleges és teljes megoldását, — lehetővé teszi a magyar nemzeti kulturának kifejlődését és felvirágoztatását. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

Ebben a meggyőződésben én a belügyi költségvetést készséggel elfogadom. (Zajos éljenzés és helyeslés a jobboldalon.)

Elnök a vitát bezárja.

(A miniszterelnök beszéde.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Az általános vitában és azon hosszú vita alatt, amely ennek a költségvetésnek általános tárgyalása alkalmával ebben a Házban lefolyt, abból a tegezből, amely, úgy látom, több ily nyilat tartalmaz számomra, felém repült egy nyil, amely engem sebezni akart. Én úgy érzem, — és az a visszhang, amelyet az én válaszom a Házban keltett, mellettem bizonyít — hogy az a nyil, amely a nemzetiségi kérdésben felém irányított, engem verteze taált és én nem érzem magamat általa sebezve.

Vannak kérdések, amelyekről, midőn nem aktuálisak, vagy midőn valamely komoly incidens azokat napirendre nem hozza, nem szükséges és talán nem is tanácsos olyan sokat beszélni. (Helyeslés jobboldalon.) Én tehát magával a kérdéssel hosszasan foglalkozni nem is fogok.

Elszállott a romantika kora s a harmincéves Bán másképpen közelgett Olgához, mint a husz éves az ő Margitjához. Éles, kritizáló szemmel, csalódott lélekkel, melyben a szkepszis az ur, nem az ábrándozás.

— Csinos, kellemes lány ez az Olga — mondta magának Bán.

De mult az idő és Bán nap-nap után több jelzöt rakott a lány neve elé, magasztaló, hódoló jelzőknek egész sorozatát.

Minden jelző egy várfok volt, mit a lánynak be kellett vennie. Bán védte a várfokokat, elkecseregette, a kétkedés, a hitetlenség vértjében s Olga sorjában bevette őket, könnyedén, diadalmasan, ellenállhatatlanul.

Lerakta végre a fegyvert Bán és azt mondta a lánynak:

— Nemes vagy, tiszta vagy, érzékeny, finom, mint egy fehér virág, bölcs, mint egy öreg ember és életerős, vidám, mint egy gyermek. Szép vagy, húság nélkül való vagy. A szemed szomorú, mert a világot nézed vele, a lelked derült, mert magadba zárkóztál vagy és önmagadban, a te világodban élsz. Megértlek és így méltó vagyok hozzád, engedd meg, hogy hozzád föl-emelkedhessem. . .

— Szeretlek, — szólott a lány.

... Ma este lesz az eljegyzése. Szereti Olgát, nagyon szereti. Telve van csodálattal menyasszonya iránt és lélekben is meghajol előtte, ha kezét csókol neki.

Boldog lesz. Hitte volna akkor tíz év előtt, hogy boldog lesz valamikor?

Tíz év előtt ... Margit ... Ha Margit a menyasszonyává lett volna s most mint husz éves ifjú Margittal való eljegyzésének ünnepére öltöznék? Maga előtt látja a husz éves Bánt, a rajongó Bánt, aki mint egy bolond úgy ugrált és táncolt, ha Margit erősebben szorította meg a kezét. Micsoda tűz, minő extázis volt az! Hogy lángolna, hogy reszketne, elsápadna és pirulna

a boldogságtól, ha husz éves volna most és Margit tubarózsáját tűzné a frakkjába.

És így?

Milyen nyugodt, milyen csöndes, kimért és komoly!

Szereti, mélyen szereti Olgát, de hol az a nagy hév, hol a fiatal rajongás, az ifju lélek sziporkázó, tündöklő tüzijátéka? Hol a láz, a perzselő, vakító ragyogás?

Oh ha megvolna még, ha most égne lelkében?!

Margit nem is érdemelte meg, mi köze volt Margitnak ahhoz?

De Olga! Ő szebb, mint az ifju álma volt, szentebb, istenibb, mert való, mert igaz.

De elszállt a ragyogás az ifju álmokkal, eloszlott a szivárvány, mely Margit rombadólt oltárát körülvette. Csöndes és nyugodt a láng, mely Olga oltárán ég.

— Olga meg van lopva, meg van csalva! — kiált föl Bán. — Add vissza elvesztett lelkemet, óh Istenem, add vissza! Olgáé az, őt illeti! A rajongás, az ábránd, az üdeség, az ifju lélek ezer színe, virága őt illeti. Olga meg van lopva, meg van csalva!

Könny csillog Bán szemében és kétségbeesetten szorítja össze öklét.

Hiába, hiába!

... Veszti kalapját és elindul Olgához. De lelke még utközben is elrövedez a multon, a tovaszállt, a csodálatosan szép ifjuságon. És látja maga előtt Margitot, szőkén, ragyogóan, búbajos szépen, nem olyannak, aminő valójában volt, amilyennek tudja most már, hogy volt, de olyannak, ahogyan akkor álmodta. Fenséges lélek a szemében, mosolygó költészet ajkán, glória a homlokán, — csabos tánc a járás, szerelem a nézése, zsongó-bongó költészet a szava ...

Bán tisztán látja a régi képet és e gyönyörü omléktól rég nem érzett, édes-bus remegés járja át szívét.

(Jelszavak. Akarat.)

Azt állítja t. képviselőtársam, akiben még mindig vannak kételyek, hogy amit a miniszterelnök mond, az igen ékes, igen szép és amiket — amit köszönettel fogadok — remek beszédekben állít, az mind igen helyes, hanem azok csak jelszavak, pedig nem jelszavakkal, hanem akaratokkal kell ebben a kérdésben birni. (Mozgás a szélső baloldalon.) Hát jelszavok azok és akarat kell. Ez a tézis. Nos, képviselő ur, bocsánatot kérek, de erre kell, hogy egy kissé kiterjeszkedjem.

Hát, t. képviselőház, azok a tételek, amelyeket én felállítottam, jelszavak-e pusztán és nem egyebek? Nincs-e azoknak tartalmi lényege? Nincs-e azoknak szabatos és minden irányban világlatba hozott értelme és tartalma? Hiszen az a t. képviselő ur, aki ezeket csak jelszavónak deklarálja, nem foglalkozott annak bizonyításával, hogy az én nyilatkozataim nem egyebek jelszavónál, mert nem is analízálta azokat a nyilatkozatokat, nem is bírálta, nem is fejtegette, csak egyszerűen rámondta ezt a verdiktet. T. képviselő ur, én lapidárius módon ugyan, de kardinalis tételekben, melyek az én nemzetiségi politikámnak és eljárásomnak kváderköveit képezik, beszélttem, alapvető gondolatokat, elveket és irányzatot fejtegettem.

Itt, t. képviselőház egy nemzet van ebben az országban, egy politikailag egységes nemzet, amely történelmi megalakulásában és fejlődésében megalakította a magyar államot, ennek a magyar államnak nemzeti magyar karakterét, típusát, lényegét, a tartalmát a maga egységes törvényhozásában és a maga egységes kormányzatában az egész vonalon. És mert csak egységes politikai nemzet van itt, csak egy politikai nemzet a magyar nemzet, és itt csak egy állam van: az egységes magyar állam, nem lehet más politikája egy kérdésben sem, és így a nemzetiségben sem, semmiféle kormányzat, nekem sem, másnak sem, mint egy politika: a magyar állam és nemzet politikája. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Felolvassa a budgetbeszéd ide vonatkozó részeit, majd így folytatja a miniszterelnök:

Ha ezek jelszavak, ha ezek tartalom nélküli üres szavak, akkor én nem vagyok tisztában ezen szónak értelmével és azt hiszem, a t. Ház egyetlen tagja sem lehet az iránt tisztában. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) És mit mond az én t. képviselőtársam? Hirdet-e ő mást? Mond-e ő hát pozitíve ilyen dolgokat? Hirdet-e pozitíve ilyen tételeket? Állít-e fel tanokat, amik tartalommal bírnak szerinte és nem jelszavak? Azt mondja a t. képviselő ur, meg kell követelni mindenkitől, hogy ennek az államnak állását, egységét elismerje, minden államellenes törekvéseket el kell fojtani, el kell nyomni és ő se akar erőszakot és hozzátesszi, hogy ő még tovább megy, mint a miniszterelnök a multró beszédében ment, mert azt mondja, hogy a miniszterelnök megengedi azt is, hogy a nemzetiségek nyelvüket, kultúrájukat művelhessék, gazdasági érdekeiket ápolhassák és ő még ennél tovább megy, mint a miniszterelnök; azt mondja: a magyar kormány keresse fel a nemzetiségeket, ne csak megengedje, hanem mozgassa elő kulturális és gazdasági törekvéseit, válasza az a vezetőktől stb.

Hát bocsánatot kérek, t. Ház, azok, amiket én mondtam és amit fölolvastam beszédemből és azok, amiket fölolvastam a t. képviselő ur beszédéből, egymást kizáró tételek s ellentétben álló tételek-e? Hát kérdézem: akkor, mikor én mondom ezeket, azok jelszavak és akkor, mikor a képviselő ur mondja, ma dnm ugyanazok, akkor már azok nem jelszavak, mert a képviselő ur mondja? (Helyeslés.) Engedelmet kérek, ez nem helyes megítélés, nem egyenlő alapon álló bírálat. Az a jelszó, amit a t. képviselő ur odavet, amikor vadat formál és ilyen alapos kritikát gyakorol ellenem. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.)

Azt mondja a t. képviselő ur továbbá: akarat kell. Akarat. Hát kíváncsi voltam, hogy az én t. képviselőtársam hogyan bizonyítja rám, hogy benne nincs meg az akarat. Azt hiszem, amit a helyről mondok és amit a helyről mondtam, beváltottam és be fogom váltani ezután is. Csak nem imputálhatja nekem a t. képviselő ur azt, hogy amit mondok, azt ne akarjam? Én azt akarom, amit mondok és amit mondok, azt akarom is. (Élénk helyeslés és élénkes jobbfelől és közepén.)

Eltérés van talán — és ez is csak talán — a módszerben, talán az eljárásban, talán az applikációban, ma lehet közöttünk eltérés, ha itt volna, másképp beszélne ő is, de azt a módszert, azt az eljárást, azt az applikációt tartom én helyesnek, mely az enyém, amely nem tranzitál semmivel, mi az én sarkitélem elveibe, a magyar egységes nemzeti politikának és a magyar egységes állam politikájának elveibe ütközik, de amely azért igenis igyekszik igazságos elhatározással és engeszteléssel eljárnai azokkal szemben, kik, ha más nyelven beszélnek is, hű fia a hazának, még pedig mindannyiunknak és saját magunknak és a hazának boldogságára. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

(Oppozíció minden áron.)

Mi az én állásfoglalásom a felvetett egyes kérdésekre, és tényekre nézve?

A t. képviselő ur először is azt mondja: a vezetőktől kell őket megmenteni. Én teljesen elfogadom ennek a kifejezésnek értelmét, úgy, mint gondolvoltam; t. képviselőtársam azt akarta mondani, hogy meg kell őket menteni azoktól az agitátoroktól, és rossz irányban való vezetőktől, akik a magyar állam és az egységes magyar állami nemzeti politika tételei ellen és követelményei ellen izgatják őket.

Komjáthy Béla: Ez helyes!

Szell Kálmán miniszterelnök: Ebben egészen igazat adok neki. Igenis, abban, a mikor azt mondom, hogy minden államellenes törekvést el kell tudni és meg kell torolni, nemcsak üldözni, de el

kell nyomni, nem-e azt mondtam, hogy igenis, szembe kell szállni ezekkel az agitátorokkal. Hát kinek kell oda állni közbüli, az agitátorok és a nemzetiségek közé? A magyar államnak. A magyar állam álljon oda és figyelmeztesse és követelje a magyar állam auktóritásának teljes elismerését és azután engesztelőkeny modorban és igazságosan bányák velük, respektálja nyelvüket, kultúrájukat, szokásukat és vallásukat, de ezt is azon határokkal, a melyekig az állam egységének nagyon eszméi megengedi. (Helyeslés jobbfelől.) Apolja, védje az ő legitím érdekeiket, amelyek megférnek a magyar államisággal, hogy ne csak az állam erejét érezzék, hanem annak védelmét és oltalmát is. (Helyeslés jobbfelől.) keressek és találják fel a magyar államban azt, amit keresniük kell, mindent, ami reájuk üdvös, kulturájukra, nyelvükre, gazdaságukra, egzisztenciájukra előnyös. Így fogom fel a dolgot és ebben az irányban akarok eljárnai. A nemzetiségek a magyar állam jótéményeit, ápoló kezét, gondozó és örköző szellemét érezzék a magyar államban. A tisztelt képviselőtársam sem mondja az ellenkezőjét, hát akkor miért keres mesterséges ellentéteket, mit keres azon a téren, amelyen — engedelmet kérek — nincs mit keresni? Opponálhat a t. képviselő ur. elég tere van, de én soha sem fogtam fel úgy az oppozíciót, pedig 33 esztendeje ülök itt, hogy ez azt teszi, hogy minden rosszalani kell, mindenben pártállást kell foglalni és ellentéteket keresni csak azért, mert a kormányt akar általános politikáját, akár személyét valaki nem szereti. Azon kérdések és ügyek, amelyek mindnyájunkéi, nem szabad hogy pártkérdést képezzenek. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.)

(Összintés a politikában.)

Szólhatnék arról, a mit a t. képviselő ur nem a legutóbbi, de az utolsó előtti beszédében úgy intra parinthesim, ide rám vetett, hogy négyezsemközi politikával nem lehet politikát csinálni. Hát, kérem, én ezennel kijelentem itt ünnepélyesen és kijelentem szavammal, hogy én négyezsemközi politikát sohasem csináltam és nem csinállok sem ebben, sem más kérdésben. (Élénk helyeslés.) Van nekem sok hibám, a mit ismerek, lehet még több, a mit nem ismerek, de egy nincs és aki engem akár politikai, akár egyéni bizalmával és barátságával megajándékozott hosszú életpályámon, az nem mondhatja, hogy mindig nem mondom a teljes valót. Öszinte, teljesen nyílt ember voltam egész életemben és voltam és vagyok minden tényszerűen (Igaz! Ugy van! jobb- és baloldalon.) s a mit én négyezsemközt mondok, azt bevallottam és bevallom a nyilvánosság előtt minden fórumon és itt is és soha sem mondok és mondtam olyant, amit be ne valhatnék öntudatosan, sőt a mit szóról-szóra el nem mondhatnék. (Élénk tetszés és élénkes a jobb- és baloldalon.)

(Polémia.)

Azt mondja továbbá a képviselő ur, hogy a diplomaták nem adnak értesítést, mert nem is tudnak magyarul, a sajtó tere sem jól működik — hogy jobban kellene ellenőrizni a mozgalmakat. Mégint egy kérdés, ahol a tézisben teljesen találkozunk. De hogy a képviselő ur ebből mily vádat formál, azt nem tudom megérteni. A diplomáciai értesítéseket illetőleg kijelenthetem, hogy igenis a magyar-osztrák monarchiának az egyes államokban való képviselői kötelességüknek tartják — s erre a külügyminiszter által, de általam is a külügyminiszter után figyelmessé vannak téve — hogy fontos, alapos értesítéseket adjanak. Ott van, ami legközelebb felszök sz ez említet-e is a képviselő ur, a bukaresti állomás. Ez igen fontos nagy állomás és ma véletlenül éppen magyar ember van ott, nem csak magyarul tud, de magyar ember. Ami a sajtót illeti, igaz van és én azon vagyok és az eddigig szélesebb körben igyekszem is, amennyire a rendelkezésre álló eszközök engedik, a tisztelt Ház engedelmeivel szívesen többlet is fordítani arra a célra, (Helyeslés.) hogy kellő információkat szerezzek magamnak mindenütt, de viszont kellő információt adjak is, ami Magyarországunk nemcsak a nemzetiségi kérdései miatt, de minden egyéb gazdasági és politikai kérdéseiben is érdekelnek áll. (Élénk helyeslés.) Azt mondja a t. képviselőtársam, tudok-e én arról, mi történik a külföldön? Ott felolvasásokat tartanak a román kormány által fizetett emberek, így pl. Weigang. Mi dolgot ez? Tudomással bírok arról a Weigangról. Ez az ur — nagy tudós egyébiránt, tiszteltetel adózom az ő tudományának — 1895-ben jelent meg először Magyarországon az oláh viszonyok tanulmányozása végett.

A másik, akit a képviselő ur felemlített, az egy orosz tudós, Szirku Polikronius pétérvári egyetemi tanár. 1897 és 1898-ban bejött ide, hogy állítólag orosz kéziratokat tanulmányozzon. 1898-ban egy ajánló levelet is kapott. Ennek folytán beutazott egy pár vidéket, ahol tulajdonképpen nemzetiségek laktak. Igen, sokat tartózkodott Ujvidéken, ott nagyon sokat érintkezett a radikális nemzetiségi párttal, érintkezett Belgrádban a radikális belgrádi politikai körökkel is. Ekkor figyelmeztetett őt, hogy ez nem jó lesz, óvakodjék ettől és távozzék. Ő, mielőtt intézkedés történhetett volna, el is távozott. 1899-ben, tehát én alattam, a budapesti orosz konzul külügyminiszterének meghagyásából tőlem Szirku ur részére nyelvészeti tanulmányok tétele céljából újból kért ajánló levelet. Én ezt az ajánló levelet megtagadtam. (Általános élénk helyeslés és élénkes.) És mikor Szirku ur ennek ellenére is folytatta tanulmányozását, akkor — hogy is mondjam — tudtára adtuk, hogy az ő jelenléte nem kívánatos. (Általános helyeslés és derűltség.) És ő távozott is. (Hosszantartó helyeslés és derűltség.)

Pöhlér Győző: El kellett volna toloncoltatni!

Szell Kálmán miniszterelnök: Azt nem lehetett tenni, mert rá semmi be nem bizonyult és semmi

dologban őt konvinkálni nem lehetett, csak, mert meg akartuk előzni, hát preventíve történt ez az intézkedés. Így történt ez egy Frámer nevű urral is, akinek történetem nem beszéltem el hosszabban, mert az analóg ezzel. Látja, t. barátom, hogy nekem nemcsak az érzékem megvan, de megvan a kötelességtudásom is (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Épp úgy, mint minden magyar kormányban. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) És hiszen érzésben is éberem ügyfelek mindenre, mert hiszen én alattam történt ez az eset a mult nyáron. (Helyeslés a jobboldalon.)

T. képviselőtársam előhozza a román pénzügyek kérdéséről és az Albinát. A meddig ezek az intézkedések tisztán gazdasági téren maradnak és a törvényekkel szemmel tartásával — nem a nemzetiségi törvény, hanem a köztörvényekkel szemmel tartásával — működnek, a meddig törvények oltalma alatt járnak el, ellenük procedálni nem lehet; ha, amint a t. képviselő ur mondja, ezek az intézkedések a gazdasági kérdéseken túl politikai irányban, vagy egyenesen azzal a tendenciával működnek, hogy specialiter deposszadják a magyar földbirtokosokat...

Barta Ödön: Azt tessék!

Szell Kálmán miniszterelnök: ... ügyelnünk és figyelünk kell és meg kell tennünk mindent, hogy ilyen tendencia ne érvényesülhessen.

Barta Ödön: Ellensúlyozni kell!

Szell Kálmán miniszterelnök: Igenis, a gazdasági téren a társadalomnak, a törvényhatóságoknak, egyletének és amennyiben az állam szférájába esik, az államnak is ellensúlyoznia kell e törekvést, ha van ilyen. (Tetszés a jobboldalon és a közepén.) Ebben az irányban tenni kell. Hogy azonban a dolog nem oly sötét, mint ahogy az én t. képviselőtársam beszédében nem mondja, de talán oly benyomást nyerhetnek ebből mások, utána jártam a dolgoknak és azt találtam, hogy az Albina által alapított vagy hozzá hasonló tisztán román karakterű pénzügyintézetek igenis, megszorodtak az utóbbi időben, de hiszen nemcsak ezek szaporodtak meg, hanem a más jellegűek is és a 70-es évek óta alakult mindenütt sok pénzügyintézet.

Ugy áll a dolog, hogy azon idő óta alakult 77 román és 254 magyar, illetőleg nem román pénzügyintézet. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Borzasztó sok!)

T. képviselőtársam! A t. képviselő ur felhívta figyelmemet arra, hogy a görög-katolikus egyház misés és szertartási könyveiben nagy inkorrektiségek vannak: abban imádságok foglaltatnak az orosz cárt, mert azok Kiewből és Moszkvából jönnek. A t. képviselő ur által felhozott dolgokra a következőket van szerencsém ebben a Házban kijelenteni. (Halljuk! Halljuk!)

Igen, ez a sajnós körülmény fennforog és a t. képviselő urnak teljesen igaz van. Ez onnan történt, hogy azelőtt Lembergből és Galiciából hozták be a misés és liturgiás könyveket, azonban a galíciai görög-katolikus egyház a maga szertartásában némi eltéréseket hozott be, amelyeket a mi görög-katolikusaink nem fogadtak el. Így azután importálták ezeket a kiewi és moszkvai könyveket.

Jelenthetem azonban erre vonatkozólag, — mert nem kerülté el a kormány figyelmét, hogy ilyen görög-keleti szertartású könyvek használatnak a görög-katolikusok által — hogy a kormány az a véleménye, hogy egyházi, mint magyar állampolitikai szempontból ezeknek kiküszöbölése nagyon is kívánatos; (Élénk helyeslés jobbfelől.) de szükséges még egyházi szempontból is, mert ezekben a könyvekben egyházilag is eltérő dolgok vannak. Azon tárgyalásokat, amelyeket ez irányban a mult kormányok megindítottak és amelyek leginkább pénzkérdésben akadtak meg, felvitani fogom és azon leszek, hogy a Kiewből és Moszkvából bejött és importált ezen könyvek kiküszöböltesse. (Általános helyeslés.) És miután itt igen szegény egyházakról van szó, hajlandó vagyok ezen könyveknek Budapestén az egyetemen való kinyomatását elrendelni és e célra őket lehetőleg pénzsegélyben is részesíteni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Meg kell oldani e kérdést, még pedig szukcesszive, hogy aranylag nagy áldozatok nélkül is lehessen ezen segíteni. (Általános élénk helyeslés.)

A képviselő ur azzal végzi — minthogy a kardinalis tételekben nem tudott ellentétet kisütni, sőt eltérést sem — a módszert illetőleg, úgy látszik, ez az ő politikája, vagy a hitvallása, hogy azt mondja, hát ne azzal a mosolygással, hanem erélyvel védje a miniszterelnök azt az álláspontot, amelylyel róla szól. Hiszen a t. képviselő urnak érdekes, sokszor nagy éllel bír — de ott ütközöm vele — de a józói és gömbölyded formában (Hosszantartó élénk derűltség) ... bocsánatot kérek, ne méltóztassanak félreérteni, csak a derűltség közben nem méltóztattok hallani, én azt mondtam, hogy az ő gömbölyded, kerekded, folyékony konstrukciókban elmondott vádjait hasonlóan jókedvvel, vir arccal és hasonló nyugalommal és talán mosolygással is vitatom. Hiszen én nem állok Miliettescel vagy Politail szemben. No, hátha ezekkel állanak szemben — tudnék rá példát is felhozni és talán a legutóbbi időből is, de ez nem tartozik ide, — hát akkor megéreznék, hogy én nemcsak mosolyogni, nemcsak kezét fogni tudok, de szorítani is bírok. (Általános élénk helyeslés és tetszés.)

Azt mondja t. képviselőtársam, hogy az ő jelszava — és itt most már ő is jelszót használ — pedig engem azzal gunyolt...

Komjáthy Béla: Én is hibáztatok!

Szell Kálmán miniszterelnök: ... azt mondja, hogy ő akar és ahogy ő gondolja, hogy e kérdésben el kell járni: az a timor és amor! Kérem, ez a két fogalom nem ikerfogalom, nem ikerestvér a rettegés és a szeretet. sőt kizárja egymást. Tartósan együtt nem élnek. Ellenséggé lesz a két érzés. Nem is egy forrásból buzog. Aki a szeretetet rettegéssel és megfélemlítéssel akarja kieroszakolni, az nem fogja

a szeretetnek állandó forrását megtalálni és a szeretetet igazíva, bensővé nem fogja tenni.

En azt tartom, hogy nem *timor* és *amor*, hanem *fortitudo* és *amor* és akkor találkozni fogunk, (Élénk helyeslés.) mert ez a két érzés megfér egymással, sőt egymást táplálja. A szeretetnek természetes társa az erő és nem a megfélemlítés. Ez a szeretetnek forrásává válik és nem megölőjévé. (Élénk helyeslés jobb és balfelől.)

Egy kerést intézek a t. Házhoz: (Halljuk! Halljuk!) ne vitassuk ezt a kérdést tovább. (Hosszas élénk helyeslés.)

A kardinalis tételék meg vannak állapítva régóta, megállapítva és letéve a magyar államnak politikájában. Mások is szólhat arról előzőleg. Hosszu évek során az 1860. és az 1870-es évek nagy alakjai is és — igen helyesen történt hivatkozás annak idején ünnepélyes percben a törvényhozas nevében a korona előtt Magyarország ezredéves történetének nagy emlék-napján — az akkori házelnök, Szilágyi Dezso is ugyanazt fejtette ki. (Élénk éljenzés.) Ez a nyilatkozat is, gondolom, teljesen azonos értelmére nézve az én felfogásommal és azaz egészen fedi magát. Ne vitassuk ezt a kérdést most tovább, mert ennek a vitatása ma sem nem szükséges, sem nem hasznos, sem nem célszerű. (Élénk helyeslés.)

(A közigazgatás reformja.)

S most t. Ház, foglalkoznom kell talán egy kicsit a napirenden levő kérdéssel, magának a belügyi tárca költészetének kérdésével. (Halljuk! Halljuk!) T. Ház! Lehetőleg rövid leszek. Igen sok nagy kérdés lett megítve, igen sok kisebb jelentőségű, de azért fontos kérdés lett a vita alatt felhozva és tárgyalva. Igen röviden végigmegyek ezeken, rövid, lehetőleg tömör megjegyzésekkel. (Halljuk! Halljuk!)

Ami az adminisztráció nagy reformjának igen nagy kérdését illeti, abba én most bele nem megyek, nemcsak azért, mert nem tartanám helyesnek ezt a kérdést itt vita tárgyává tenni, vagy ezt a kérdést a már körülbelül tisztába hozott, egyes, nagyon is elvi és általános természetű tételéken felül prejudikálólággal fixirozni, mikor még a kérdés a t. Ház előtt nem fekszik. Csak annyit mondom, hogy mi az én irányom és az én irányelveim, azt én letettem programbeszédemben, nem is ismétlem azokat, csak rámutatok. Nem akarom fejtegetni most, hogy miért akarom az állami közigazgatást, miért akarom a tisztviselők állami kinevezését, hogyan akarom az önkormányzatot fenntartani azért, mert a helyi ügyek elintézése helyesen csak önkormányzat által történhetik, (Helyeslés) azért, mert az önkormányzatban rejlik közszellemet és azt a közszellemet, amely ebben tápot nyer, igemis, nem akarom átírni és gyengíteni, azért, mert az ellenőrző szerepét és az adminisztráció egyszerűsítésére való alkalmatosságát majd annak idején ki fogjuk fejteni. Nem akarom arról beszélni, hogy mit kell még meghozni garanciáknak, meg kell hozni a gyűlékezésség törvényét, (Általános helyeslés.) meg kell hozni a szolgálati pragmatikát, a felelősségi és a fegyelmi törvényt, hisz mindezek tudott dolgok. A kérdés csak az, t. Ház, hogy ezen, az egyes tételékben és céljaikban körülbelül tisztán odaállított, de általános természetű tételék és igazságok miképpen alkalmazhatók, hogy elérjük a nagy célt, amiről én töreksem: a jó, a gyors, a becsületes közigazgatást. Ez a nagy kérdés, amiről ma nem szólok. En inkább csak pár szót kívánok arról szólni, a nélkül, hogy az érdeembe belemennék, a mondott oknál fogva, hogy hogyan akarok elérni...

Holló Lajos: És mikor!

Szél Kálmán miniszterelnök: A mikor majd a hogy után következik. (Derültség.) En azt hiszem, hogy helyes a fölfogásom. Itt a kérdésnek egy nagy komplexumáról van szó, itt szó van a községi adminisztrációról, a vármegyéről, a városiról, a gyámügyről, a közigazgatási bizottságokról, a felelősségi kérdésről, a fegyelmi eljárásról, a szolgálati pragmatikáról és még egy párról, legalább tíz nagy kérdésről van szó. Ezeket mind szerves összefüggésben kell megcsinálni, tervezni, előkészíteni. En fölláttatam a magam minisztériumának kebelében egy kodifikációs osztályt, amelynek első sorban most csak az a feladata, hogy azt az anyagot, és részben igen becses anyagot, amely megvan, kiegészítse, összegyűjtse, rendezze. Ha ez megtörténik, ami igen rövid idő alatt megtörténik, akkor nekem ez a tervem — és ez szolgáljon válaszul Holló képviselő úrnak: én nem akarom felkész állapotban, — akár én hozom ide, akár más, az mindegy — nem akarom felkész állapotban és meglepetésszerűen ezeket a dolgokat a minisztériumok szűk büroájából ide behozni. En azt tartom és azt akarom, hogy megállapíttassanak azok a vezérlő kérdések, amelyek ennél a nagy reformnál alapvető gondolatok, alapvető tételék és akkor az ekképpen megformulázott és odaállított sarkalatos kérdéseket és tételéket minél tágabb és minél nyilvánosabb tanácskozás tárgyává akarom tenni. (Általános helyeslés.) Ha ez is megtörténik, akkor következnek a részletek kidolgozása és akkor történik — és most felelek a „mikor-ra” — kellő sorrendben, de kellő összefüggésben az ezeknek a nagy kérdéseknek megoldását tartalmazó egyes törvényjavaslatok beérkezése. Hogy ez mikor lesz, azt ma mondani nem akarom. Hogy én sürgősnek tartom, az bizonyos; (Helyeslés.) és minél sürgösebbnek tartom, az is bizonyos, égető szükségűnek tartom. De azt tartom, hogy éppen mert helyesen mondatott, hogy itt századokra menő, vagy legalább is hosszú időre menő reformról van szó, tehát a földolgoz nem az, hogy minél hamarabb, hanem, hogy minél jobban és minél alaposabban vitessék keresztül. (Helyeslés jobbfelől.) Es azt tartom, hogy a mi adminisztrációnk rendezésénél (Halljuk! Halljuk!) a főszólag az adminisztrációban és a külső,

a járási igazgatásban fekszik. (Élénk helyeslés.) Azok a tapasztalatok, — pedig elég bővek — amelyeket szerettem magamnak, mióta ezt a tarcát vicszem, engem arról győztek meg, hogy a centrális vezetés (Halljuk! Halljuk!) és a centrális igazgatás a vármegyékben nem csak ólyan kifogás alá, de ahol a bajok már nagyok és imminensek, az a külső, a járási igazgatás és még inkább a községi igazgatás. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) A főszólag tehát erre helyezem. A hatásköröknek és annak a kérdésnek a főszólag, hogy miképpen rendeztessék ez az adminisztráció ott, a hol kicsenesosodik, a hova beleömlik összes törvényeinknek és rendeleteinknek végrehajtása és a hol föltétlenül érintkeznek a polgársággal és érintkeznek a kormányzókkal és az igazgatókkal, (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) arra helyezem, hogy az rendeztessék és szerveztessék a lehető legnagyobb figyelemmel. (Helyeslés jobbfelől és a közepén.)

(Az adminisztráció egyszerűsítése.)

Addig is, t. Ház, (Halljuk! Halljuk!) a mig ez megtörténhetik, ne gondolja senki, hogy tétlenül akarok maradni. Igenis, igazat adok azoknak, akik felvetették ebben a vitában, — gróf Tisza István elsőnek, Pulszky Ágost másodiknak és mások is — hogy egyszerűsíteni kell a közigazgatást; és annak a minisztérium kebelében felállított ügyosztálynak egyik feladatává tettem és teszem, hogy erre vonatkozólag igemis megtegyék a tanulmányokat és ezt a kérdést igen beható vizsgálat tárgyává tegyék. (Helyeslés jobbfelől és a közepén.)

Az a sok nyilvántartás, az a sok beiktatás, kiiktatás, az a sok minden az adminisztrációt komplikálta, túlterhelte, lassúvá teszi. Ott kell tehát segíteni és én szándékozom meghaladni az adminisztrációval foglalkozó, a praktikus életben mozgó és az adminisztrációban jártas egyéneket. (Általános élénk helyeslés.) még pedig igen rövid idő alatt, hogy a velük és a velünk közlendő anyag alapján arról gondoskodjunk, hogy addig is, mig az a nagy reform, — amely nem fog oly gyorsan keresztül vitetni, ha meglesz is és nem fog oly gyorsan az életbe átmenni — elkészül, ezen égető bajokon segítsünk. (Helyeslés jobbfelől.)

Talán többit is mondhatnék még erről a kérdésről. (Halljuk! Halljuk!) Nemsokára előtárgyaszom az utlevél-törvényt, a gyógyszerészeti törvényt (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) és több hasonló javaslatot, egy pár a rendőrségi seregben mozgó törvényt, amelyről majd akkor beszélünk. Most az idő iránti kiméletből nem akarok ezekben bővebben belebocsátkozni, csak egyet említek meg. (Halljuk!) Azt, hogy még rendezendő a következő két kérdés is. Egyrészt azt tartom, hogy a közigazgatási tisztviselők kvalifikációjának kérdésében is, ha másképp nem — és azt hiszem, másképp nem lehet — törvényhozas úton kell segíteni, különösen szükséges segíteni a községi jegyzők kérdésében; (Helyeslés jobbfelől és a közepén.) és praktikus közigazgatási tanfolyamot akarok behozni (Élénk helyeslés jobbfelől.) és meg akarom törvényhozasilag oldani azt a kérdést, amelynek megoldását elvben már kitűzte magának a törvényhozas, hogy a közigazgatási vizsgák ügye törvényileg rendeztessék. (Helyeslés jobbfelől.)

Es még valamit. A közigazgatási bíróságról szóló 1896-iki törvény azt mondja, hogy a minisztertanács elhatározhatja és rendeltetleg szabályozhatja, hogy a rendeletek és statutumok alapján támadó vitás kérdések érdemileg mi módon, miképpen utaltassanak a közigazgatási bíróságnak kompetenciájába. Ebben nekem talán sajátosság nézetem van. (Halljuk! Halljuk!) En nem annyira ennek a kompetenciának a rendezését tartom égető szükségűnek, bár ezt is annak tartom, de még égetőbb szükségűnek tartom a közigazgatási tervre való rendeletek, statutumok tömkelegének egyöntetűvé tételét, rendszeresítését, átnevezését, eliminálását az ellentéteknél és a komplikált és igazán bürokratikus munkákra alkalmat szolgáltató mai rendezetlen állapotok megszüntetését. (Helyeslés.)

Ami a bürokráciát illeti, ha valaki bürokrácia alatt azt érti, hogy bürokratikus minden, ami rendszeres: akkor nem adok igazat neki, mert a régi mód szerint a libitarius szolgálat és azon szellem szerint, amely akkor jó volt, amely a patriarkális viszonyok között helyes volt, ma kormányozni nem lehet. (Ugy van! jobbfelől.) Ha valaki a rendszeres, a körültekintő és a szerves munkát bürokráciának kanonizálja: ezt sajnálom, de ezt szükségesnek tartom és az nem bürokrácia, ugy, amint azt ma veszik a szó elfogadott értelmében. Azonban egy okos, egy jó bürokrácia szükséges. (Ugy van! jobbfelől.)

De melyiket tartom annak? Azt tartom annak, amelynek nem akták gyártásából él és nem azt hiszi, hogy abból áll a kormányzás, ami távol van az adminisztráció vezérlő gondolatának tartalmától, hanem azt, hogy minden akta, — és én igyekszem így eljárni — mely az asztalra, a büroba kerül, éio érdekét képviseli, hogy avval ehhez képest kell elbánni, mert annak mikénti elintézése vagy faj, vagy gyogyit. Ha ezzel a szellemmel lesz eltelve a rendszeres bürokráciánk, akkor nem kell tőle félni. (Ugy van! jobbfelől.)

(A tisztviselők fizetése.)

Egy kérdéssel akarok még foglalkozni egész röviden (Halljuk! Halljuk!) és ez a tisztviselők fizetésének a kérdése. (Halljuk! Halljuk!) En azt, ami itt mondatott, hogy a megyei tisztviselők fizetése ma már abszolút elégtelen, nem all arányban az élet és a szolgálat követelményeivel és a többi alkalmazottak fizetésével, osztom és aláírom. Hogy azonban én nem kerestem és nem vártam impulzust e tekintetben, ezt mutatja az, hogy ebbe a költségvetésbe már felvettem a megyei dotációknak a felemelést 550.000 koronával és kijelentem, hogy ha bár ebben a dotációfelemelésben nemsoká tisztí fizetés emelésére, hanem

a megyék által beruházásokra és az új állások rendezésére kért összegek is benn vannak, amelyeknek egy részét nem lehet megtagadni, az egész 550.000 koronát ráfordítottam és szándékozom fordítani a tisztviselők fizetésének felemelésére. (Élénk helyeslés jobbfelől.) A mi egyéb szükségletek még elő fognak állani és ha azokat kellő takarékosággal fedezni lehet, miután már én tisztában vagyok minden vármegye kérdésével, mert kolléga itt van már rostálva, azokra külön fogom majd a törvényhozas-tól a fedezetet kérni. (Helyeslés jobbfelől.) Hogy amit én ezzel orvosolni tudok, az még nem oldja meg a kérdést: ezt én nemsoká beismerem, de állítom is, hanem csak felét akartam annak adni, hogy ezzel az 550.000 forinttal, (Felkiáltások a szélső baloldalon: Koronával!) koronával a legérettebb bajon segítünk és hogy én a legnagyobb érdeklődéssel, a legelevenebb érzéssel viseltem ezen kérdés iránt, hogy ezt szívenem hordom: kijelentem, hogy a pénzügyi helyzet által megengedett határok között a jövő esztendőben is folytatni fogom a rendezést és ezen fizetésfelemelést. (Általános élénk helyeslés.)

Számot adok most már arról, hogy miképpen jártam el ezen 550.000 korona kiosztásánál. (Halljuk! Halljuk!) Igen sok gondnal és igen hosszú megfontolás után, mondhatom, az illető osztályvezetők türelmének próbára tételével, mert háromszor-négyszer is átvizsgáltam és visszaadtam és újra átvizsgáltam az ügyet, a következőkben állapodtam meg: (Halljuk! Halljuk!) 63 törvényhatóság van. Ebből kapott tavaly fizetésfelemelés címén nagyobb dotációt 14 törvényhatóság. Ez a 14 törvényhatóság az idén nem kap. (Egy hang a jobboldalon: Ez a baj! Mozgás.)

Nem baj, mert ez megkapta a magáét tavaly és a justitia distributiva nem engedi, hogy azoknak újabb adjunk. (Helyeslés jobbfelől.) A többi törvényhatóságokból kiválasztottam 33-at, mint olyankat, amely megyékben a fizetés aránylag rosszabb, mint a többi meg hátralevőkben és ezen megyék tisztviselőinek fizetésfelemelésére fordítom az 550.000 forintot. (Felkiáltások: Koronát!) Igen, koronát. Ez csak azt mutatja, hogy szeretnék, ha lehetne, ennyit adni. (Derültség.) Marad még hátra 16 törvényhatóság. Ezekre a jövő esztendőben kerül a sor, mert ez a 16 törvényhatóság aránylag jobban van dotálva, mint a többi. Most az a kérdés, hogy miképpen osztom fel? Igen egyszerű és könnyű dolog lett volna azt tenem, hogy ezt az 550.000 koronát százalékos kiszámítással distribuálom. De ezt nem láttam igazságosnak (Helyeslés); nem láttam igazságosnak pedig azért; mert a megyék tisztviselőinek törzsfizetése, a népeség, a lakosság száma, a terület konfigurációja lényeges különbséget mutat fel és indokolttá teszi, hogy ezeknek minden tekintetben igen alapos és gondos figyelembevételével és a kérdésnek nagy megrostálással 3-4 csoportot csináljak és 8%-tól felfelé 18%-ig terjedő összegekben osszam szét. Átlag a legtöbb vármegye 10-12%-ot kap. Azt hiszem, ezzel legalább az égető bajokon segítve lesz és a jövő esztendőre, ha — amint remélem — a pénzügyi helyzet megengedi, megint egy lépéssel tovább mehetünk. (Élénk helyeslés.)

Most még azt is meg akarom mondani, hogy mit akarok a jövő esztendőre tenni? (Halljuk! Halljuk!) Csináltam egy tanulmányt arra nézve, hogy hol kell még a legjobban segíteni és arra a meggyőződésre jutottam, hogy ha most a tisztviselőknek törzsfizetését felemeltük, bár én nem emelem egyenként a tisztviselők fizetését, hanem a megyének adom át az összeget, hogy azt a megye a maga autonóm jogkörében ossza ki, ahogy neki tetszik; azt találok, hogy ezután a legégetőbb szükség a dologi költség és általánosan csekély voltában van; az utiátalányok, az irodabélyegek és irodaátalányok azok a költségek és kiadási rovatok, amelyek igen mostohán vannak megszabva és a legjobban nyomják az állami és az autonóm adminisztrációnak levő centrális, de linkább járási tisztviselőket. (Igaz! Ugy van!) Megintgy lehetetlen, hogy megkövetelhessem, pedig én megkövetelem, hogy meglátogassák a járásokat és községeket, a mai utiátalánnyal teljesítsék, (Ugy van! Ugy van!) tehát én az uti átálány, az irodabélyeg és az irodai átálányt akarom szabályozni és felemelni a helyi viszonyokhoz képest és pedig az alispánok utiátalányát, amely ma 400-600 forint között változik, olyképp, (Helyeslés a jobb- és baloldalon.) akarom szabályozni, hogy az az 1-5 járással bíró vármegyékben 600 frtban, az 5-10 járással bírókban 700 frtban és a 10 járáson felül bíró vármegyékben 800 frtban akarom megállapítani az alispánok utiátalányát. (Helyeslés.) A vármegyei főszolgabíráknak (Halljuk! Halljuk!) jelenleg 150-400 frtnyi uti átálány van. Ezen utiátalányt fel akarom emelni 500 forintra. (Helyeslés.) A főszolgabírák jelenlegi irodaátalányát, (Halljuk! Halljuk!) amely néhely vármegyékben csak 80-120 forintot tesz ki, némelyekben 150 forintot, felemeln szándékozom 250 forintig (Helyeslés) és az irodaátalányt, mely ma 150 forint körül van, fel akarom emelni 300 forintra. (Helyeslés.) Ez a szándékom. Ha ezt kivihetem, a megyei tisztviselők anyagi helyzete a fizetésfelemeléssel együtt lényeges és jelentékeny javulásban részesül. Hozzájárul ehhez a megyék által a dotáció felemelésén kívül tett javítás pótdó utján. Ez a rendezés a jövő esztendőben körülbelül 420 ezer korona többlet költséget igényel, de ezt oly kiadási tételnek tartom, mely az adminisztráció szempontjából és a tisztviselők anyagi helyzetének javítása szempontjából igen szükséges és igen üdvös beruházást képez. (Általános, élénk helyeslés.) En rajta leszek, hogy ezt megtegyem és kérem fogom a jövő budgetben.

(Ellenőrzés.)

Még csak egyet erről az adminisztrációról. (Halljuk! Halljuk!) Emlegetett itt és emlegetett ott is,

hogy helves, hogy a belügyminiszter megvizsgálja juttott a vármegyéket. hanem hát egy kis megjegyzés történt; remélik, hogy nem történik inkvizitórius vagy akkuzatórius alakban. Legyenek azok a t. képviselő urak nyugodtak; én a vármegyék megvizsgálásának kérdését igen szükségesnek tartom. (Helyeslés.) mert én magam akarok meggyőződni mindenütt, nemcsak beadott egyes panaszok alapján, de azon észrevételek alapján, melyeket ebben a minisztériumban tesznek, hogy miképpen viszik keresztül, hogy bajtáik végre a rendeleteket és hogy viszik az adminisztrációt. (Helyeslés.) Ezt rendszeresíteni akarom. Megkezdtem nagy terjedelemben már is egy ügyosztályt szervezni (Helyeslés a jobb- és baloldalon, mozdás a szélsőbaloldalon), de nem személyszaporítással, hanem a létező személyzetből azokat véve össze, akik lejárásabban, akik a logikailagmasabbak arra, hogy rendszeresen vizsgálatokat tartanak. (Helyeslés.) Így rendszeresen az ügyet és ha ezt úgy értették, mintha az valamely oldallal járna, akkor azt rosszul értették. Remélem azonban, Forgách képviselő ur ezt nem úgy érte, de nem is fogadhatnám el az ily értelmezést. Akar inkvizitórius, akár akkuzatórius, akár mindkettő, lenne is az eljárás, de arról meg lehet győződve a t. képviselő ur és mindenki, hogy igazságos és pártatlan lesz (Általános élénk helyeslés) és semmit se fog szem előtt tartani, csak azt, hogy meggyőződés szerzetessékké arról, hogyan-miképpen viszik az adminisztrációt; van-e, nincs-e és ha van, miféle a visszaélés? (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon; zaj és mozdás a szélső jobboldalon.)

(Közegészségügy.)

Felhozott két fontos kérdés: az egyik sokkal fontosabb, mint a másik, de mind a kettő a közegészségügy körébe tartozik. Az egyik a fürdők, a másik a gyermekhalandóság kérdése. Az a t. képviselő ur, aki a fürdők ügyében és a balneológiai kongresszus kívánalmai alapján intézett hozzájárulások, nagyon ügyesen járt el. Emlékezett arra, hogy mikor a balneológiai kongresszus emlékiratát hozzám hozta, azt feleltem neki — mert abban megszűnt menő kérdések is foglaltak — hogy miképp adhatnák én a balneológiai ügyre ennyi pénzt, mikor sokkal fontosabb ügyre, mely igazán szívemhez van növe, a gyermekhalandóság ügyére nem tudok annyit adni, mint szeretnék. Most a képviselő ur, hogy az ő balneológiai ügyét feldekorálja, előre bocsátotta a gyermekhalandóság kérdését (Élénk tetszés.) és ezzel hozta szívemhez közelebb. (Zajos derűtség.) Igerhetem a képviselő urnak, hogy a gyermekhalandóság nélkül is foglalkozni fogok a kérdéssel és megteszem, amit lehet. Hanem a gyermekhalandóság ügyét előbbre teszem és annak a lehető legsúlyosabb korlátok közé szorításával igyekszem e bajt orvosolni. Azt igazán pozitív ígéretnek tessék venni, hogy valamit felvettem a költségvetésbe, egy új rovatot a békéltető folyókra, e téren tovább is akarok menni.

Azt, amit Major képviselő ur kíván, hogy minden községnek diplomás bábája legyen, azt 1250 községben lehetetlen elérni. Ha csak ez uton megyünk előre, sohasem érünk célt. Ha az ember nem érheti el az egészet, böbes dolog arra igyekezni, amit megcsinálhat. Addig is tehát, amíg diplomás szülésznek minél nagyobb számmal képezhetnek, lehetőleg az ország különböző részeiben — kezdtem Marosvásárhelyen, Pécsett, Szombathelyen, Kassán, Nyíran — a kórházak és szülészházakban nyújtok alkalmat arra, hogy minél több falusi baba tanítassék ki és szerezzon magának ott gyakorlati jártasságot. (Élénk helyeslés.) A kérdés igenis jelentékeny, mert nem maradhat fenn ez az állapot, hogy Magyarországon a gyermekhalandóság a legmagasabb számot mutassa. És minthogy közegészségügyi, politikai, nemzeti és minden állami momentumok sürögésére követelek, a legnagyobb figyelmet fogom ez ügyre fordítani.

Ezekben elmondottam, amit ez alkalommal el akartam mondani. Az utóbb mondottakkal nem merítettem ki mindazt, amit az adminisztráció terén közzölni akartam a t. Házal. Csak annak tanujelét akartam adni, hogy ama sok más nagy politikai kérdés mellett, melyeknek intézése ez idő szerint és szakadatlan győzse valaimra súlyosodnak, találok időt mindezen, habár kisebb, de azért magukban nagy, nem apró jelentőségű fontos kormányzati kérdések személyre vételére, kezelésére és igyekszem lehetőleg megoldást is kikészíteni. (Hosszantartó élénk eljénzés, helyeslés és taps a jobb- és baloldalon.)

Elnök: Az ülést öt percre felfüggesztü.

(Szünet után.)

Fichler Győző: A színházügyével akar főképpen foglalkozni. Franciaországban, Németországban a színházak főhivatása a szórakoztatás s csak másodsorban következik a kulturális misszió. Nálunk éppen fordítva kellene lenni. A Nemzeti Színház soha sem volt oly anyagilag és erkölcsileg súlydelt állapotban, mint most. De ez, úgy látszik, nem baj, mert a miniszterelnöknek kedvence gróf Keglevich intendáns! Pedig a színház bajainak kulforrása éppen az intézet igazgatása, intendánsa. Mi az az intendáns? Egy teljesen udvari szolgálókat teljesítő tisztviselő, olyan szolgálókat, amelyeknek számlái az udvartartással be nem nyulhatók. A Nemzeti Színházban azonban efféle szolgálók nem teljesíthetők. Minek akkor itt az intendáns? Báró Podmaniczky Frigyesztől (Élénk eljénzés a jobb-oldalon) egy ízben azt kérdezték, mi volt az ő szerepe intendáns korában. Azt felelte, hogy ő egyebet sem tett, mint szerette az intézet minden tagját. (Tetszés.) Egy módot ajánl a miniszterelnöknek az intendánura bajainak megszüntetésére: adjon a Nemzeti Színházban egy jó direktort. Művészi, irodalmi dolgokba intendáns ne avatkozzék bele. Legyen a kultuszminisz-

tériumban egy művészeti referens s ez ügyeljen fel a színházügyre. Főlsorol számos, külföldön nagy sikert aratott darabot, melyet a Nemzeti Színháznál mellőznek, ellenben színre kerül itt színre értéketlen holmi. — Mért nem adták még elő a *Coboly prém* című darabot? (Derűtség.) A Nemzeti Színház egyetlen színház, melynek magyarnak, nemzetinek kell maradnia, meg kell maradnia a konzervatív-klasszikus irány mellett. Az Operára is sok a megjegyzés. Miért nem adnk jóravaló magyar ciklusokat? Azokért a veszteségekért, amelyeket az intézet egész serege rendkívül fontos szerepkör gazdátlanul hagyásával okozott a magyar színházszetnek, az intézet gyámolatlanságának megteremtésével, Labunszkaja kisasszony vendégzereplésével kárpótol bennünket.

A vidéki színház mizeriáinál első sorban a pozsovi színdirektor viselt dolzaira hívja fel, aki ugyanazzal a színtársulattal magyarul és németül is akar játszani. A mikor a színházgyűléslet föllépett a merénylet ellen, a direktor egyszerűen a belügyminiszterhez fordult, vegye ki az ő társulatát a színházgyűléslet hatásköréből. A budapesti magán-színi vállalatoknál arra hívja fel a belügyminiszter figyelmét, hogy ezek a magán-színházak mind azon az uton vannak, hogy egy vagyonos vállalkozó cég kezébe kerüljenek, amely olyan darabokat adat elő, aminek az *Osztrigás Mici*, amelyet például *Visontai és Vési* végig nézett. (Derűtség.)

Végül figyelmébe ajánlja a kormánynak a vidéki színház ügyeinek nagyobb arányú támogatását. A tételt nem fogadja el.

Visontai Soma személyes kérdésben szólal fel. Igaza van Pichlernek, hogy ő ott volt az *Osztrigás Mici* első előadásán, de ő a bizonyos Bögrenében nem gyönyörködött, hanem inkább bosszankodott a darab sületlenségén.

Boda Vilmos kéri a Házat, hogy interpellációját holnap tehesse meg. (Helyeslés.)

Elnök a holnapi ülést délelőtt 10 órára tűzi ki. Az ülést délután két órákor végződik.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, melyben a kormánynak Budapesten időző valamennyi tagja részt vett.

A szabadelvűpárt szervezkedése. A miskolci szabadelvűpárt végrehajtó-bizottsága tegnapi ülésében elhatározta, hogy március hóban nagy pártgyűlést tart, amelyen a volt nemzetipártiak beolvadása folytán tisztújítást tart. Ez alkalommal megünneplik a szabadelvű párt huszonöt éves fennállásának jubileumát.

A néppárt értekezlete. Az országgyűlési néppárt ma délután 5 órakor Molnár János elnökletével konferenciát tartott, melyen elhatározta, hogy a kereskedelmi és földművelésügyi tárca költségvetését nem fogadja el. A képviselőházban a két tárca tárgyalása alkalmával a part részéről fel fognak szólni: Pader Rezső, Molnár János, Buzáth Ferenc, Farkas János, Rakovszky István.

KÜLFÖLD.

Szecessziós osztrák miniszter. Ilyen eset is ritkán esik meg, másutt mint Ausztriában meg éppen lehetetlenség. Az új Koerber-kormány egyik tagjáról van szó, dr. Pientakról, aki ma, a reichsrath összeülésének előestéjén először szerepel politikailag. Dr. Pientak lengyel miniszter s mint ilyen ma bemutatkozott a lengyel klubban. Ott aztán mindjárt a beszéde elején kijelentette, hogy ő *ráotán cserben fogja hagyni a Koerber-kormányt*, mihelyt divergenca támad közte és a német kollegái közt. A nagy békítési akciót ime így vezeti be a nemzetiségeket összebékítő kormány egyik tagja. Történt pedig ez éppen a reichsrath összeülésének előestéjén. Ha így kezdődik az összebékülés, kíváncsiak lehetünk a folytatására.

Prága, február 21.

A *Nar. Listy* azt írja, hogy a tegnapi nappal a német-cseh békítő értekezlet sikertelenül oszlott szét. Formálisan ugyan nem zörták be az üléseket, de hát vannak dolgok, amik kifejezetlenül és elég világosan beszélnek. A sikertelenség oka a cseh viszonyok meg nem értése. A bécsiak azt hitték, hogy kisebb-nagyobb koncessziókkal le lehet kenyerezni a csehek, pedig hát a csehek és morvak az *azi-zeniciájukért küzdöttek*, a németek meg megsemmisítő harcot vívtak a csehekkel. Ahol ilyen egymással homlok-egyenest ellenkező célok vezetnek a politikusokat, ott még a legjobb akarattal sem lehet megegyezésre jutni.

A *Narodni Listy* jelentése szerint legközelebb hat új tagot nevez ki ő felsége az osztrák urak-bázába, kettőt a baloldali, kettőt a jobboldali és kettőt a közép pártok tagjai közül.

Bécs, február 21.

Az osztrák tartománygyűlésnek a választóreform ügyében kiküldött bizottsága a választási törvénytervezetet még tegnap délután elfogadta.

A reichsrath összetétele előtt. A bécsi parlamentben ma volt a szokásos összejövetel a folyosón. Majdnem valamennyi párt együtől volt klubjaiban, hogy a holnap megnyíló ülészsakra ordre de bataille-ukat megállapítsák. Mindenki reményekkel nem tekintenek az új ülészak elé. Mindenki előtt világos, hogy a parlament a csehek magatartása miatt gyorsan szét fog menni, annál inkább, mert tudják, hogy a kormánynak bizonyos tekintetben kötött utvonala van. Mig ma valamennyi párt klubjaiban elhatározta, hogy az állami szükségleteket meg fogja szavazni, az ifju-csehek klubja oly határozatot hozott, mely megvilágítja az egész helyzetet. Elhatározták, hogy a kormánnyal szemben a *legerélyesebb oppozíció, sőt obstrukció* fogják gyakorolni, magatartásuk taktikai részleteit pedig az adott parlamenti körülményekhez fogják idomítani. Más szavakkal az annyit jelent, hogy az ifju-csehek a véderőtervénynek valószínűleg nem fognak opponálni, de annak megszavazása után megkezdik a *leghévesebb obstrukció*t. Ennek az lenne a közvetlen következménye, hogy a *békéltető konferencia teljesen meghiúsulna* volna tekintendően, ami viszont a reichsrath feloszlását vonná maga után. Ezek azok a kilátások, melyek mellett holnap a reichsrath kapui ismét megnyílnak.

Az ujoncjutalék kérdése Ausztriában. Egy ma kiadott kommuniké szerint a *lengyel klub* a következő határozatot hozta: A lengyel klub híven ahhoz az elvhez, hogy a monarchia tekintélyét és hatalmi állását megőrvi, azt a meggyőződését fejezi ki, hogy az ujoncjutalékra vonatkozó javaslatot *haladéktalanul* el kell intézni és egész politikai befolyását érvényesíteni fogja a végre, hogy ez a javaslat *minél előbb és parlamentáris uton* elintéztessék.

A háboru.

Budapest, február 21.

(C.) Az angoloknak úgy látszik az a szokásuk, hogy a még csak következő tényeket mint már bekövetkezettekét üdvözlik. Ez pedig, különösen akkor, ha hadműveletekről van szó, veszedelmes szokás, mely váratlan és felette kellemetlen meglepetéseket vonhat maga után. *Londonban* a kedv teljesen megváltozott: ott már ténynek veszik Cronje hadseregének megsemmisítését és máris a háborúnak a legközelebbi napokban való szerencsés befejezését remélik. A haretérről érkező hírek olyan zavarosak, hogy egyelőre alig lehet belőlük tiszta képet szerezni. De úgy az események eddigi lefolyása, mint az általános helyzet megerősíti azt a meggyőződésünket, hogy az angolok egy csak a jövőre szóló váltót igen korán eszkomptálnak, ha már most a háboru befejezéséről beszélnek. A boerok hadvezetése a rá nézve komoly és válságos időben feladatának magaslatán állt és számítva a változott körülményekkel egy nagy, döntő elhatározásra jutott, tudniillik *Ladysmith ostromát és a Tugela folyó partján hísiesen megállott pozíciókat feladván*, a Sárkány-szorosok védelmezésére szoritkozik és a natáli hadseregnek legnagyobb részét Cronje tábornok segítségére küldi. Tehát nem a háborúnak a közel jövőben való befejezéséről lehet most szó, hanem csak arról, hogy a háboru új fázisba lépett: az egyesült köztársaságok csapatai *saját hazájukat* fedezik. Cronje tábornok úgy látszik sikeresen menekült meg a körülzárástól és a *Bloemfontein* felé vezető uton haladva, a natáli hadsereget bevárja. Ott, Bloemfontein környékén valószínűleg már a legközelebbi napokban összeütközik a boer és az angol főserge komoly csatában. De ez az ütközet is csak akkor fogja a háboru kifejezését jelenteni, — ha a boerok *győznek*. Ellenkező esetben az angolok győzelme csak egyik *étapeja* lenne egy még hosszú és véres utnak.

(Az angolok reménykedése.)

London, február 21.

Noha semmi pozitív hír sem érkezett, mégis mindenki föltétlenül bizik abban, hogy az angolok körülkerítették s meg fogják semmisíteni Cronje hadseregét. Ladysmith fölszabadítását is mindenki közvetlenül küszöbön látónak hiszi. A hangulat tökéletesen megváltozott s a legesekélyesebb disharmónia sem zavarja az általános örömet. Mindenki meg van róla győződve, hogy a boerokat az összes pontokon megverték s hogy mind a két köztársaság hadserege megtörve és elbörtalanodva várja a katasztrófát. Mindenki meg van győződve, hogy a háboru egy-két hét múlva véget fog érni.

A *Times* egy katonai cikkben kifejti, hogy míg

Cronje hadereje kétségkívül jelentékenyen csökkent, valószínű, hogy főcsapatát körülzárták s megadásra kényszerítették. Az általános előnyomulást a centrumban ezért nem lehet tovább halasztani. A helyzet nagyon javult. Míg a Cronje üldözésének teljes sikeréről szóló híreket még meg kell várni, a jövő új kilátásait már is örömmel lehet üdvözölni.

(Ladysmith odahagyása.)

Brüsszel, február 21.

A boer haditanács a legújabb harcéri események és a megváltozott harcéri helyzet következtében elhatározta, hogy Ladysmith ostromát megszünteti. Natál kiűrti s az összes haderót a transvaali határhoz visszavonja. A boer hadsereg visszavonulása már be van fejezve.

London, február 21.

A Times-nak jelenti Ladysmith-ből február 19-dikéről: A helyőrség elfogott husz bizott marháat. Elképzelhetni, hogy ez a szákmány mily nagy örömet keltett. White polgári séséget szervezett, amely meg fogja szállni a sáncokat.

London, február 21.

A Reuter-ügynökség jelenti: Az itteni tőzsdén az a hír volt elterjedve, hogy Ladysmithet felszabadították. E hír még nem nyert megerősítést.

London, február 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Windsorból: A városi tanács mai ülésén közölték, hogy az itteni kastélyba, hova a királynő tegnap megérkezett, Ladysmith felszabadításának híre érkezett. A Reuter-ügynökség ehhez megjegyzi, hogy a hadügyi hivatalban tett kérdésre azt válaszolták, hogy oda nem érkezett a hír megerősítése és nem is adnak neki hitelt.

London, február 21.

Katonai körökben a legújabb hírek alapján azt állítják, hogy Buller sikeres hadműveleti következtében Ladysmith felszabadítása közvetlen közelben áll. Már legközelebb várják Buller sikeres előnyomulását. Az a londoni és több más tőzsdén elterjedt hír, hogy Viktória királyné már megkapta a Ladysmith felszabadításáról szóló hírt, alaptalan. Eddig sem hivatalos, sem magán-távirat, mely ezt jelentené, nem érkezett ide.

London, február 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Peetóriából Lourenco-Marquesen át tegnapi kelettel: Sok polgárt a határon való szolgálatára és számos önkéntest tényleges szolgálatra behívtak. Steijn elnök jelentette, hogy tegnap Koodoosrand közelében angol csapatokkal, melyek körül akarták zárni Cronje táborát, ütközetet vívott, melyben az angolokat visszaverték. Deut tábornok a Pardeberg és Koodoosrand közt folyt harcokról, melyekben a boerok elfoglaltak több kopját, melyeket az angolok megszállva tartottak, azt jelentette, hogy az angolok vesztesége több halott és sebesült és 40 fogoly, míg a boerok közül 2 elesett és 4 megsebesült.

Laurenco-Marques, február 21.

A boeroknak Ladysmith melletti főtáborából jelenti e hó 19-ikéről: Tegnap a Boskop mellett Colenzo közelében heves harcok folytak. A boerok néhány sebesültet vesztek. Az angolok veszteségei jelentékenyek. Azt tartják, hogy a Ladysmithi helyőrségnek már nincs tőzszere.

Brüsszel, február 21.

A boeroknak Natálból való visszavonulása e pillanatban már be van fejezve. A transvaali követ a háború hosszu tartamát látja előre, az igazi háború még csak most fog kezdődni. A boerok a legutolsó véreséppig fognak harcolni. Az angolok veszteségei Ladysmith mellett, melyekről most részletesebb hírek érkeznek, igen nagyok voltak. Csak az 5. dísás-ezred egymaga 600 embert veszített el, akik mind elestek.

Berlin, február 21.

A Tageblatt jelenti Brüsszelből: A boer körök a változott hadi helyzet következtében az összes natáli állásokat tarthatatlannak mondják, minél fogva Joubert tábornok elrendelte az összes csapatok teljes visszavonulását. Natál ennélfogva kiűrtik és Ladysmith ostromával mielőbb felhagynak, hogy a csapatok a transvaali határ védelmére rendelkezésre álljanak. Azt hiszik, hogy Buller tábornok még e hét folyamán bevonul Ladysmithbe.

Bécs, február 21.

Egy estilapnak Londonból azt táviratozzák, hogy Ladysmith már fel van szabadítva, még pedig minden nagyobb harc és Buller aktív beavatkozása nélkül. Ebből a hírből kitűnik, hogy a boerok már megkezdték Natálból való visszavonulását. Ugyanennek a lapnak egy másik londoni magántávirata szerint londoni katonai körökben

erősen tartja magát az a hír, hogy Cronjét French, Kitchener és Kelly-Kenny csapatai bekerítették.

(Ütközet Krokodilpools mellett.)

London, február 21.

A Timesnak jelenti Buluvajából: Megerősíthetem, hogy a boerok az angoloknak Krokodilpools ellen intézett támadását visszaverték. Az angolok vesztesége igen nagy.

London, február 21.

A Times jelenti Buluvajából február 12-ikéről: Ma egy Rhodésiaból jött kétszáz főnyi angol haderő megtámadta Krokodilpools mellett a boerok által megszállt kopját. Az állás azonban igen erős volt, miért is az angoloknak veszteséggel vissza kellett vonulniuk. Két tiszt és tizenkilenc ember megsebesült, egy tiszt és kilenc ember eltűnt.

(Cronje üldözése.)

London, február 21.

A Standard jelenti Cronje üldözéséről Modder-Riverből 18-iki kelettel: Pénteken reggel a 13-ik dandár megtámadta az ellenség utóhadát. Vagy kétezer boer megszállva tartott néhány kopját a Klipdriftől északkeletre, ahonnan a főcsapat visszavonulását fődötték. Két kopját rohammal elfoglaltak de a harmadikat a boerok irtózatossal tüzeléssel rendkívül csökönyösen védtek. Ezután minden módon megpróbálták a domb elfoglalását. Csapataink fényesen harcoltak. A boerok állásaikat az est beálltáig tartották, azután a 84. üteg tüzelése elűzte őket. Időközben a boerok főserégének siterült elérni a Klipkraalsdriftet, ahol a folyón déli irányban átkeltek. Egy kis csapat lovasított gyalogságot és egy ütegot Klipdriften át visszavontak és a Klip folyó déli partjára küldték, hogy az átkelést lehetetlenné tegyék. E csapat azonban a helyszínére érve azt látta, hogy már annyi boer kelet át a folyón, hogy állásukat ott megvédelmezhetik. Lövegeink az esthomyat beállítást folytatták a tüzelést. Tegnap reggel a boerok Cronje vezérlete alatt teljes visszavonulásban voltak a Modder-folyó déli oldalán. Kitchener és Kelly-Kenny sarkában jártak. Mult éjjel Macdonald a highlander-dandárral husz kilométernyi erőttel merrelt a Koodoosrandrifthez sietett, hogy ott az ellenséget még idejekorán elvághassa.

Gradook, február 20.

Részletesebb jelentések érkeztek az élelmiszereket szállító-kocsiknak a Ried-folyó mellett történt elvételéről. A kocsikat a gázló mellett táboroként rendezték, midőn 1800 boer négy ágyúval támadott. A tüzelés egész nap tartott. A boerok szákmányul ejtettek 189 kocsi, amelyek élelmiszerek és takarmánnyal voltak tele. A hadcsárok és a vezetők fele elesett, vagy eltűnt.

Köln, február 21.

A Kölnische Zeitungnak jelenti Londonból, hogy az a hír, hogy egy nagyobb boer csapatot bekerítették, erősen tartja magát. Ennek a hírnök ott annál inkább hitelt adnak, mert egyuttal Berlinbe az a hír érkezett, hogy Cronjenek határ-őrszabtat a megadásra. Minthogy eddig sok igaznak bizonyult hír Berlinen át érkezett Londonba és minthogy e hír nyomában a londoni tőzsdén berlini számlára vásárlásokat tettek, angol politikai körökben feszülten várják a további jelentéseket.

(Buller hadmozdulata.)

London, február 21.

Buller tábornoknak a Chlievilley melletti táborból ma kelt távirata jelenti: az 5-ik hadosztály ma egy ponton-hídon átkelt a Tugelan és visszaverte az ellenséget. A Maxim-ágyúk elhallgatatták a boerok ágyúit.

(Mégis vannak boerok.)

London, február 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Arundelből tegnapi kelettel: A boerok a környéken operálnak és élénk ágyu- és fegyvertüzelést folytatnak. Minthogy egy 200 főnyi boer-csapat a Naauporttal való összeköttetést fenyegette, angol részről 200 ausztráliai katonát küldtek ki két tábori ágyúval, amelyekből minden kopjére, ahol az ellenség mutatkozott, tüzeltek.

(Az angol katonai reformok.)

London, február 21.

A felsőház hosszabb vita után 69 szavazattal 42 ellenében elvetette Lord Kemysnek a kormány által ellentét indítványát, mely így hangzik:

A kormánynak a katonai haderő és felszerelések szaporítására vonatkozó javaslatainak meghallgatása után a felsőház abban a véleményben van, hogy amennyiben az angol vérendszert a milícia kiképzésén alapul.

lényeges jelentőséggel bír, hogy az anyaország védelmére való kötelező hadiszolgálatról szóló régi alkotmányos törvény oda módosítottassék, hogy lehetséges legyen azt módosított szövetségben hatályba léptetni és így a kiváltó célt elérni a nélkül, hogy a lakosság mód felett megterheltessek.

Ez indítvány tárgyalásánál Lord Brook beszéde után Lord Lansdowne hadügyminiszter szólalt fel és kijelenti, hogy a kormány, bár a milícia kisorsolását rendkívül értékes erőtartaléknak tekintti, még sincs abban a nézetben, hogy az indítvány jelenleg elfogadtassék.

Lord Kimberley kifejtéi, hogy a mostani idő bizonyára nem alkalmas a hadügyminiszter által fölvetett kérdést tárgyalására.

A Devonshire herceg kijelenti, hogy nem volna okos dolog földelni a jogot a milícia kisorsolásának újból való behozatalára, de ez oly pont, mely az egész angol hadiszervezettől idegen.

Rosebery a kisorsolás behozatalára vonatkozó javaslat benyújtása mellett nyilatkozott.

Erre Lord Salisbury kifejtéi, hogy ily javaslatnak a legesélyesebb kilátása sem volna arra, hogy heves és elkeseredett vita nélkül elfogadják. A Háznak ez esetben arról kellene tanácskoznia, vajjon a veszélyek tényleg fennforognak-e és a nyilvánosság előtt kellene tárgyalni azokat a veszélyeket, melyeknek az ország Rosebery nézete szerint ki van téve. Salisbury kérde, vajjon ez előnyös volna-e az ügyre és feltéve, hogy a javaslatot elfogadják, mi volna a hatása. A szónok többre becsül egy óvatoss tervet, mely az önkéntesség rendszerén alapul. Nem akar rendkívüli izgalmat kelteni oly időben, mikor szükséges az egyetértésben való együttműködés.

(Megsebesült angol tábornokok.)

London, február 21.

Roberts tábornagnak Paardebergben e hó 20-án kelt távirata jelenti: Kuos és Macdonald tábornokok az e hó 18 és 18-ika közt folyt harcokban megsebesültek. A hadügyi hivatal nem kapott hivatalos jelentést.

(Leyds és a cár.)

Mint a Kabelcorrespondenz írja, annak az oka, hogy dr. Leyds miért nem tett már most látogatást Pétervárbán, amint azt eredetileg tervezte, nem arra vezetendő vissza, hogy értérese adták, hogy látogatása most alkalmatlan volna — amint azt az angol lapok írták — hanem arra, hogy Alfred szász-koburg-góthai herceg (aki tudvalegőleg angol) Pétervárbán van látogatáson és ha a cár egyidejűleg fogadná Transvaal képviselőjét, ezzel a nemzetközi szokás és a vendége iránt való köteles udvariasság ellen egyaránt vétene.

Dr. Leyds a diplomáciai testületnek hivatalos jenyekében, mint a Délafrikai Köztársaság akkreditált rendkívüli követé és meghatalmazott minisztere szerepel. Ebből az látszik, hogy a cár kormánya Transvaal szuverenitását, amelyet Anglia elismerni vonakodott, mint létezőt ismerte el. Hogy dr. Leyds neve a Pétervárbán igazolt diplomaták hivatalos listájában előfordul, Angliában sokféleképp magyarázzák arra való utalással, hogy dr. Leyds maga sohasem járt Pétervárott, hogy — mint az különben szokásos — maga adja át megbízó-levelét a cárnak. Sőt 1898-ban a pétervári külügyi hivatalnak különös kedvezményeképp megengedték neki, hogy megbízó-levelét Van der Hoeven, egy volt pretoriai kormányzó tisztviselő által mutattassa be. Dr. Leyds ez idő szerint a tizenkettedik helyen áll a Pétervárbán megbízott tizenkilenc követ rangsorozatában és ha dr. Leyds véletlenül valamely hivatalos ünnepségen vagy más efféle részvét venne Pétervárbán oly időben, a mikor az angol követ is ott volna, kétségtelenül előnyvel bírna az angol ügyviselő előtt. A Moszkovszkija Vedomoszti, valamint a Novoje Vremja képviselője előtt különben dr. Leyds kijelentette, hogy mindig szándéka volt Pétervárbá ellátogatni, egészségi állapota miatt azonban még mostanáig sem tehette azt. A legközelebbi napokban azonban okvetlenül oda-utazik.

(Konfliktus a magyar lovak miatt.)

Fiume, február 21.

Egy idő érkezett jelentés szerint Leyds transvaali ügyvivő az osztrák-magyar külügyi kormánytól tiltakozni fog az ellen, hogy Anglia részére háborús cölkora három ezer magyar lovat szállítsanak Fiuméből Transvaalba.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én új

előfizés és nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Míntogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyekben a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és filléreken méltóztassanak feltüntetni.

HIREK.

A buta kis fiukról.

Megboldogult Schvarcz Gyula mondta, hogy a magyar tanító burokban született. Ebben az országban, ahol mindent a felelőség elvére építettek, éppen csak a tanító bácsit nem köti az alkotmányos kötések, az szabadon ítél a gondjaira bízott apró juhocskák szellemi képességéről, a maga eszével szabja meg az iskolás gyerek jövődjét, boldogulásának útját s ha a tanító bácsi izlésének nem felel meg a kis fiaink frizurája, úgy fordulhat, kimondja rá a szentenciát:

— A Pistából sohasem lesz ember. Nincs tehetsége.

Igy van a dolog s valahányszor arról esik szó, hogy a tanító bácsi igazságtalan a gyerekkel, mindannyiszor a burokban született tanító jut az eszembe.

Az a tiszteletreméltó nagy tudós, akiről fentebb szóltam, nagyon haragosan tárgyalt az iskolai rabszolgaságot és nagy, vastag könyvek bölcességéből szivta magát tele pattogó haraggal, valahányszor a tanítóknak szabadságáról értekezett. Bizonyosra veszem, hogy most lángoló haragra gyulna, ha volna még harag a esendes szívében s ha olvasná azt a hirt, amelyről itt szó van s amely arról számol be, hogy a tanfelügyelő kérésére az erzsébetvárosi harmadik számú iskolaszék ma azt javasolta a főváros tanácsának, hogy állítson külön iskolát a buta kis fiuknak s bizza a buták kiválasztását a tanítókra.

Az iskolaszéknek lehet joga ahhoz, hogy tanácsot adjon a főváros tanácsának. Még ahhoz is lehet jussa, hogy ilyen szerencsétlen rossz tanácsot adjon, mert végre is nem lehet tudni az iskolaszékek tagjairól, hogy milyen véleménye volt valamikor róluk annak a tanítónak, aki az emberi rövidlátás ilyen csodás magaslatáig művelte ki őket.

Azért sem lehet követ vetni erre az iskolaszékre, hogy annyira megbizik a tanítók élelslátásában, hogy azok már holnap reggel centiméternyi pontossággal kimérik az emberi agy működésének határait s biztosra kimondják a hat esztendő Jóska gyerekről, hogy: szegényke buta. Hanem nagyon is megérdemli az iskolaszék, hogy némi haraggal tárgyalják ezt a kis határozatot azért a rövidlátásért és lelkiismeretlenségért, hogy apró, gyereknyi gyerekeket stigmatizálni akar s nyakába akar adni olyan táblácskát, melyre a világ legborzasztóbb gunyszava van felírva s úgy felírva, hogy azt onnan soha le nem törül semmiféle jóakarattal sem. A régi világ szokásai közt szerepel a sütvással való megbélyegzés, annak a kornak a maradványa, amikor még voltak barnok az emberek között, vagy legalább barnok sem volt bántódása érte, ha elég hatalmas volt ahhoz, hogy barommódra bánjon el a kisebb erejű embertársaival. Arra azonban senki sem emlékezik, hogy a kis gyerekeket is megbélyegzték volna, mert hogy akkor a kifejlett erejű emberek követtek még csak el a megbélyegzésre való bűnököt. Ma a nagyok követik el azzal, hogy kicsiny, ártatlan, fejlődésben levő gyermekekre mondanak ki szégyenletes szentenciákat.

Van sok dolog a magyar társadalmi életben, amiért haraggal telik el a józanabak és az emberséges emberek szíve, sok helyen visszaélnék azzal az istenektől származó ajándékkal, melyet szabadságnak neveznek, mert hogy a szabadságra is áll az, ami az anyákra, hogy nagyon kevés anyának volna gyermeke, ha csak annak volna, aki bánni tud vele s nagyon kevés nemzetnek volna szabadsága, ha csak annak volna, aki okosan tud vele élni. Ez a határozat, amely osztályozni akarja a kis gyereket, örök szegényre akarja kárhozatni őket, olyan megdöbbentő jelenség, amelyet gondosan el kell takargatnunk, el kell simitálnunk, nehogy megtudják ellenségeink.

A magyar tanító pedig, akinek olyan nagy a szabadsága, hivatásához méltóan a magyar tanítóság nemes tradícióihoz hiven utasítsa vissza ezt a tulságos szabadságot s ezt a még nagyobb felelősséget.

Ha pedig osztályozni akarunk mindenképpen, hát osztályozzuk az iskolaszékeket...

G-a.

Budapest, február 21.

— **A király itthon.** Nyugtalanító hírek terjedtek el az éjszaka a fővárosban a király állapotáról. A közönség egy részében hitre találtak e híresztelések, főleg a miatt, hogy ő felsége hirtelen lemondott az Iparművészeti Múzeumban tervezett látogatásáról. Illetékes helyről jelentik most, hogy ő felsége teljesen jól van. Néhány nappal ezelőtt ugyan könnyű náthája volt, de ez egy percig sem gátolta szokott napirendje megtartásában, épp olyan kevéssé, mint az általános kihallgatások adásában és a mindennapi udvari ebédekben való részvételben. Csak hétfőn mondatott le ő felsége orvosi tanácsra egy látogatást, ami e nyugtalanító híreknek oka lehetett. De azóta ez a könnyű baj is teljesen elmúlt, úgy hogy a király két nap óta orvosi kezelésre már nem is szorult. Ő felsége e szerint holnap, mint minden csütörtökön, általános kihallgatást fog adni s ugyanaz nap délután az udvari ebéden is részt fog venni. Ugyancsak holnap délután 2 órakor ellátogat az Iparművészeti Múzeumba, hogy meglekintse az ottani huszárkiallítást és a párisi kiállításra szánt egyéb tárgyakat. Ő felségét Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács Béla kormánybiztos és az intézet igazgatósága fogják fogadni. Onnan ő felsége Thék Endre gyarába hajtát, ahol a Szent István-szoba berendezését nézi meg, aztán elmegy Jungfer Gyula műlakatoshoz is, aki a várpalota részére készített vasmunkákat mutatja be ő felségének. Az ő felségének e hó 20-ikára tervezett látogatása alkalmából kibocsátott meghívók holnapra is érvényesek. Míntogy a tárgyak újabb fognak rendezetnie és néhely csoport kiegészítetnek, a kiállítás holnap, csütörtökön délután egy óráig zárva lesz. Délután egy órától a meghívottak számára és délután 5 órától kezdve a nagyközönség számára is újra nyitva lesz a kiállítás.

— **Mária Valéria főhercegnő látogatása.** Mária Valéria főhercegnő ma délután félhárom órakor látogatást tett Andrássy Aladár grófnál és családjánál Andrássy-uti palotájukban. A főhercegnő udvarhölgye kíséretében hajtattott a grófi palotába, ahol gróf Andrássy Aladár és neje, született Wenckheim Leontin grófnő fogadták a fenséges vendéget. A főhercegnő közel egy óra hosszat időzött az Andrássy-palotában, ahol kivánságára Széchenyi Imre gróf családja is megjelent a magas vendég üdvözlésére. Az Andrássy-palota előtt az udvari fogat láttára nagyobb tömeg verődött össze, amely távozásakor zajosan megélemezte a király leányát. Ő felsége holnap délután ellátogat az angol kisasszonyok Lipótcucai zárdájába, ahol a növendékek hangversenyt és iskolai ünnepet rendeznek.

— **József Ágost főherceg Afrikában.** József Ágost főherceg, József főherceg fia tegnap utazott el Triesztbe, ahonnan hajón Egyiptomba megy. Utjában Libiás Adolf királyi tanácsos, főhercegi uradalmi kormányzó kíséri a főherceget, aki egy hónapig marad Afrikában. József főherceg és családja még mindig Fiumében időzik. A főhercegi család csak husvét után tér vissza Alesutra.

— **Viktória királynő utazása.** A londoni Truth szerint Viktória angol királynő március 17-én vagy 18-án Szent-Gotthárdnál a Bordigherába utazik. Utközben meg fogja látogatni a darmstadti udvart, ahol Vilmos császárral és nejjével is találkozni fog.

— **A párisi kiállítás fejedelmi vendégei.** Közből táviratnazzák: A Magdeburger Zeitungnak jelentik Párisból, hogy most már bizonyos, hogy a perzsa sehon kívül egy államfő se fogja a párisi világkiállítást meglátogatni. Még az orosz cár és neje, akiknek eljövetele biztosan számítottak, so fog Párisba utazni.

— **A király az újságíróknak.** Ő felsége, a király a Budapesti Újságírók Egyesülete által rendezett bál jótékony céljaira 600 koronát adományozott. Annál a jóleső érdeklődésnél fogva, amelylyel ő felsége az újságírók ügyei iránt mindenkor viseltetett, ezt az adományát is úgy tekintjük, mint nagyrebecsülésének megtisztelő jelét a napisajtó munkái iránt. Buzdításul szolgálhat az a budapesti újságíróknak, hogy nemes-célú intézményüket továbbra is abban a szellemben és irányban vezessék, amely megszerelte számukra az egész társadalom rokonszenvét. A levél, amely ő felsége adományát bejelenti, így hangzik:

Nagyságos Vészi József urnak, a Budapesti Újságírók Egyesülete elnökének.

Nagyságos Uram!

Mellékelve van szerencsém Nagyságodnak 600 koronát, melyet ő császári és apostoli királyi Felsége a Budapesti Újságírók Egyesülete által rendezendő bál jótékony céljára való tekintettel méltóztatott legkegyelmesebben adományozni, kiváló tisztelettel s azon megkereséssel megküldeni, hogy az ezen összegről való egyszerű nyugtát hozzám származtatni sziveskedjék. Kiváló tisztelettel

Budapest, 1900. február 21.

Apponyi.

— **Főhercegek utazása.** Ottó főherceg, aki tegnap este a Pelagoza kormánygőzösön Triesztbe érkezett és Ferdinánd Károly főherceg, aki ma reggel érkezett oda Bécsből, délbén a Habsburg Lloyd gőzösön Alexandriába utaztak.

— **Stefánia férjhezmenetele.** Bécsből jelentik: Már egészen bizonyos volt, hogy Stefánia özevgy trónörökösne március elején lép oltár elé Lónyay Elemér gróffal, amikor most egyszerre újabb akadályok merülnek föl. Miután a kérdés anyagi oldalát teljesen rendezték és az özevgy trónörökösnek férjhezmenetele után százezer forintnyi évi járadékot biztosítottak, legújában az özevgy főlemelésre vonatkozólag újabb kérelem merült föl, amelyről még mindig folynak a tárgyalások. A trónörökösne továbbá nem akar férjhezmenetele után, amely maga után vonja „a császári és királyi fenség” címének elvesztését, a „királyi fenség” címéről lemondani, amelyhez születésénél fogva joga van. Ebben az ügyben a belga királylyal folynak tárgyalások, aki nem adja beleegyezését leányának újabb frigykötéséhez, sőt ebben az esetben a királyi fenség címét is megvonja tőle.

— **Loubet ünneplése.** Lelkes ünnepteltesben volt része Loubet elnöknek tegnapelőtt, elnöké választásának évfordulója alkalmából. Az özevgy miniszterek este hat óra felé az Elyséebe mentek, hogy ez alkalmából kifejezzék Loubetnek szeretetüket és odaadásukat. Waldeck-Rousseau társai nevében rövid beszédet tartott, ami után a miniszterek külön-külön Loubet elé járultak és kezet szorítottak vele. Loubet pár szóval megköszönte a miniszterek rokonszenvének kedves és vártalan megnyilatkozását. A miniszterek azután a köztársasági elnök nejehez mentek tisztelegni. De nemcsak a kormány tagjai gondoltak erre az évfordulóra. A diplomáciai testület csaknem valamennyi tagja eljött névjegyét letenni az Elyséebe és az elnöki palota házmeesterének könyvébe beirták magukat a nap folyamában a képviselők, szenátorok, a városi tanácsosok és egyéb párisi notabilitások. Estefelé megszámlálhatatlan üdvözlő távirat érkezett az Elyséebe a vidéki városi tanácsoktól, politikai egyesületektől, sőt sok munkás szindikátustól is.

— **Házasság.** Scialom József szaloniki bankár és hollandiai állampolgár fia, ifj. Scialom József, a cég belligye eljegyezte özv. Salamon Julia leányát, Salamon Katinkát, Salamon Ödön írórtársunk testvérhugát. A polgári házasságot és az egyházi esküvőt Budapesten tartják meg.

— **Az „aga.”** A képviselőház egyik legrokonszenvesebb tagja, Janicsary Sándor, akinél csak Madarász József idősebb a hónapok között, ma ünnepli nyolcovanadik születése napját Zircen, ahol mint a ciszterciák vendége tartózkodik. A gratulások hosszú sora kereste föl az agát a mai napon és egész sereg üdvözlő táviratot adtak föl a képviselőház postahivatalában a népszerű öreg urnak. Az üdvözlők közt van Széll Kálmán miniszterelnök is, Perczel Dező a képviselőház és báró Pedmaniczky Frigyes a szabadelvű párt elnöke.

— **Mahmud basa oáfolat.** Mahmud pasa levelet irt a párisi lapok főszerkesztőinek, amelyben demantálja a visszatéréséről keringő híreket. A levél egyik szakasza így hangzik:

— Senki sem tárgyalt velem visszatérésem feltételeiről. Visszatérésem lehetetlen addig, amíg országomnak meg nem adják a reformokat, amelyeket szerencsétlen helyzete szükségessé tesz és amelyek után az egész nemzet áhitozik.

— **Fiedler Tamás hagyatéka.** Erről a szegény Fiedler Tamásról, akiről itt szó lesz, még nemrég nagy cikkeket írtak és írunk. Megírták és megírták, hogy szépristánár volt és megvakult. Majd elfogyott kis pénzecskeje s ekkor beállt verklisnek. Nagyváradon járta sorra a házakat az egykori professor, s azokból a krajárokból élt, amelyeket zenekedvelő szakácsnék dobtak a kalapjába. Aztán hallgatott a krónika egyideig. Majd ismét hír érkezett Fiedler Tamásról; az, hogy meghalt. Elsíratták — elsíratták — mint a nyomoruság áldozatát, a szegény vak verklit, a koldust, az egykori gimnáziumi tanárt. Es most megint jött hír Tamásról, a kórágony elhunyt szegény vak verklisről. Felbontották a végrendeletét és leltározták az ő hagyatékát. Ugyan mi lehetett szegénynek a hagyatékában! Nyolcezer korona készpénz volt benne. Így szól a hivatalos leltár. A leltár, amelyet a szegény vak verklis hagyatékáról vettek fel.

Nyolcezer korona — és a verklis.

— **Mac Mahon özevényének halála.** Párisból jelenti egy távirat, hogy Mac Mahon tábornagy özevénye tegnapi éjjel tízezer órákor meghalt.

— **A kalap drágulása.** A kalapgyárosok szövetsége tegnapi tartotta idei közgyűlést, melynek egyik pontja: az árak fölemelése volt. Az elnök ezt a kis beszédet tartotta:

— Mivel minden drágul, többé nem adhatunk egy kemény vagy puha kalapot négy koronán alul. Abba kell hagynunk azt a rendszert, hogy egy kalapot 1 forint 80 krajcárért, 1 forint 70 krajcárért és 1 forint 50 krajcárért adjunk el. Ez az egyesek és az egész szakma romlására vezet. Hatni kell azokra a gyárosokra, akik a kereskedőknek nevetségessé árak a dolgoznak. A kereskedőknek a gyárosoktól kell vásárolniuk a kalapot. Ha a gyárosok összetartanak, akkor olyan árakat kell megállapítani, hogy élhesenek. A közönséget értesíteni kell pontosan, hogy a nyers anyag folytonos drágulása miatt az ugynevezett 1 forint 80 krajcáros kalapot 2 forintért árulják majd a boltokban, a többi kalapfajtánál pedig megfelelő áremelés lesz.

Szólt az elnök a közgyűlés elfogadta javaslatát.

— **A fekete Henrik. IV. Henrik** francia király szobra Párisban egy nevezetes hidján, a Pont Neufon áll. A hid alatt eliskló apró gőzcsók azonban semmi respektussal nincsenek a nagy király iránt, mert irgalmatlanul befújják minden nap. Henrik ezért már olyan fekete, mintha nem francia király lett volna, hanem Abisszínia történelmének egy kimagasló alakja. A párisi közélet tanács most segíteni akar a dolgon. Annyi bizonyos, hogy Henriket legalább egyszer egy héten vizes kefével el kell surolni, mert különben centiméter vastagságú koromréteg fekszik meg. Egyideig törték a fejüket a közélet tanács urai, aztán megtalálták a megoldást. A szobortól ötven-hatvan lépésnyire van egy vízvezeték. Mint vízvezeték csak vízvezetésre szolgál, de mint épületkének, egyéb rendeltetése is van. Ezt a — mondjuk — vízvezetékét bérli valaki a várostól. Páris városa most szerződést kötött a bérrel, aki ezután illő honorárium fejében köteles lesz Henriket minden héten egyszer, éjszaka megmosni. Éjjel felé bezárja kis üzletét, s egy vizes kefével nekimegy Henriknek. Henrik ezentúl tiszta lesz és valószínűleg megfordul a sírjában, ha megtudja, hogy ezt a tisztaságot egy nem szalonképes középület bérlijének köszönheti. . . .

— **Halálozás.** Dr. Glöck Ignác, a fővárosi orvosi kar egyik köztisztviselője álló tagja ma rövid szenvedés után hatvan éves korában meghalt. A megboldogult három évtizeden át működött a fővárosban és ez idő alatt nagy képzettségével, szívósságával, tiszta jellemével becsült nevet vívott ki magának. A budapesti orvosi egyetemen befejezve tanulmányait, több éven át a Rókus-kórházban Lumiczner tanár asszisztense volt, majd részvételt a 1866-iki háborúban. 1879-ben a törvényesékek szervezésekor kinevezték törvényszéki orvossá és az maradt haláláig. Több évvel ezelőtt vizgyógyintézetet nyitott, amelyet nagy szak tudásával és gazdag tapasztalataival előkelő színvonalra emelt.

— **Unterauer László,** Unterauer Józsefnek, József főherceg udvari tanácsosának kis fia rövid szenvedés után Alesuthon 7 éves korában meghalt. Tegnapi temették el nagy részvét mellett. Az elhunyt kis fiu keresztfia volt a korán megboldogult László főhercegnek. A melyen sujtott apához a főhercegi család minden tagja küldött részvételtáviratot.

— **Wessely Saimonné** e hó 18-án 58 éves korában Duna-Adonyban meghalt.

— **Brutális kantinos.** A külső Nádor-utcában lévő Valero-kaszárnya kantinosza tegnapi este özevény Zamecsk Jánosné gyümölcsárú asszonyt, amiért ez a kaszárnya udvarára ment almát és narancsot árulni, úgy elverte, hogy a szerencsétlen asszonyt a mentők kóztűtők be sebeit. Zamecskkné a nagy zajra odasereglett tiszték mentették ki a kantinos körmei közül. A brutális kantinos ellen megindították az eljárását.

— **Magyar halott a Spions-kopon.** Az az élet-halálharc, amelyet a kis boer nemzet ví mostanában Dél-Afrikában az angolok ellen, több kalandos természetű magyar embert vonzott Afrikába. A magyar embereknek nagy része a boer hadseregbe állt be, küzdeni a szabadság ügyéért, de akadtak egyesek, akik angol szolgálataba állottak s ott küzdenek most a boerok ellen. Ezek közé tartozott Barna Antal fővárosi hivatalnok is, aki esztendőnkön át a IV. kerületi adóhivatalnál működött, mint adótités és aki esetet abban a kétségbeeselt csatában, amelyet a Spions-kopon vívtak az angolok a boerokkal. Barna Antalnak, a Spions-kopon elesett magyar embernek meglehetősen zajos múltja van. Főhadnagy volt a 32-ik gyalogezredben, de ural passziói voltak, sok adósságot csinált s e miatt el kellett hagynia a katonaságot. Sok ideig bolyongott a külföldön, amíg végre Londonba került s ott szerzett valami kis hivatalt. Am ez az élet nem tetszett a kalandos természetű embernek, otthagya hát London és hazajött, hogy itthon alaptison magának új egzisztenciát. Ez még 1895-ben történt. Éppen ekkor decentralizálták Budapesten a városi adóhivatalokat és protekciója révén Barna Antal is bejutott adótitésnek a VI-ik kerületi adóhivatalhoz. A zajos élethez szokott ember azonban sehogy sem tudott beleszokni a csöndes beamteri életbe. Egyre azt emlegette kollégái előtt, hogy nagyon szeretné, ha valahol háború ütne ki, rögtön elmenne és felajánlaná szolgálatait valamelyik hadviselő félnek. Már a spanyol-amerikai háború idején be akart állni a spanyol hadseregbe, de akkortájt szerelmes volt egy szép leányba s ez itthon tartotta. A szerelem sem volt azonban állandó nála, csakhamar kiabándult s amikor először híre járt, hogy az angolok Transvaalba indulnak, Barnát kötéllal sem lehetett itthon tartani. Nagy oka volt ennek az a körülmény is, hogy hitelezői mindig jobban szorongatták, mert Barna adótités korában nagyon vialis életet élt és sok adósságot csinált. A múlt év november elején egyszerre csak otthagya csöndes kis hivatalát s elült Budapestről. Még a legmeghittebb barátai sem tudták, hogy hova lett, míg végre ő maga írta meg Londonból, hogy beállott tisztnak az angol hadseregbe s utnak indul Dél-Afrikába. Azt is megírta akkor, hogy nagyon nehezen ment a fölvétele, mert csak angol alattvalókat vesznek föl. Neki azonban — a királyné különös engedelmével — mint volt katonatisztnak — sikerült a belépés s megkapta ott is tisztii rangját. Azóta egyáltalán nem érkezett hír Barna Antalról s most is csak a halálhíre jött meg. Egy Londonban élő magyar ember írta meg Budapesten élő rokonainak, hogy a hadügyminisztérium hivatalos listájában ott szerepel Barna Antal neve, mint aki a spions-kopi csatában elesett, batran küzdve a boerok ellen, híven a belépésekor tett fogadalmához. Ő az első magyar ember, akinek a halálhíre hazaérkezett a dél-afrikai háborúból.

— **Hazafiság elvben.** Angliának olyan nagyon megfoglyalkozott a katonasága, hogy most már nemcsak a nemzet hazafiságára appellálva kell folytatnia a háborút. Ugy hallzik, hogy az általános személyes katonai kötelezettséget akarják behozni. A hazafiságnak azonban nem igen akaródzik életet és vért áldozni — kereskedelmi érdekek miatt s az angol ifjúság tömegesen szökik ki a hazából. Pár nappal ezelőtt érkezett meg New Yorkba az Oceania nevű gőzös ötszáz angol utassal. Az ötszáz pasasér között háromszázötven fiatal ember volt. A kikötő igazgatóságát meglepte az, hogy egyszerre ennyi angol ifju kereste föl az új világot. Vizsgálatot indítottak s kislüt, hogy a csapat az esetleges katonáskodás elől szökik. New Yorkban meg vannak győződve arról, hogy ez csak az első szállítmány, még sok következik majd utána. Mivelhogy a boerok jól lőnek s céltáblának állani eléjük nem éppen kellemes.

— **Kettős gyilkosság.** Nagyszébenből táviratozták: Blaskovics László könyvkötősegéd revolverrel szíven lötte Németh Erzsébet budapesti pincérnőt. Ezután kétszer önmagára löött és súlyosan megsebesült. Tettének oka valószínűleg boldogtalan szerelem volt.

— **Utonállás.** Mányó Ferenc 25 éves henteslegény, aki Jankó Ferenc hentesmester Külső Váci-ut 89. szám alatt lévő üzletében van alkalmazva, tegnapi este tíz óra tájban hazafel ment. Gyanútlanul ment végig a Külső Váci-uton, amikor egyszerre valaki megtámadta. Tialcsék Károly 28 éves napszamos volt a támadó. Késsel rohant Mányóra, aki teljes erejéből védekezett. Segélykiáltásaira figyelmelessé lett a közelben kirkáló rendőrzárát és gyorsan a támadás színelhelyére sietett. Amikor azonban a rendőrök odaértek, már mindkét viaskodó több sebből vérzett. Mányó a balkarján és a mellén kapott egy-egy késszúrás, támadóját azonban védekezés közben összerugdalta és az orrát is bezuza. A rendőrök bevitték őket a Külső Váci-ut 143. szám alatt lévő 26. számú rendőrszobába, honnan a mentőkért telefonoztak. A mentők a sebesülteket első segélyben részesítették, mire a rendőrök kivitték őket a Mosonyi-utcai rendőri rab-

kórházba. Érdekes, hogy éppen Mányó miatt tűnt el Leitzeg Emma szakácsnő, akinek rejtélyes eltűnéséről ma ádtunk hírt. A rendőrség most azt nyomozza, hogy Tialcsék rablási szándékából támadta-e meg Mányót, vagy pedig Leitzeg Emma eltűnését akarta megbosszulni.

— **Hirtelen halál a vonaton.** Nyiregyháziáról táviratozta tudósítónk: Kupferstein Péter ufjfehértői gazdálkodót a vonaton szívszélhűdés érte.

— **A kecske is jóllakik. a káposzta is megmarad.** A zálogházakat meg kell rendszabályozni. Ezt a főváros tanácsa mondta ki s egyszerűsind, hogy foganatja is legyen a szavának, fölirt a kereskedelmi miniszternek, hogy rendelkezje el, hogy a zálogház tulajdonosok minden nekik visszafizetett summáról, még a legkisebbéről is, nyugtatványt adjanak a kuncsaftjuknak s tiltsa meg nekik azt, hogy a zálogházban ékszerüzletet is csináljanak, mivelhogy az sok visszaélésre ad alkalmat. A tanács levélkéjére természetesen összeröfönt a sok zálogházas és ők is küldtek egy kérelmet a kereskedelemügyi miniszternek. Azt mondják benne, hogy az Istenért ne tegye őket tönkre. Az ilyes rendszabályokba belepustulna az egész, ez idő szerint szépen virárgó iparuk. Ma aztán megérkezett mind a két kérvényre a válasz. Mind a kettő a tanáchoz, mivelhogy ez a forum az, amelyen át közönséges polgárnépekkel a minisztérium levelez. S a két írás igazat ad mind a két kérelmezőnek. A tanácsnak azt írja a miniszter, hogy bizony itt az ideje már annak, hogy a zálogházások garázdálkodásának vége legyen s intézkedni fog a nyugta meg az ékszeresboltok dolgában. A zálogházásokat pedig szintén megnyugtatta. Ne féljenek semmit. Ne fájjon a fejük. A tanács kivánságának velük szemben semmi törvényes alapja nincs. Csak csinálják a dolgukat úgy, ahogy eddig csinálták. — A szegény zálogházások akár belebolondulhatnak most már ebbe. A tanácsnak is igaza van, aki pedig — szerintük — az ekszisztenciájukra tör, s nekik is. — Érdekes volna tudni csakugyan, hogy hogyan esett meg ez a csekély eltérés a két leiratban, amely egy és ugyanazon dátummal, ugyanazon a napon érkezett le a tanáchoz.

— **Totalizátor a választáson.** Turin városában történt a dolog, s akik nálunk szeretnek valami hasznoskát húzni a képviselőválasztásokból, vegyék utmutatásnak. Danco és Batachi a neve annak a két jelöltnek, akik közt a minap szavazásra került a dolog. A választás kimenetele oly kétséges volt, hogy néhány bookmaker valóóság totalizátort rendezett be. Éppoly ticketeket bocsátottak ki, aminőket a löversenyen látni. A választás reggeltől estig tartott, tehát elég idő volt a fogadásra. Az élelmes emberek oly ügyesen csinálták a dolgot, hogy százötvenezer líra volt a forgalom. Ebből természetesen elég jutott nekik is. A rendőrség ártatlan tréfának minősítette a bookmakerek dolgát és nem szólt bele az üzletbe. Végül azonban a vesztesek politikai okokból megverték a két bookmakert. De ez már politika volt és nem totalizátor. . . .

— **Az idegesség halottjai.** Bécsből táviratozta tudósítónk: Fejérpataky Kálmán, a The-reziánium gondnoka ma délelőtt föbe lötte magát. Fejérpataky tettét kétségtelenül beszámíthatatlan állapotban követte el. Már rég óta nagy idegességet lehetett rajta észlelni, aminek oka valószínűleg az volt, hogy soká betegeskedett és még csak nem rég súlyos operációnak kellett magát alávetnie. Ma reggel neje, aki a konyhában foglalkoskodott, erős detonációt hallott s bement a szobába, ahol férjét a padlón haldokolva találta. Mire az orvosok megjelentek, már meghalt. Nején kívül három felöltött fia gyszolja. — Nyiregyháziáról táviratozta tudósítónk: Bakasy Zoltán nyirbogdái földbirtokos föbe lötte magát. A szerencsétlen huszonkilenc éves embert súlyos idegbaja kergette a halálba.

— **Elgázolt utas.** Sátoralja-Ujhelyről táviratozta tudósítónk: A vasuti állomás fűtőháza mellett egy női holttestet találtak. A szerencsétlen asszonyt valószínűleg a vonat gázolta el. Vasziljevics a neve, galicai illetőségű. Vasuti jegyet, készpénzt és egy kétezer hatszáz forintról szóló takarékpénztári könyvet találtak nála.

— **Öngyilkos kefétkötő.** Fischer Zsigmond kefétkötő tegnapi este a Csengery-utca 12. szám alatt lévő lakásán megmérgezte magát. Már hosszabb idő óta munka nélkül járt-kelt a fővárosban, míg felesége varrással keresett nagynehezen annyit, hogy nyomoruságosan eltarthatta a családot. Fischernek nagyon tetszett a henye életmód és nem is nézett munka után. Felesége e miatt folyton korholta és a családban napirenden volt a civódás. Tegnapi őszeszezőrdültek és a veszekedésnek az lett a vége, hogy Fischer rumban gyufafejeket oldott fel és a mérget megitta. A mentők eszméletlen állapotban, életveszélyes beisó sérülésekkel szállították a Rókus-kórházba.

— **Kifosztott pénzeslevél.** Megírtuk a minap, hogy egy budapesti cég által egy berlini német bank címére feladott pénzes levélből 4518 korona értékű

sorsjegy hiányzott. A postaigazgatóság most azt közli velünk, hogy a címzett a sorsjegyeket rendesen megkapta és a sorsjegyek hiányáról annak idején a feladóhoz küldött értesítése téves volt.

— **Charlie és Archie.** Rudyard Kiplingnek az írásaiban néhol nagyon kedves elefántokkal találkozunk az ember. Csupa becület, naiv, gyermekes felfogás van bennük s a két kicsi szemükben a nagy lebernyeg fülük alatt kedélyes jóakarát a csöppségekkel szemben, ami például az ember is egy olyan nagy darab állat mellett. Itt is két elefántról van szó, amelyek közül azonban csak az egyik jóhiszemű és jámbor, a másik — gyilkos, amely már el is vette a büntetését. A londoni kristálypalotában produkálta magát a Singer-féle állatserená, afféle nagyszabású menaszéria, amelynek csak elefántja van vagy negyven. Vasárnap történt, hogy a seregletből kitört két elefánt. Előbb a nagy Charlie. Az örök persze utána rohantak. Erre az iszonyatos állat ellenük fordult és egyet közülük összetaposott. A publikum tanuja volt ennek a borzalmas jelenetnek s rémülten rohant el a megvadult óriás előtt. Az állat nem is ment ki a kristálypalotából, hanem sorra járta a helyiségeket és iszonyu pusztítást vitt végebe az ott felhalmozott műtárgyakban. Ákcor tért észre, amikor a sereglet tulajdonosa, Singer ment utána. Annak a szavára minden ellentállás nélkül visszament a helyére s sürte, hogy megláncolják. Mig ez történt, kedvet kapott egy másik elefánt is a sétán. Archie a neve. Ez is szép nagy példány, de jámbor, becületes állat. Szép nyugodtan átvált a léggömb-terre, onnan egy nyaraló kertjébe, az igaz, hogy nem a kapun át, hanem előbb utat döntött ki magának a kerítésben s csak úgy tréfából tönkretette az egész kertet. Két elefánttal mentek utána, hogy azokkal talán vissza lehet eselni a helyére, de biz az nem sikerült A szabad állat lenézte a rabokat s tovább sétált előlük. Csak hétfőn sikerült befogni a jászok elé. — A gyilkos Charlie a gazdája halálra ítélte. Este tízkor néhány puskás agyonlőtte egy külön istállóban. Megrengett az egész épület, amikor lezuhant a nagy állat.

— **Sztrájkoló preparandisták.** A kolozsvári tanítóképző növendékei komolyan sztrájkolnak. Van már sztrájkbizottságuk, pénztáruk, sőt ma már öt forint adományt is kaptak. A sztrájkolók az *Ellenzékben* a következő nyilatkozatot adták ki:

Igaz, hogy a dohányzás haszon nélküli szórakozás, de ha már valaki megszokta, bajosan tud lemondani róla. De ha már valamelyik vagy egy-két cigarettát elszív, azért nem vész el a világ és ezzel másnak nem árt, mert ezt nem a dolgozó szobában, vagy tanteremben teszi, hanem a kertnek valamelyik zugában. Szülőink pedig nem oly fülldhöz ragadtak, mint állítják, s sokunknak ők magok engedték meg a szivarozást. A tény pedig, akik ez ellen vétnék, nem úgy áll, hogy 1-2 heti szabadságot vesztenek, hanem 2-3 hónapig. Hát ezt kívánja a fegyverem? Igaz, hogy 2-3 óra van a kertészetbe előírva, de ezenkívül hányzor parancsolt ránk az igazgató, hogy menjünk porondot rostálni, fél méter mélyre felásni a földet, hol ezelőtt lugások voltak; vagy faka: kivágni, hol sokszor megesezt, hogy kezünk a csákánytól s fejszétől kihatadt s fülhőlyagzott. Ez, azt hisszük, nem tartozik a tanítói munkakör keretébe.

A kivágott fát nekünk kellett felhordani az intézetből az internátusba, utcaon keresztül. A járőrök nevezték és azt kérdezték: mik vagyunk? Erre mi azt feleltük: tanítójelöltök. Mire azt mondták: akkor minek vesszük el a trógerék foglalkozását? A zene nemhogy föl lenne karolva, de el van nyomva, mert ilyen elkínzott kezekkel zenés senki sem lesz. Mi néptanítóknak készülünk, szeretnők tudni, melyik tanító szerzi meg az emberek szeretetét: az, aki megmutatja, hogy kell fát vágni, porondot rostálni, ásni, vagy az, aki jól tud zenélni s így dalköröket létesíteni. Minek van több értéke a népiszkolában, az ársának, vagy a lélekmesésítésnek, az éneknek. Hogy most a zene el van tiporva, arról meggyőződhet az, aki ezelőtt látta és most látja, mit tudnak a növendékek s ezt mind a mostani igazgató tette. Ezen állításunkat számos dologgal bebizonyíthatjuk, pl. egy növendék a szabad idő letelte után néhány perccel még hegedült, mire az igazgató nagy bőszen rárohant s úgy ütötte fejéhez a hegedűt, hogy mind darabokra tört. Hát így kell a zenekart istápolni? Az internátus-bani ellátásról mondhatni semmi kifogásunk, de mit ér az a kitűnő koszt, meg az az irigylésre méltó cipő, hisz azt elkeveredve és könnyeinkkel áztatva vesszük kezeinkhez.

A mostoha anyja is ad-ad a szegény árvának egy kis kenyert, de hidegen néz rá s erzéstartalanszókát mond neki s a gyermek leteszi a kenyeret s sir-sir, míg szíve meghasad. Társadalmi érintkezést és viselkedést vajmi keveset tanulhatunk ott benn, mert azt csak kint a társadalomban lehet elsajátítani, ettől pedig teljesen el vagyunk zárva. Az nem atyai bánásmód, ha zsványunk s gazembernek szólít s még pofokodik is. Igazságunk érzetétől áthatva, nem lankadunk. Sérülmeink orvoslása be kell, hogy következék. Jelenlegi igazgatónk alatt nem leszünk az intézet növendékei f

Kozma Ferenc tanfelügyelő mindent elkövetett, hogy az ifjuságot rábírdja az intézetbe való visszatérésre. Miután a tanári gyűlésnek nem sikerült az ifjuságra hatni, a tanfelügyelő fölszólitotta az ifjuságot, hogy jelenjenek meg az intézetben, mert beszélni óhajt velük. Az ifjuság, melynek nagy része a tegnapi napot *Ézamosfalván* töltötte, a tanfelügyelő kívánságára be is jött Kolozsvárra és elhatározta, hogy meg fog jelenni, de nem a belmagyar-utcai internátus helyiségben, hanem a Lázár-utcában levő intézetben, mert oda, ahol Orbók igazgató van, nem mennek. Együttal azt is kijelentették, ha netalán Orbók igazgató is megtalálna jelenni, úgy azonnal távozni fognak. Erre telefonon értesítették az ifjuságot, hogy legyenek nyugodtak, mert Orbók nem fog a gyűlésen megjelenni. E válasz után az ifjak két órára teljes számban megjelentek s várták **Kozma Ferenc** tanfelügyelőt. **Kozma** Boér Gergely, **Sólyom** János tanárok és **Sámi** László iskolaszéki tag kíséretében jelent meg és beszédet intézett az ifjusághoz. Figyelmeztette az ifjuságot, hogy csak a saját érdekében cselekedjenek, ha visszatérnek az intézetbe. **Sámi** László, **Sólyom** János igyekeztek az ifjuságot meggyőzni arról, hogy erőszakkal ezt az ügyet nem lehet rendezni. Az ifjuság kijelentette, hogy mindaddig vissza nem tér, míg Orbók igazgató áll az intézet élén.

Kozma Frene kijelentette, hogy ő a *arcker* létezéséről nem tudott. Ha értesítették volna, megszüntette volna ezt. Nem tartja kivihetőnek az ifjuság kérése teljesítését. Törvényenkivüli állapotba belyezkedett felekkel tárgyalni már azért sem lehet, mert az ifjak az intézet törvényei alól magukat kivonták.

Százkilenc ifju van az intézetben kívül. Tíz bent van az intézetben és hallgatja az előadásokat. Ezek, mint mondják, véletlenül maradtak benn. Egyik része beteg volt, a másik része pedig a kivonulás alkalmával az internátusban maradt s írásbeli munkákkal foglalkozkodott. Ezek most restellik, hogy itt maradtak s készülnek kollégáik példáját követni.

— **Az osztályorsjáték huzása.** Az osztályorsjáték mai huzásán százezer koronát nyert 20338, harmincezer koronát 38928, tízezer koronát 10915, ötezer koronát 74820, 44319, kétezer koronát 29492, 49859, 33846, 1627, ezer koronát 31781, 34469, 82091, 56470, 99036, ötszáz koronát 18503, 37170, 5006, 83360, 30464, 19975, 74656, 87125, 85058, 65690, 39039, 77932, 46430, 69752, 68777, 34952, 66036, 12480, 1185, 44078, 78000, 23339, 60661, 8982, 92651, 99639, 5778, 97791, 92782, 32300, 24204, 54287, 22385, 2230, 71076, 12154, 19123, 36149, 80381. — Az 5-ik osztály mai buzásánál kihuzott egy 5000 koronás és több kisebb nyreményen kívül a 30,000 koronás főnyereményt a 38,928 számú sorsjegy nyerte, amelyet a szerencse által kiválóan kegyelt **Török A.** és **Társai** bankháznál (Budapest, Váci-körút 4.) vettek részben vidéki, részben fővárosi vevők 1/3 és 2/3 részben.

Dal

az anyakönyvvezetők szaporításáról.

(A székes főváros tanácsa elhatározta, hogy félár a belügyminiszterhez és kéri, hogy az anyakönyvvezető hivatalokat az állam fizesse és emelje fel a létszámukat.)

Kegyelmes ur, hisz tudja ön,
Hogy most farsang vagydon,
És sok leány a főkötő
Alá vágyik nagyon...
Járjon nekik kedvébe ön,
S még hamvazó előtt
Fizesse ön, kegyelmes ur,
Az anyakönyvelőt.

Meglátja majd, kegyelmes ur:
A sok csitri leány,
Ki mostan szövi álmait,
Hálás lesz mindahány,
Ha ön több anyakönyvelőt
Fog alkalmazni majd,
— Megédesít nagyon-nagyon
Oly sok leány-sohajt.

A sok papa, ki — nem esoda:
Mindennapi eset, —
Ruha-, cipőkontókon im
Már kétségbeesett,
Levett kalappal pukkedlít
Csinál majd ön előtt,
Ha ön fogja fizetni majd
Az anyakönyvelőt.

Emlékezzék, kegyelmes ur,
Hiszen rég' valaha
Ön is ifjú, ábrándozó,
Bobó legény vala,
Bűnök akkor egy kis nyilat
Ámor szívébe lőt,
— Fizesse ez emlék miatt
Az anyakönyvelőt.

Én jól tudom, kegyelmes ur,
Hogy híres ember ön,
S ezt önnek így megmondani
Énnékem nagy öröm,
De igazán híres leszen
Ország-világ előtt,
Ha többet tart, kit ön fizet
Majd, anyakönyvelőt.

(f. n.)

FŐVÁROS.

(*) **A külterületek burkolása.** Ma tárgyalta a fővárosi rendkívüli közgyűlése a külterületek burkolására vonatkozó szabályrendeletet. A tervezet tudvalevőleg azt a célt tartja szem előtt, hogy ezáltal a ház- és telektulajdonosok a megfelelő arányban járuljanak hozzá az utcák, utak vagy terek kövezésének kiadásához. A rendelet igen élénk vitát támasztott s míg a városatyák egyik része a polgárság ellenintézt merényletnek tekinti a tervezetet, a másik a főváros belső fejlődése és a főváros pénzügyeinek szanálása érdekében helyesli a szabályrendelet alapelveit. A felszólalók közt **Morsányi** Károly intézte az első támadást a tervezet ellen, azt mondva, hogy az nem annyira a burkolásra vonatkozik, mint inkább burkolt adóemelésre. Az ő álláspontjából beszéltek **Kasies** Péter, **Palotai** Rezső, **Várdai** József, **Wagner** Jenő és **Stipanics** Elek, míg a tanács előterjesztését **Heltai** Ferenc, **Vázsonyi** Vilmos, **Polónyi** Géza és végül **Halmos** János polgármester védelmezte.

Értendő, szól a polgármester, ha a közgyűlés egyáltalában semmiféle jövedelemzsaporításba nem akarna belemenni; de ha ezt teszi, akkor vonja le a konzekvenciákat is. Mert míg most egyfelől a jogtalanabb követelések mutatkoznak, másfelől nem akarják a megfelelő eszközöket megadni. A főváros pénzügyi helyzete nagyon komoly. Ezt kimondja egész nyíltan; mert nem az használ a fővárosnak, aki a mutatózó bajokat eltitkolja. Ezen a helyzeten javítani kell; de tény az, hogy a jelenlegi eszközökkel ezt elérni nem lehet. Kéri a polgármester, hogy általánosságban fogadják el a közgyűlés a szabályrendelet-tervezetet. Nem ellenzi azonban, hogy — mielőtt a részletes tárgyalásba belemennének — adják vissza a tanácsnak, hogy a külterület járulékanak a módosítását tette meg. (Zajos helyeslés. Taps.)

Szavazásra kerülően a sor, a közgyűlés többsége mindenekelőtt elvetette **Wagner** Jenő indítványát, amely a döntés elhalasztását célozta, persze minél későbbre, aztán 97 szóval 94 ellen elfogadta **Polónyi** Géza indítványát és ehhez képest a közgyűlés általánosságban már most elfogadta a szabályrendelet tervezetét, de visszaadta a tanácsnak azzal az utasítással, egészítse ki a külterületekre vonatkozó méltányos könnyebbitésekkel.

A mult rendes közgyűlés napirendjére kitűzött tárgyakon gyorsan tustek és azok közt elhatározták, hogy feliratot intézzenek a királyhoz, térítse meg az állam a katonai igazgatás költségeit.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Filharmonia.** *Kubelik* hegedült és a filharmonikusok asszisztáltak neki: ez volt a mai hangverseny képe az Operában. *Kubelik* még csak orosz-lán-flu, de máris olyan sörenye van, mint egy vén orosz-lán. Szívüél óhajtuk, hogy a művészete is ebben az arányban gyarapodjék. Olyan kedves ez a fiatal cseh; briliáns virtuozitása mellett annyi poézis van a játékában, úgy tud énekelni a hegedűn! De mi lesz belőle, ha majd egyik gyorsvonatból a másikba dobják, keresztül hajszolják Európán és Amerikán, nem adnak időt neki a tanulásra, a fejlődésre, eleven verkit csinálnak belőle és ugyanegy programot hatszázszor játszatnak le vele **Nagy-Becskerek**től **Filadelfiáig**? Fialat korának az üdesége még megbirkózik a mostani utazások fáradalmaival, de mi lesz akkor, ha majd három éven keresztül határidő-üzletet fog csinálni a hegedűjével, ha minden inspirációja lassan-lassan elpárolog és marad egy fáradt, elcsigázott ember, aki unja magát és a mesterségét, akinél a szakadatlan ismétlés következtében sablonná válik a művészet, aki spekulációból napszámra muzsikál? Ezek a gondolatok jartak elménkben, mialatt hallgattuk *Kubelik* Jant, aki ma este is, mint a tegnapi főpróbán, az *Ördög-trillákat* és a *Paganini-versenyt* adta elő. Sőt még a ráadás is ugyanaz volt: a *Lucia-sorozat*, a legcsodálatosabb produkció, amit *Kubelik* nyújt a *Good save the Queen* szédítő változatai kívül. Az ember nem érti, hogy négy ujjal (mert a balkéz hüvelykujja nem vesz részt az akcióban) hogy lehet legyőzni a technika legköltségesebb nehézségeit? Egy hegedű hat emberi hang együttes munkáját végzi és a tisztán kidomborodó vezető dallammal hibátlanul olvad össze az

egész kíséret, az egész operai ensemble. Tökéletes volt a Paganini-versenyben alkalmazott nagy kadencia is; s gyönyörűen peregetek a trillák a *Tarzi*-féle darabban. De a fényes, tökéletes technikai fogások mellett a lassu, melodikus részek kantilénáját is teljes mértékben élveztik ma este. Ugy totszett, mintha valami fájdalmas melankólia szólt volna hozzánk ezekből a hangokból; mintha *Kubelík* Jan begedűje szelid panaszszal vádolta volna egyetlen impresszióit és siratta volna korán elvesztett ifjúságát. — A filharmonikusok egyébként a tegnapi főpróbán már eljátszott darabokat mutatták be és ugyanazok a karmesterek dirigáltak, akiket a főpróbáról írt referendánkban már fölseroltunk. Az egyarással versenyző operaházi karmesterek közül legnagyobb sikere volt *Szikla* Adolfnak *Grieg* Peer Gynt-jével. A törpék táncát ismételni kellett. — A „rendkívüli hangverseny” (bár ócska programjában és a karnagyk vezetésében nem volt semmi rendkívüli) szép jövedelmet hajtott az özvegyek és árvák segítő alapjának, mert ma is, mint tegnap, zsufolásig megtelt az Opera nézőtere.

A Napoleon ösém jubileuma. *Napoleon ösém*, *Guthi* Soma és *Rákosi* Viktor nagysikerű bohózata a jövő hét elején husz-nötödöször kerül színpadra a *Vigszínház*ban. A jubilárius előadás iránt mindenfelől nagy az érdeklődés. Együttal megemlítjük, hogy a berlini *Residenz-Theater* igazgatója levelet intézett a *Napoleon ösém* szerzőihez, kérve őket, hogy ez évi május hó 1-ig okvetlenül küldjék el a bohózat német fordítását, minthogy a jövő szezonban *Napoleon ösém* lesz a *Residenz-Theater* első ujdonsága. A bécsi *Raimund*-színházban is a jövő évad derekán kerül színpadra ez a bohózat, *Reiner* Ferenc és *Buchbinder* Bernát fordításában.

Barkooha. A *Népszínház* legközelebbi ujdonsága, a *Szép Helena* után *Goldfadennek*, a *Szulamith* szerzőjének legértékesebb műve, a *Barkooha* című keleti opera lesz, amelyet *Beöthy* László alkalmazott magyar színpadra s melynek verseit *Pásztor* Árpád írta. A darab első előadása előreláthatólag március 10-én lesz.

Blaha Lujza Színház. A *Budapesti Napló* vasárnapi hírére vonatkozólag, hogy a fővárosban *Blaha Lujza Színházat* alapítanak, ma a következő érdekes levelet kaptuk:

A *Budapesti Napló* szombati száma, jöllehet a *Blaha Lujza Színház* tervezői hivatalosan még egyáltalán nem értesítették a sajtót, már megemlékezett a tervezett új színház építéséről. Nem tudom, hogy az eddig felteve őrzött eszme honét szivárgott ki, de ha már a nyilvánosság elé került, engedje meg a tisztelt szerkesztő ur, hogy a *Blaha Lujza Színház* tervezetéről többet is elmondjak, már csak azért is, mert a közreadott hírből mintegy szatirikusan megjegyezte, hogy „még nincs elég színház Budapesten.”

Színház tényleg van, — de, bocsánat a nagyképi megjegyzésemért — olyan egy sínos, mint amilyennek a *Blaha Lujza Színház* tervezve van. Az új színház első sorban kötelező elismerés és mélyeség hála akar lenni az iránt a csodás művésztől iránt, akinek nevével és művészetével a népszínmű össze van forrva s aki a magyar népszínművet ugyszólván megteremtette. Másodszorban a *Blaha Lujza Színház* kizárólag a magyar dráma-irodalom fejlődését akarja szolgálni, s ebben, különösen a népszínmű, népies vígjáték, nép-dráma és történelmi színművet lehetőleg a népelet keretében bemutatva.

E cél elérése mellett egyik törekvése az lesz a *Blaha Lujza Színház*nak, hogy tért engedjen olyan kezdő írónak és színésznek, akiben komoly tehetség van. Ezt ugyan már más színház is maga elé tűzte, de a *Blaha Lujza Színház* — hogy nagy nevéhez mindenképpen méltó legyen — meg is fogja ezt valószínű. Saját maga akar nevelni írókat és színészt.

Egyelőre csak ennyit tartottam szükségesnek a *Blaha Lujza Színház*ról megjegyezni, mint olyan, aki az eszmét először az érdekeltek előtt fölvetette. A többi színházaknak nincs oka a *Blaha Lujza Színház*hoz tartani, hiszen mai színházaink közül mindannyi más cél felé halad és más színműfajt kultivál. Egyedül a *Népszínház* láthat benne némiképp versenytársat, de ez csak előnyére lesz a népszínmű-irodalomnak, mert így legalább a *Népszínház* is több gondot fog fordítani a legújabbban díszesített érdemlő módon fölkapott népszínmű-kultuszra és több figyelemben fogja a vidéki színpadokon elkallódott írónemzedék tehetséges kísérleteit részécseníteni.

A *Blaha Lujza Színház*hoz többet majd akkor, ha a sajtó tisztelt képviselőit alkalmunk lesz a *Blaha Lujza Színház* alapítólevelének ünnepélyre meghívni.

A tekintetes szerkesztő urnak kiváló tisztelettel:

Egy, a *Blaha Lujza Színház* alapítói közül.

Az Operaházban holnap, csütörtökön gróf *Zichy* Géza operája, a *Roland mester* kerül színpadra bérelőfolyamban (31. sz.); a főbb szerepeket *Kaczér* Margit, *R. Hilgermann* Laura, *Arányi*, *Ney* Dávid, *Kertész* Mihály éneklék. Holnapután, pénteken a

She balletet adják bérelőszínetben, mérsékelt helyárak mellett. — *R. Hilgermann* Laura, ki március 1-én a bécsi operaház kötelekőbe lép, február folyamán még háromszor lép fel az Operaházban. 22-dikén *Roland mesterben*, 25-én *Carminenben*, 28-dikán *Mignonban*.

Népszínház. A *Szép Helena* pénteki bemutatójára az összes előkészületek be vannak már fejezve. Holnap tartják meg a jelmezes főpróbát, de ezuttal csak házilag, mivel a darab és zenéje — nagy vonásaiban — ugysis ismeretes. A teljesen új jelmezek az utolsó darabig készen vannak már a *Népszínház* műhelyeiben, ahol hetek óta lázasan folyt a munka, mert nem kevesebb, mint száználvannegy ruhát kellett a *Szép Helena* három felvonásához elkészíteni. *Küry* Klára Heléna szerepében minden felvonásban más ruhában jelenik meg. Az elsőben, az ünnepben, fehérrel himzett kék ruhát visel, fátyol-köpennyel és koronával; a második felvonásban, palotája belső termeiben rózsaszínű khiton van rajta, sötét köpennyel s megfelelő fejdíszszel, végre a harmadik felvonásban, melynek színtere a naupliai fürdő, fehér, tengerparti, stilizált toilettében jelenik meg. A szereplők, az ének- és táncarok változó kosztümjei nemcsak színek pompázók, hanem kelméjük és díszítéskük tekintetében is igen gazdagok. A díszletek, melyek *Bentheim*, *Spannraif*, *Molnár* Árpád és *Linhart* műterméből kerültek ki, izlések és stilszerűek. *Helénát* a maga sajátos felfogása szerint *Küry* Klára alakítja; *Páris* királyfi szerepében pedig az igazgatóság *Gábor* Józsefet, a *Vigszínház* fiatal tagját lépteti föl. *Páris* szerepét egyuttal *Z. Bárdi* Gabi is tanulja és szintén játszani fogja. *Orestes* szerepét *Bojár* (Baligovich) Tereska játssza az első előadásokon; vele fölválta fogja a szerepet *Játszani Kápolnai* Irén. *Orestes* két barátját, *Parthenist* és *Leonát*, *Eötös* Stefania és *Radványi* Klára, *Bacchist*, *Heléna* meghittjét *Baán* Mariska játssza. *Menelaus* király: *Kovács* Mihály. *Agamemnon* *Tollagi*, *Achilles*: *Kiss* Mihály, a két *Ajax*: *Ujvári* és *Szerdahelyi* lesz, meg *Kalchas* klasszikus alakját *Németh* József ölti magára. Az operettet *Mezgeri* Dezso rendezi lehetőleg teljesen a mostani párisi előadások szerint s *Kont* József karnagy az egész zenét betanította ugy, amint a darabot a *Varietésben* most felelevenítették. A darabnak ehhez a teljességéhez hozzátartozik a harmadik felvonásbeli *divertissement*, táncos némajáték, melynek *Paris almája* a címe, s melynek három főalakját *Párison* kívül (*Bojár* Tereska): *Vénusz* (*Hans* Valéria), *Minerva* (*Dorozsmai* Józsa) és *Juno* (*Orbán* Mariska) ábrázolják. A táncokat *Hans* Gyuláné, a *Népszínház* balletmestere tanította be.

Schönerer kiasszony visszavonulása. *Schönerer* kiasszony, a bécsi *An der Wien* színházának az utóbbi időben sokat emlegetett igazgató-tulajdonosa, május végével tényleg visszavonul a színház igazgatásától, amely valamikor nagy virágzásban volt, de később nagyon elhanyagolt. *Schönerer* kiasszony maga közölte ezt az elhatározását tagjaival. Hogy ki lép a helyére, azt még nem tudjuk. Egy bécsi újság szerint a bécsi opera tenoristája, *Schrödter* fogja kibérelni a színházat.

Gyermekhangverseny a Telefon Hírmondóban. A csütörtöki nap délutánját a Hírmondó mindig a gyermekek szórakoztatásának szenteli. Délután öt órákor megszólal a *riadó*, hogy odagyűjtsék a gyermekeket a kagylóhoz, hogy meghallgassák *Zörgő* bácsi postáját meg a mókáit, melyeknek a kis hallgatók olyannyira örülnek. Lesz ma is mindenből minden, ének, szavalat, zene. A hangversenyen közreműködnek: *Nikó* Lina urnó, a *Vigszínház* tagja, *Szemeréy* Matild és *Fvntók* Ágnes urnók, *Odry* Zsuzsán, *Rády* István és *Idányi* Dezso urnak, a *Magyar Színház* tagjai. — Este a *Telefon Hírmondó*ban gróf *Zichy* Géza operája, a *Roland mester* lesz hallható, amennyiben az a *Magyar Kir.* Operaházban ma este színikerül s azt a *Telefon Hírmondó* a maga egészében közvetlenül fogja. Az előadás után tízenegy óráig az obligát katonai- és cigányzene átvitel lesz hallható a kagylókon.

Spanyolország.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, február 21.

Nem merem határozottan kimondani, de azt hiszem, bármily modernnek legyünk is mi mai írók, lelkünk legtitkosabb mélyén azért romantikusak vagyunk, — épp oly kedvelői a daliás és költői szépségnek, mint öregapáink az 1830-as évek romantikusai.

Igyekszem hinni — és megnyugtató ez a hit, — hogy bármilyen lapos is ez az anyagi kor, bármennyire negélyezzük is a cinizmust, a vigasztalan naturalizmust és a meddő közönyt: lelkünk mélyén azért idealisták vagyunk s a gyarló larva alatt azért élnek még bennünk a rajongás amaz eszményei, melyek nagyokká tettek más boldogabb korokat. Nem haltak ki, csak alusznak a mai nemzedékben a nemes ideálok, — és szinte érzem, hogy nemsokára nagyot fog fordulni a világ és végre el fog jönni az új renaissance ama próféta-költője, aki fel fog költönni bennünket. Akkor fogjuk csak látni, milyen meddő álomban aludtuk át a múlt század végét! A szürke realizmus után mily jó lesz az idealizmus tápláléka... Mind e messze fekvő dolgok abból az alkalomból jutnak az eszembe, hogy ma az én *Spanyolországot*mat akarom bemutatni a közönségnek. Elmondhatom, hogy első ifjúságom közönyös realizmusa közepette legelső spanyol utam ébresztette fel bennem az idealizmust. Ennek a felséges országnak a daliás és költői multia iuttaita eszembe, hogy a bármily naiv lelke-

sedés mindig többet ér a bármily tudós és mindig szomorú analízisnél. Megszerettem ezt az országot: büszke Castilláját, hősiés Cid-romancát, szerelmes Don Juanját és ezeregyéjszakai már Andaluziáját. Megszerettem ennek a földnek a daliás költészetét és komor férfiaságát — és ma csak annál jobban velük érzek, mert a legutóbbi időben súlyos sorscsapások érték ezt az egykor nagy nemzetet s napja immár végképp lenyugszik. De aranyosak a lenyugzó nap sugarai és a szomorú jelenben tán még fényesebb a hispan régi dicsőség, mint valaha...

Mi most a kívánságom? Csak az, hogy szeresse meg a közönség Spanyolországot, úgy, ahogy én szeretem. Szeresse meg azzal a nemes rokonszenvvel, mit csak a haldokló nagy hősök iránt tudunk érezni. Könnyebb nekünk átérteni a spanyol géniust, mint a többi nemzeteknek: hisz egyetlen egy nép van tán csak, amely nemes büszkeségben és nemes érzésben a kasztíliaihoz hasonlít, — s ez a magyar.

Nos és még valamit óhajtanék: Haldoklik ez az ország s aki a valóságban is látni akarja, annak ezt szeretném megmondani, hogy *siessen*. Siessen, mert olyan szemléletmást hanyatlak a romantikája, hogy nemsokára semmi se fog maradni abból a festői Spanyolországból, amelynek első látását csak a legköltőibb valamihez hasonlíthatnám: az első szerelemhez.

Fekár Gyula.

MŰVÉSZET.

□ **A huszár-kiállítás ostroma.** Ki hitte volna, hogy Budapesten valaha akkora lesz a művészet iránt való érdeklődés, hogy csak rendőri beavatkozással lehessen a kiállításra tóduló tömegek közt a rendet föntartani. Nos, ez a csoda megtörtént az Iparművészeti Múzeum kiállításában, amely tudvalevőleg iparművészeti tárgyakat és a huszártármot rejti magában. Tegnap délután óta a legelőkelőbb közönség együtt tolong a múzeum bejárója előtt a munkásemberrel, hogy megláthassa azokat a remekműveket, amelyek a párisi világkiállításra számot fognak adni Magyarország kulturájáról. Az Iparművészeti Múzeumban ma reggel akkora volt a tömeg, hogy a múzeum vezetésével elégtelennek bizonyult a rend fenntartására és az igazgatóság a rendőrségtől kért segítséget, hogy biztosítsa a közlekedést. A rendőrségtől két rendőrtisztviselő vezetésével husz gyalogos rendőr ment az Iparművészeti Múzeumba, ahol fenntartották a rendet és csak időnkint bocsátanak be nagyobb csoportokat a kiállításra. A fővárosban állomásozó *huszárezredek* is megtekintik a huszárkiállítást. Száz-husz ember egy főhadnagy vezetése alatt végig járja a kiállítást, ahol a huszártérben a főhadnagy szakzerű magyarázatokat tart a legénységnek. A fővárosi iskolák növendékeit is elvezetik a kiállításra. Tegnap délután 3 órától ma délig, a bejárónál felállított számológép tanúsága szerint, hihetetlen sokaság, mintegy *nyolcezer ember* tekintette meg a kiállítást. A kiállítás déléltől 9 órától este 8 óráig van nyitva, mely idő alatt ingyen lehet megtekinteni. A katalógus ára 20 fillér.

□ **A Liezen-Mayer és Győrök-kiállítás,** amely a közönségnek oly nagy érdeklődésével találkozott, hogy az eladó művek tulnyomóan nagy része mindjárt az első napokban vevőre talált, már csak február hó 28-ikáig lesz nyitva. A kiállítás újabb érdekességét nyert az által, hogy a második nagy teremben a kiállított rajzokat nagyrészt új rajzokkal cserélték ki, olyanokkal, amelyek eddig nem voltak láthatók. A rajzokból az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* is vásárol nagyobb kollekciót, így a kiállított eladó művek két-három nagyobbbaszámu mű és néhány rajz kivételével mind itthon maradnak, ami legfényesebb bizonyítéka annak az őszinte kegyeletnek és becsületnek, amelylyel a közönség az elhunyt művész emléke iránt viseltetik.

□ **Egy régi ötvösremek.** Nemrég egy érdekes régi ötvösremek került a felszínre Brassóban. Egy művészi, fedeles aranyozott ezüst kupa ez, amely szépségével és művészi arányaival, különösen a szakkörökben bűmálat tárgya. A kupa 1634-ben készült Brassóban és mint *Mihalik* József muzeumi őr kutatásai kiderítették, *Bartos* Igellnek, a brassói ötvös-mesternek műve. A kupa díszítése magyar tárgyú, amennyiben egy magyar fűr és egy fűrű nő alakja van bevéve a kupa oldalain. A magyar tárgyú szász ötvösremek egyik érdekessége lesz a párisi világkiállítás magyar történelmi osztályának. A pompás kupa most az *Iparművészeti Múzeumban* lévő huszárkiállításra is látható.

□ **Böcklin beteg.** *Böcklin* Arnold, a világhírű svájci festőművész, mint nekünk Firenzéből írják, súlyosan megbetegedett. Az agg művészt, aki csak

a mult évben nagyon nehéz betegségből épült föl, erős influenza köti az ágyhoz.

□ **Üvegfestők kiállítása.** Az első kiállítás, amelyen kizárólag üvegfestők vesznek részt, a jövő évben nyílik meg Karlsruhban. Bár a kiállításon csak német művészek vesznek részt, mégis világszerte érdeklődnek iránta, mert az üvegfestészet művészeté, amelyet ebben a században újra fel kellett fedezni, most egészen új utakra tért és mindenképpen megérdemli előkelő rangját az iparművészetek körében. Ez a kiállítás be fogja mutatni az üvegfestés legújabb fejlődését.

□ **Stevens és a pénz.** Párisban most nagy esemény Stevens Alfréd művészek kiállítása. A nagy festő külön tárlatáról az összes lapok cikkeznek. Aurélien Scholl az Écho de Párisban a következő jelentező apróságot írja meg Stevensről. Stevensnek soha semmi érzéke nem volt a pénz iránt. Ha takarékoskodott volna, már milliói lehetnének. Egyszer meginterpellálta őt ebben az ügyben Scholl:

— Miért nincs pénz? Hisz annyit kerestél!
— Azért nincs — felelt Stevens — mert soha egyszerűre nagyobb összeget nem kaptam ...

Scholl felvilágosította:
— Dehogy nem! Hisz amikor házat ad és keretted eladtad, háromszázezer frankot kaptál egyszerűre! Stevens mosolygott s az asztal fölé tartva tenyerét, megvetőleg szót:

— Mi az, háromszázezer frank? Az egész ilyen magas ...

És öt-hat centiméternyi magasságot mutatott.

A Szent István-terem.

Budapest, február 21.

Kétszázezer forintot megrendelt a király egy termet, az most elkészült, csupa magyar kéz dolgozott rajta. Látni lehet Thék Endre üllői-uti telepén, ott külön termet készítettek a hatalmas falburkolatok és mennyezet számára, holnap délután pedig megtekintti azt a megrendelő: a király is, azután ládába csomagolják s a Szent István-terem elvándorol a párisi világkiállításra.

Fa és majolika, meg ékköves drága szőnyegek: ebből a három anyagból komponálta Hauszmann Alajos a királyi termet. Minden forma a román stílus nyelvében beszél: ősi egy nyelv, bizonyos tekintetben összeforrt az Árpád-házzal. Hogy ez itt mind a magyar királyé, azt majolika-képek s a kandallónak egy pár székelő reminiscenciája árulja el. Különböző pedig látnivaló, hogy a tervelő építőművész fürge folyékonyssággal beszéli a román stílus nyelvét, sőt itt-ott magyaros szójátékokat is megenged magának. Körülbelül száz négyszögletes terület: ezt kellett a falhoz simuló faalkazatokkal úgy beborítani, hogy a négy fal és a mennyezet minden ízéből ösönde pompát, fenséges díszet, ősi magyar komolyságot sugározzon. Ezt a feladatot a fára bízta Hauszmann meg a majolikára, amaz a nagy, mindent elfedő és befutó alap, emez meg csupa díszítő sziget ad. Ez a művészet fa-művészet, sőt az anyag hál' isten tulbeszéli a stílust: a faramek hangulatáról beszél itt minden tényrnyi hely, fa-szimfónia, fa-modulációk szöknék egymásba, a diófa izos rostozata adja meg a nem mindig életteljes, ma már megmerevedett román formáknak az életet. Duskálás ez a fa pompájában, de előkelő, feltűnésre nem vágyó, magába vonult duskálás. Hogy összesszabta, vágta, faragta, idomította az ő diófa-hasábjait Thék mester! Nála az a rengeteg, várost ellátó fatömeg, amely udvarait végigheveri, szinte engedelmese és betanított szolga: talán egy intésre glédába áll, összerakozik és a mester gusztagusa szerint alakul formába. Nagy fa-értő és fa-érző ember az öreg Thék, sőt fa-inyeno, aki megengedi magának azt az élvezetet, hogy egy magyar-körös hasábot különítést s villásreggeli után pour la bonne bouche nyelvessettinve élvezi annak összefonódott, habos szépségeit. Neki a pörére vetkőztetett (érted: jól meggyalult) fa ugyanaz, ami a szobrásznak az aktmodell, amidőn az unalmas ruhát levette magáról. Nos, elképzelhetik, hogy minő famunkát végzett itt Thék a király számára, amikor neki-eresztették őt a Hauszmann terveinek és ennek a rengeteg sok diófának!

De van itt más megnézni való is. Zsolnay megint remekelt a kandalló megteremtésével, de talán még jobban meglepi a majolika intímabb barátait az az egy tucaé kárpot, amelyet az öreg agyaggyéző Roskovics Ignác kárpontjai nyomán készített, s amik jeles árpád-házi alakokat mutatnak be, ott a román fa-formák közepette. Ezeknek a megosinálás mostermű, azt hiszem, hogy ekkora nagyságban még egyáltalán nem is született meg sehol majolika-kép. Lám, ilyen csinálni puha, pattanékony sár-agyagból, ez már több egyszerű, szolid művészkedésnél: így csak olyan

ember tud bánni az anyaggal, aki egészen abban él és majolikásan gondolkodik meg érez.

Nagyon kitett magáért e terem ékítése körül több magyar iparművész is. A székek himzését és a függönyöket Gelb M., a selyem-falszőnyeg (ezer forint a méterje!) Havas Fülöp aranyos-maróthi gyára készítette pontosan és szeretettel. És így, ha az egésznek történeti stílusát nem is szeretik nagyon, de e néhány magyar műiparosnak pompás munkájába gyönyörűséggel tudunk elmerülni.

(L*)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Magyar Néprajzi Társaság** ma délután 5 órakor az Akadémia heti ülésében Munkácsi Bernát előkötete alatt ülést tartott, melyen dr. Sebestyén Gyula kibővített bejelentette, hogy egy ismeretlen január hó 27-én 1000 forintot küldött a társaság számára. Azután dr. Krausz Sámuel felolvasást tartott a *vérbabonáról*, majd Melich János a *dana vigye el, a dana bujék bele* gősejti káromkodás eredetét vizsgálta. Felolvasó kimutatta, hogy az átkozódásban a *dana* általánosan testi rheumatizmust jelent s egyenlő a délszláv eredetű egyházi szláv nyelvművek *dna* szavával. A *dna* szó ma már nem él a többi nyelvekben.

□ **Uj Magyar Szemle.** Az Uj Magyar Szemle második kötete fekszik előtünk. Tartalomra, terjedelemlere, finomságra nézve egy hajszálnyival sem áll az első mögött. A tudással megáldott elmék hordták össze benne munkájukat a s finom írásu emberek figyelik benne azokat az eszméket, melyeket a magyar politikai, társadalmi és irodalmi élet felszínre vetett az utolsó egy hónap alatt. Az első cikk határozottan az aktualitás jellegével bír, mikor tudományos alapon a néhány nappal ezelőtt szálló ígév avatott *altruizmusról* értekeznek. Földes Béla, a budapesti egyetem nagyírú tanára írta ezt a mindenképpen érdekes, tartalmas és módfelet becses értekezést. Dr. Pap Dávid a nála meg szokott tudással ír a magyar iparról s többek közt ezeket mondja:

„Súlyos baj, hogy nincs iparunk, de még súlyosabb lenne, ha elhítenénk az országgal, hogy igenis van ipar bőven, csak vásárló publikumra van szükség. Nagy mi bennünk a hajlandóság, hogy ne oda sujtunk, ahová útni akarunk, ne vigyük át ezt a tradíciói gazdasági térre is. Mert az ipar és a kereskedelem az őszinteség levegőjében növekedhetik, őszintén és irigység nélkül megadott áldozatok árán.” Dr. Lipszky Ádám Szabadalvőség és Parlamentarizmus címen vitatkozik a Revue mult számában megjelent s a napisajtóban is pertraktált *Liberalizmus* című cikkel. Nyilván e cikk írójának tollából való az a *Válasz* című közlemény, amely a *Budapesti Napló*-ban megjelent vezércikkkel foglalkozik s többek közt ezeket mondja:

„Mi foglaltatott cikkünkben, ami a magyar szabadalvó publicisztika e kétségkívül előkelő bajnokainak oly egyszerűen ellenmondását hívta ki? Állítottuk s állítjuk most is, hogy a liberalizmus fakult jelszavaira alapított pártok és kormányok lejárták magukat s hogy a magyar közélet vezetésében új eszmékre van szükség, amelyek számolnak az állami élet ismeretlen nagy tömegének eleven érdekeivel s alkalmasak arra, hogy új koncentrikus pontokat teremtsenek a szellemi és gazdasági erőtművelések forrongó alakulási közt.” A revuenek valószínű csemegéje *Pikler* Gyulának, ennek a nagy látókörű, új ösvényeken haladó tudósának *Az idegletlan alapproblémájáról* írott értekezése, amely a szerzőnek néhány hét múlva „Das Grundgesetz alles neuropsychischen Lebens“ cím alatt megjelenő munkájából való és a munka alappondolatát fejezi ki. *Papp* Dániel a *szerelemről* értekeznek, a természetet vált finomsággal és mélységgel, *Rákosi* Viktor és *Ambrus* Zoltán folytatja regényét, *Szász* Zoltán Nietzsche elméletéről ír, dr. *Molnár* Géza kristálytisztá észszel boncolgatja Wagner Szigfried operáját. A kötet Értésítőjében apróbb értekezések vannak politikai és művészeti aktualitásokról.

□ **A németországi mezőgazdasági szövetszettek.** *Páris* Frigyes, csik-szeredai királyi ügyész nagyobb munkát írt a németországi mezőgazdasági szövetszettekéről. A munka a szövetszetzeti ügy előmozdítását célozza.

□ **Uj képes folyóirat.** *Magyar Művészet* címen március 1-től kezdve művészeti, szépirodalmi és kritikai havi új képes folyóirat indul meg, melynek szerkesztője Cs. Szabó Kálmán, főmunkatársa *Beniczky* Bajza Lenke. Kiadóhivatal Pesti Könyvnyomda-Részvény-Társaságnál (Hold-utca 7.). Előfizetési ára egész évre 12 korona.

□ **A rutének fölsegítése.** *Egán* Ede, a rutének fölsegítésére kiküldött miniszteri megbízottnak a fölsegítő akcióról szóló jelentése ma megjelent könyv-alakban. A könyv 188 oldal.

□ **Az állami italmérés jövedék.** *Pénzügyi Közér* cím alatt dr. Szabó Sándor, sárospataki jog-

akadémiai tanár, a mult 1899-ik évben egy több kötetre terjedő munkának a megírását kezdte meg, melyből az első kötet *Italmérés jövedekéről* szól. A munka ára: 12 korona, az Országos Központi Községi Nyomda Részvényársaság kiadása, minden könyvkereskedésben kapható.

FARSANG.

□ **Hirlapkiadó tisztviselők bálja.** A farsangi mulatságokat az idén is messze túl fogja haladni az a fényes vigalom, amelylyel a hirlapkiadó tisztviselők a bójai mulatságok sorozatát be fogják zárni. Hogy a közönség mennyire tudatával bír ez egyesület fontos hivatásának, legjobban mutatja a mulatságok eddigi sikere, amikor a közönség közvetlenül érintkezhetett a hirlapkiadó tisztviselőkkel. Az idei mulatság, mely március 18-án lesz a Royal-szálló termében, az eddigieknél is fényesebbnek ígérkezik. A hangverseny rendezését, mint minden évben, ezúttal is *Rákosi* János vállalta magára, ami elég garancia arra, hogy a közönségnek szellemi élvezetben is lesz elég része. A meghívókat már legközelebb szétküldik s jegyek is kaphatók lesznek az összes napilapok kiadóhivatalaiban, egyes 4 koronáért, családra szóló 10 koronáért.

□ **Filharmonikusok mulatsága.** A filharmonikusok — mint minden évben — az idén is rendeznek egy *tréfás hangversenyt*, de az idén nagyszabású *előmulatság* keretében, melyet a vígadó összes termében tartanak meg március 19-én. Ez alkalommal a hangverseny-dobogóra egy nagy színpadot is alkalmazzák, melyen az Opera elsőrendű tagjai, *Semsey* Mariska, *Kornay* Rikárd, *Dalnokai* Béni, *Szendrófi* Lajos, *Hegedűs* Ferenc, *Ney* B., *Zolnay* L. és *Gerendai* V. valamint egy 6 hölgy- és 8 férfi-tagból álló énekkar előadja a külön, e célra írt *Faust* paródiát, mely nem annyira *Faustot* parodizálja, mint inkább a színházi és zenei viszonyokat. A sikert már eleve biztosítja a nagy rendező-bizottság, mely *Erkel* Sándor, *Mészáros* Imre és *Nebenführer* József elnöklése alatt alakult. A *Faust* paródián kívül, mely *Köben* Manó és *Metz* Albert szerzeménye, még négy humoros szám kerül előadásra, melyben első rangú helyet foglal *Vizvári* Gyulának, a Nemzeti Színház tagjának felolvasása. A meghívók szétküldését ma kezdték meg. A kik tévedésből nem kaptak volna, jelentkezzenek *Méry* Béla zeneműkereskedésében (Dorottya-utca 7.) hol a meghívók előmutatása mellett a jegyek is válthatók.

□ **Kulturbál.** A budai Vigadó fényes termei ma ismét megteltek előkelő, uri közönséggel. Ma zajlott le a *kulturbál*, amelyet a Budai Könyvtár Egyesület és az Országos Nemzeti Szövetség javára rendezett a főváros előkelő társasága. Ennek a mulatságnak az eredete csak a mult esztendőig nyúlik még vissza, de máris a legjobb nevet vívta ki magának a bálók történetében. Előkelő s igazán díszes társaság töltötte meg a budai új Vigadó termeit és csak természetes, hogy ez az előkelő társaság jól is mulatozt.

A bálányai tisztet báró *Bánffy* Györgyné, *Benek* Sándorné, dr. *Demechky* Mihályné, dr. *Fall* Miksáné, dr. *Herczegh* Mihályné, dr. *Kertész* Abáné, *Rónay* Károlyné, *Rupp* Zsigmondé, babarai *Schwartz* Ottóné és *Szék* Hugóné urasszonyok teljesítették. Mikor ők együttesen, pazar toalettokban bevonultak a fényes bálterembe, megkezdődött a mulatság, amelynek csak a pirkadó hajnal vetett véget.

A mulatságra *Csiky* Jenő fiatal zeneszerző *Kultúra*rdást szerzett, amelyet *Pege* Károly zenekara muzsikált el. A tourtáncokhoz a honvéd-zenekar játszotta a zenét. A rendezőség a hölgyeket csinos táncrenddel lepté meg. Ott voltak:

Asszonyok: Antal Ferencné, Bizaglich Sándorné, Bruckner Alajosné, özv. Bruckner Antalné, ippi Bydeskuty Lajosné, Cortivo Ferencné, Csorba Ferenc dr.-né, özv. Czukor Józsefné, Dömötör Ivánné, özv. Ettl Antalné, Frenreisz Istvánné, Gallauer Károlyné, özv. Gold Jánosné, Gothárd Zsigáné, Gösz József dr.-né, özv. Hallácsy Kalmánné, Halmon Ferencné, Hochholtzer Károlyné, özv. Jablonczy Sándorné, Jurányi Jánosné, Kertscher Istvánné, Krausz Antalné, Krausz Nándorné, Máltás Hugóné, Mártonffy Frigyesné, Moróc Ferencné, Rader Nándorné, Plesko Istvánné, Raichl Péterné, Schäffer Jánosné, özv. Schröder Agostonné, Stieglitz Györgyné, özv. Strausz Ferencné, Szalay Gyözőné, Szalay Sándor dr.-né, Szénassy Mihályné, özv. Tomasich László báróné, Tury Sámuelné, Ulreich Rezsóné, Ujváry Béláné, Vagács-Rác Flóriáné, Weber Irma, Böhm Béláné, dr. Günther Antalné, Telegdy Károlyné, Csatári Istvánné.

Leányok: Benedek Gizella, Bizaglich Laura, Cortivo Elvira, Czukor Margit és Annuska, Dömötör Irma, Ettl Gizella, Frenreisz Sarolta, Gallauer Irma, Gold Karola, Grádig Sarolta, Halácsy Irén, Hochholtzer Jolán, Jablonczy Jolán és Irén, Jurányi Annuska és Ilona, Kertsch Ilka, Kertscher Mária, Miss Knight, Krausz Aranka, Lakner Ilona, Máltás Angéla és Olga, Mártonffy Etelka, Moróc Jolán, Nagy Karola, Páder Emma, Pleskó Margit, Rainer Lujza, Schäffer Juliska, Spöner Teréz, Stieglitz Mariska, Szalay Olga és Aranka, Szénassy Katica, Tury Gizella, Ujváry Ilona, Ujváry Valéria, Vagács-Rác Iduska, Vagács-Rác Irénke, Vaskovits Ilona, Vihely Etuska, Böhm Gitta, Böhm Mici, Günther Elza, Günther Mariska, Telegdy Erzsébet, Csatári Ilona és Tnai.

(A Ganz és Társa vasöntő és gépgyár elektromos osztályának mérnöki és tisztikara február 24-én a budai vígadó első emeleti termeiben zártkörű táncmulatságot rendez. A mulatság 9 órakor kezdődik.)

SPORT.

Football-match. A tavaszi football szezon, épp úgy mint a mult őszi, ismét a *miegyetemi football klub* nyitja meg, mely e hó 25-én vasárnap délután mérkőzik a bécsi *Sport und Geselligkeits Club Union* első csapatával a csömöri-úti millenárius verseny-pályán. A magyar játékosok, dacára a kedvezőtlen időjárásnak egész télen szorgalmasan gyakoroltak, s így remélhető, hogy az ő győzelmükkel fog végződni az érdekes mérkőzés. Kíváncsok a technikusok győzelmére már csak azért is, mert gyors egymásutánban még több külföldi csapattal kell mérkőznie, így az *A. S. C. Viktória*, a *I. Vienna Football Club*, a *Wiener Athletiksport Club*, a *Vienna Cricket and Football Club*, a *Wiener Fussball Club 1898*. stb., s így az esetleges vereség kezdetnek nem igen volna biztató. A mérkőzés délután 1/2 órakor kezdődik.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Felolvasás.** A magyar jogászegyletben e hó 24-én, szombaton este hat órakor dr. Lévi Béla, a fiatal jogász-generáció e nagylehetségű tagja előadást tart a kereskedelmi ügyekről, a kereskedelmi törvény reviziója szempontjából. Az egyleti helyiség V. Szemere-utca tizedik szám alatt van. Vendégeket szívesen lát az egylet.

§§ **Husz tanuskodó asszony.** Egy nagymosás tragikus befejezését tárgyalta ma a büntető bíróság Kürthy bíró elnöklésével. Weiszhausz Dezsőné vadon-natuj mosásu patyolatjával törített meg a katasztrófa, hogy Klein Boldizsárné a földre rakatta. A ragyogó fehérség bizalmatlan szürke színt váltott, ellenben a hadakozó hölgyek arca a verekedéstől szörnyen kipirult. Javában tartott az amazonnarc, amikor hazakeresztelt Klein Dezső és röviden azt ígérte, hogy sonkát aprít Weiszhausznéból. Mire a sonkára kijelölt hölgy egy dézsa vízzel lehűtötte a hentesipar kontárját. A mai tárgyaláson Klein Dezső önnepélyesen kijelentette, hogy ő nem akart a szomszédasszonyából sonkát aprítani. Ítélete még sem került a sor, mert a védő, dr. Gleichmann Lajos helyettese, dr. Szegő Ferenc az inkriminált tényeket tagadta. A bíróság az új tárgyalásra a puspokoros hangulatu ház valamennyi lakóját beidézi, köztük husz asszonyt. Mind a husz tanuskodni fog — élőszóval...

§§ **A kivert gyerek.** Kohn Gyula gügyögő kis gyerek volt még, mikor özvegy édes anyját egy szegény napiszámos ember elvette feleségül. Az új apa, Deutsch Adolf jól bánt a poronttal s hogy tizenégy esztendő lett a gyerek, mesterségre adta. Kohn Gyulából pékinas lett. Valami gyermekes könnyelműségből egyszer lopott valamisekyliséget, ami éppen elég volt ahhoz, hogy a rendőrség ne tőrje meg tovább ebben a nagy városban. Jóllehet a gyerek szülei itt laktak, a rendőrség a fiut eltoloncoltatta az édesanyja régi illetőségi helyére Vágújhelyre, ahol egy lelkot sem ismert. Kohn Gyula nem sokáig maradt Vágújhelyen, eiment Vácra s ott folytatta a pékmesterséget.

Öt esztendő múlva legényemberré fejlődött Kohn Gyula s a mult év októberében a szülei látogatására Budapestre jött. A vasutnal egy-két régi cimborájával találkozott, akikkel átmultata az éjszákát s csak reggel felé kereste föl a szület. A mostoha apja szemrehányással fogadta:

— Menj vissza oda, ahol dózsöltél, én egy percig sem túrlek meg a házamban.

Az anya kérlette az öreget, de ez hajthatatlan maradt.

— A fiu itt marad, legalább addig, amíg kipihen magát, mondotta az asszony.

Deutsch Adolf szemrehányással illette az asszonyt, haraggal ment el hazulról, s azt mondta, hogy addig nem tér vissza, míg a fiu el nem takarodik a háztól. Amint a folyosóra ért, Kohn Gyula, aki utána futott, egy zsebkéssel a hátába szurt. A seb veszedelmes volt, mert a kés a tüdőt is átjárta, de Deutsch Adolf egy hét múlva teljesen fölgógyult. Az volt a szerenósége, mondotta ma dr. Ajtay Sándor egyetemi professzor, hogy a tüdeje a mellkashoz van növe, s e miatt nem állhatott be nála belső elvérzés.

Ma, az ítélőtánc előtt, mindent elkövetett az öreg ember, hogy megmentse a mostoha fiát a szigorú büntetéstől. Azt mondta, hogy mindig engedelmese, jó fiu volt s bizonyára a sok itál vette el az esztét. Eszeágában sem volt panaszt tenni, de a fiu maga jelentkezett. Kijelentette, hogy megbocsát neki, s kérve-kérte a bíróságot, hogy ne büntesse meg a vádlottat.

Kohn Gyula zokogva hallgatta a mostoha apja vallomását, leborult előtte s megoskoltta a lábát.

Dr. Bóhm királyi alügyész szándékos emberölés kísérleteért kérte a vádlott megbüntetését. A védő ügyvéde, dr. Flitter Dezső igen szép beszédben azt viatta, hogy csak súlyos testi sértésről lehet szó s annak is sok enyhítő körülménye van. A legnagyobb az, hogy mikor az államhatalommal először konfliktusba keveredett, megfosztották az anyai gondozástól s jóformán még éretlen korban kicsapták a nagy világba.

A törvényszék a védőnek adott igazat s Kohn Gyulát súlyos testi sértés vétségéért fél esztendőre fogházra ítélte.

TÁVIRATOK.

Róma, február 21. (Kamara.) Bonari igazságügyminiszter a semmitűzők két osztályának ellentétes határozataira vonatkozólag, amelyeket a politikai rendszabályok tárgyában hoztak, kijelenti, hogy a kormány, bár a semmitűzők ítéletének indokait még nem ismeri, kötelességét véli teljesíteni, ha e szükségrendeletek feletti tárgyalást sürgeti. A miniszter azt kínálja, hogy ezt a tárgyalást a szombati ülés napirendjére tűzzék ki. (Tartós mozgás és láрма a szélsőbalon.)

Több képviselő felszólalása után *Pautano* képviselő kijelenti, hogy a szélsőbal elkeseredetten fog harcolni a szükségrendeletek ellen. (Mozgás. Helyeslés a szélsőbalon.)

Visconti Venosta külügyminiszter felszólalása után a kamara névszerinti szavazásban 159 szóval 53 ellenében elfogadta az igazságügyminiszter indítványát.

Páris, február 24. A szultán *Loubet* elnök feleségének a Sefakat-rend nagyszalagját adományozta.

Hazafias román liga.

Nagyvárad, február 21. A nagyváradi hazafias román liga megalakítása dolgában illetékes helyről nyert információk alapján jelentik, hogy a kérdéses liga megalakítása egy román születésű, de tiszta hazafias érzésű egyén terve volt, aki e tervet többekkel megbeszélésre megkezdte az akciót. Az eszme megvalósítására nézve azonban utjabban úgy a kezdeményező, mint mindazok, akikkel a tervet megbeszélte, ama meggyőződésre jutottak, hogy ilyen liga megalakítására éppen Bihar megyében s a netáni félreértések kikerülése végett nincs szükség. Ilyen értelemben a biharmegyei és a nagyváradi szabadelpvüpart hivatalos lapja, a *Szabadság*, holnap számában kommünikét tesz közzé, amelyben kijelenti, hogy Biharban sohasem volt s ma sincs hazafiatlan román liga, amelyivel szemben egy hazafias román ligát kellene megalakítani, mert ott mindig békés nyugaltságban és hazafias egyetértésben állt és áll együtt a magyarság és a románság.

Szerb és horvát diákok.

Zágráb, február 21. Az egyetemen ma tüntetés volt a szerb diákok ellen. Vagy száz horvát diák lezakította a szerb akadémiai segélyegyesület tábláját, az utcára dobta és lábál tiporta „Aboug szerbek! Aboug Tomasics! Aboug Egersdorfer!” kiáltások közt. A tüntetést nagy néptömeg nyugodtan nézte. Az esetet összefüggésbe hozzák a szerb kérvények tárgyalásával.

Fiume és a horvátok.

Zágráb, február 21. A tartománygyűlés mai ülésén a pénzügyi törvény tárgyalása során *Mazzura* a fumei kérdéssel foglalkozik és azt mondja, hogy Széll nyilatkozatát a bán elfogadta, mert nem tiltakozott ellene. A 66. §. új szövegezése inkorrekt módon jött létre. Mária Terézia Horvátországnak mondta Fiumét és királyi rendeletekkel nem lehet területi kérdéseket megoldani. A horvát tartománygyűlés soha sem szentesítette a provizóriumot. Magyarország úgy jött Fiuméba, mint Anglia Egyiptomba. Horvátország soha sem fog lemondani Fiuméről.

Gróf *Kluen-Hédervary* bán kijelenti, hogy Széll felfogásával teljesen egyetért. A 66. §. korrektt módon jött létre, mint ahogy királyi hozzájárulással vették fel. Vitára nem volt szükség, mert a királyi rendeletet tárgyalták. A tartománygyűlés a 66. §-t hallgatól fog elfogadta, ha nem akarta volna elfogadni, akkor tiltakozott volna. Egyébként az új szövegezést a revideált kiegyezés 10. §-a is szankcionálja. Ami a provizóriumot illeti, az az 1870-iki magyar és horvát országgyűlések határozatai alapján jött létre. Fiume kormányzata a provizórium alapján egészen törvényes. Magyarország úgy kormányozhat Fiumében, ahogyan jónak találja. Ő nem mondta, hogy *Fiume nem horvát terület, hanem azt mondja, hogy magyar-horvát*, amiben összhangzásban van Széll Kálmánnal. Ha *Mazzura* attól tart, hogy Magyarország erőszakkal magyarnak fogja Fiumét kijelenteni, ő nem fél attól, hogy ebből zavarok támadnak, mert ő épp úgy megóvja Horvátország jogait, mint minden előbbi kormány. (Zsivó a jobboldalon.)

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Derouléde barátja.

Páris, február 21. Az állami törvényszék ma a Habert-pörben folytatta a tanúkihallgatást. *Blanc* volt rendőrönök ismételte az első pörben tett vallomását, de hozzátette, hogy Habert személyéről nem tud semmit. Kiemelte, hogy a hazafiak ligája által rendezett egyik tüntetésnél „Éljen a király!” kiáltások hangzóttak, *Lépine* rendőrönök azt mondja, hogy Habert letévelyenebb és legodaadobb munkatársa

volt Deroulédenek és hangsúlyozza a ligák tüntetéseinek jelentőségét.

A törvényszék azután a mentőtának kihallgatásához fog.

Loubet és az osztrákok.

Páris, február 21. Loubet elnök ma fogadta Exner osztályfőnököt, a párisi kiállítás osztrák főbiztosát és a melléje beosztott tisztjelölteket. Az elnök, aki az urakat a legnyájasabban üdvözölte, hízegző elismeréssel nyilatkozott többek közt az osztrák kiállítási építkezésekről, melyeknek sokat ígérő haladásáról nemrégiben személyesen meggyőződött és végül kifejezte a megjelentek előtt fennkölt uralkodóok iránt való legmelegebb rokonérzését és legmélyebb tisztelőtét.

A halál városa.

Bombay, február 21. A halálozás itt most nagyobb arányú, mint azelőtt bármikor volt. Naponta 400 és egy néhány halálozás fordul elő. A mult hóban a városban 10239 halt meg pestisben, himlőben, dysenteriaiban és más betegségekben.

Az elzász-lotharingiai diktatura.

Berlin, február 21. A birodalomgyűlés ma a Winter és társának a diktatura szakasz eltörlésére vonatkozó indítványával foglalkozott. *Winterer* megokolja az indítványt és azt mondja, hogy *Elzász-Lotharingában* 26 év óta bizonyos tekintetben ostrom-állapot van. A szakasz kiszolgálta idejét.

Hohenlohe herceg birodalmi kancellár nem helyezheti kilátásba ez óhaj teljesítését. Helytartói működésének első kilenc évében a diktatura-szakasz csak ritkán került felszínre. Csak a legújabb időben haználják fel azt az izgatás eszközeként az elégtelenség és elkedvetlenedés fokozására. A szakaszt érvényben kell tartani *intésként a francia érzelmű kápszágnak*. Ez az érület kifejezésre jut az ottani *papságnak* a strassburgi teológiai fakultás felállítására ellen kifejtett ellentállásában, bár ahhoz a szentszék is hozzájárult. Ez az ellentállás abból a hagyományból is magyarázható, mely a régi strassburgi szemináriumhoz fűződik. Kétségkívül, mondja a birodalmi kancellár, a francia kormányval való viszonyunk a képzeltető legjobb; az országban a barátságos a hangulat, de e hangulat tartósságára nézve nincs garancia. Ezért nem szabad a *fejgyvert kiadunk kezünkől*. Elzász-Lotharingiát nem népszavazással, hanem *fejgyveres erővel* szereztük és a visszazszertt országot meg akarjuk tartani. Ez jogunk. (Tetszés.)

Riff és *Hauss* elzászi képviselők pártolják az indítványt.

Hohenlohe herceg birodalmi kancellár kijelenti, hogy ő egyenlő állást igyekszik biztosítani a birodalmi tartományoknak a többi szövetségi államokkal. A diktatura-szakasz is eleshetik, de azzal a feltétellel, hogy a kormánynak maradjon fegyvere a belső és külső zavarok ellen. Erről azonban az indítványban nincs szó. *Békés, német gondolkodásu és német érzelmű lakosságnak* nincs szüksége a diktatura-szakaszra. Ez azonban nem áll a birodalmi tartományok egész lakosságára nézve.

Höffel (birodalmi párti), *Grüber* (centrum) és *Singer* (szocialdemokrata) pártolják az indítványt, éppugy *Busing* (nemzeti szabadelvű). Végül a birodalomgyűlés a diktatura-szakasz eltörlésére irányuló indítványt nagy többséggel elfogadta.

A bányász-sztrájk.

Brux, február 21. 1578 bányász sztrájkol. Munkára leszállt 1828, köztük 294 vágó. Huszonhárom tárnában 366 kocsi szenet bányásztak. Az aussig-teplitz pályaudvarra tegnap 181 vagon szenet szállítottak.

Brux, február 21. Tizenhat tárnában 1146 ember közül 455 ma éjjel munkába állott. Két tárnában dolgoznak, háromban készletet gyűjtenek. Egy bruxi meetingen és egy népgyűlésen Oberleutensdorffban, amelyeken igen sokan gyűltek össze és amelyek rendben folytak le, egy határozatot fogadtak el, amelyben azt a reményt fejezik ki, hogy a képviselőház foglalkozni fog a bányászkérdéssel.

Teplitz, február 21. 598 bányamunkás állott munkába, köztük 126 vágó. 1280 sztrájkol. 504 vagon szenet bányásztak.

Troppau, február 21. Az osztrau-karvini szent-területen ma délután két nagy népgyűlés volt a szabad ég alatt a következő napirenddel: A parlament és a bányász-sztrájk. Mind a két gyűlésen, amelyek nyugodtan folytak le, egyhangulag azt a határozatot hozták, hogy a szocialdemokrata képviselők szövetkezetének ama elhatározását, hogy a holnap összejövő Reichsrathban sürgős indítványt nyújtanak be a nyolc órai munkaidő azonnal való behozatalára vonatkozólag — örömmel üdvözlik. A határozat ki-

jejezi azt a reményt is, hogy a kormány be fogja bizonyítani igéreteinek komolyságát. Végül felhívja a határozat a Reichsrathot, hogy a szocialdemokrata szövetséget indítványát fogadja el.

Dux, február 21. Az aussig-komatai barnaszénmedence 107 nagyobb aknája közül 70 részleges üzemben van. Hétfőn 780 vagon szénét bányásztak. Ma 68 akna van üzemben. Tegnap 823 vagon szénét bányásztak. A sztrájkolók száma 6754, köztük 1280 vágó. A duxi járásban hétfőn 27 aknában 246 vagon szénét bányásztak. Tegnap este 2501 munkás dolgozott. 4084 sztrájkol. Ma 2580 ember állott munkába, köztük 350 vágó. A sztrájkolók száma 3939. Huszonegy bányában tegnap 294 vagon szénét bányásztak.

Falkenau, február 21. A helyzet változatosan. Tegnap 194 vagon szénét szállítottak el.

Kladno, február 21. Tegnap reggel 778 ember állott munkába. A munkások 75.6 százaléka sztrájkol.

Közgazdasági táviratok.

Brüsszel, február 21. A *Belga-Magyar Bank* ma itt közgyűlést tartott, amelynek tárgya a *Société Finance Industrielle* való fuzió kérdése volt. Már az előzetes értekezleteken látható volt, hogy egy magyar, mint a belga érdekeltek abban a nézetben vannak, hogy a különböző elemek együttműködése árthatna a kombináció sikerének. Ily körülmények közt az igazgatótanács a mostani helyzet és a bank eredeti programjával fenntartását javasolta a közgyűlésnek és a fuzió javaslatát visszavonta, amit a közgyűlés megegyezéssel vett tudomásul. A választmány egyuttal közölte, hogy a jelenleg tanulmányozás alatt álló üzletek megvizsgálása előreláthatólag lehetővé fogja tenni, hogy a bank mielőbb megkezdhesse működését. Magyarországból jelen voltak: gróf Esterházy Mihály elnök, báró Vay, gróf Csáky, Melzer Géza és Desseoffy Arisztid igazgatók.

Boroszló február 21. A *Saganer Wochenblatt* jelentí: Az osztrák petroleumfinomító egyesülete felkérte a saganai kereskedelmi kamarát, hasson oda, hogy osztrák petroleumra nézve a németországi vámállomásokból ugyanazokat a díjtételeket alkalmazák, mint az orosz petroleumra nézve. A saganai kereskedelmi kamara legutóbbi ülésén elhatározta, hogy e díjtételeknek a galicai petroleumra való alkalmazása érdekében illetékes helyen lépéseket tesz.

Bérlin, február 21. (*Gabonapiac.*) A külföldi jelentések bányád; hangja hátrányosan hatott az irányzatra. Buza körülbelül 1/2 márkával csökkent. Rozs ártartó, egyes esetekben 1/4 márkával emelkedett. Zab ártartó. Az idő boros.

Bérlin, február 21. A Breslauer Disconto-Bank felügyelő-bizottsága 7 1/2%-os osztalék kifizetését javasolja. A bruttó-nyereség 6,767.262 márka, a tiszta nyereség 5,203.327 márka.

London, február 21. (*Gabonapiac.*) Az irányzat általában nyugodt. Árak változatlanok. Városi liszt 23-28 sh., repceolaj 25 sh. 6 p. Behozatal: Buza 20.000 q., árpa 11.000 q., zab 20.000 q. Az idő szép.

Bécs, február 21. (*A Budapesti Napló* telefonjelentése.) Buza május-júniusra 7.86-7.85, buza őszre 8.02-8.01, rozs tavaszra 6.69, rozs őszre 6.77-6.75, zab tavaszra 5.34-5.35, tengeri 5.41-5.42, zab május-júniusra 5.44-5.47, repce 12.45.

Bécs, február 21. (*A Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánorgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 235.50 Magyar hitelrészvény 187.—, Angol-Osztrák bank 124.25 Union bank 125.75, Lúderbank 155.75, bankgyűlési 119.—, osztrák-magyar államvasút részvény 136.80, északnyugati vasút részv. 27.30, elvbölgvi vasút 124.25, dunagőzhajós részv. 120.50, alpesi bányarészvény 141.50, májusi járandék 99.70 osztrák koronajárandék 94.10, magyar arany. —, magyar koronajárandék —, német birodalmi márka készpénz 126.50, ultimóra —, török sorsjegyek 270.75, rimamurányi vasmű 316.— déli vasút —, dohányrészvény 113.22, Napoleon-d'or 19.29.—, Lombard —.

New York, február 21. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.14/16. (8.14/16). Márciusra 8.58. (8.59). Májusra 8.53. (8.54). New-Orleansban helyben 8.9/16. (8.9/16). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphában 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsír:* Western steam 6.25. (6.35). Rohe és Brothers 6.50. (6.55). — *Tengeri irányzata* gyenge. Márciusra —. (—). — Májusra 40.9/16. (40.9/16). Juliusra 40.9/16. (41.1/16). — *Buza* irányzata gyenge. Piros ősz helyben 77.9/16. (77.9/16). Február —. (—). — Márciusra 75.9/16. (76.—). Májusra 74.—. (74.1/16). Juliusra 73.9/16. (74.—). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 3 1/2 (3.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 8.10/16. (8.10/16). Márciusra 7.—. (7.10). Májusra 7.05. (7.15). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — *Cukor:* 3.15/16. (3.15/16). — *Őn:* 31.90. (31.40). — *Réz:* 16.62. (16.62). — (A zárójelben lévő számkok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 21. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata gyenge. Február 66.9/16. (66.1/16). Májusra 67.9/16. (68.—). — *Tengeri irányzata* gyenge. Májusra 35.—. (35.1/16). — *Zsír:* Májusra 5.80 (5.95). Juliusra 7.92 (6.07). — *Szalonna* short clear 6.02. (6.10). — *Sertészsír:* Február —.—. (—.—). Májusra 10.70 (10.85). — (A zárójelben lévő számkok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyiltér.

Tudós asszony ötven év óta.

A legkellemelenebb s legfárasztóbb hivatás különösen vidéken a tudós asszonyé. Éjjel-nappal talpon kell lenni az első hívásra s szaladni kell az asszonyhoz, ki életet ad egy kis gyermeknek. A tudós asszony gyakran kénytelen az orvost helyettesíteni s gondját nemcsak az újszülöttre, hanem az anyára is kénytelen fordítani. Tanácsai az anyán igen hasznosak lehetnek, mert sok asszonynak főgyógyuita után alig van ereje, hogy gyermekét táplálhassa. Övezgy Painturaud asszony Ruffenben (Oharente) majd 50 év óta gyakorolja hivatását, még pedig a leglelkiasmeretesebben.

Nagyon elgyengült betegeknek a vérnek egy olyan kipróbált helyreállítóját ajánlja, a melyet maga próbált ki. — Kivártam a Pink-pilula hatását — írja — s mondhatom, hogy kitűnő. Bronchitisz következtében, oly általános gyengeség vett rajtam erőt, hogy nem tudtam enni s makacs köhögés egész valómam kifárasztotta. Néhány doboz Pink-pilula helyreállított s újra munkához akartam látni, de késégtelenül nagyon hamar, én tudja, hogy a tudós asszony szerepe mily fárasztó, különösen ha vidékre kell menni s majdnem mindig jél. Így visszacsóést kellett elszenvődnem s köhögésem nagyobb erővel jött vissza, mint annakelőtte. Ujra a Pink-pilula használatához fogtam. Ma kitűnően érzem magam s oly erősek, mint harminc éves koromban. Igazán csudálatos 60 évvel olyan munkát végezni, mint a melyet én végezek s ezt az én kitűnő pilulának köszönhetem. Minden elgyengült betegemnek ajánlom s már igen sokan kitűnően találták.

A Pink-pilula mint a vér legjobb helyreállítója, Painturaud asszonynál az 6 korában rendkívüli hatást ért el. A vérzegénység, sárgaság, katarusnál s általános gyengeség, mind gyermeknél, mind felnőttél és nőnél, a Pink-pilula mindig nagy hatást ér el. Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legjobb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Központi főraktár: Gablin & Cie, 3 cité Trévisé, Páris.

Guber-Forrás vasas arzenes víz
Leghatásosabb
Kapható az összes ásványvizes üzletekben, gyógyszer-tárakban és drogeriákban.
MATTONI és WILLE BUDAPEST.

Minden külön értesítés hiányában **Dr. Vajda Manó ügyvéd Zala-Egerszegen** ez uton tudatja ismerőseivel, hogy f. hó 18-án eljegyezte magát **Hacker Mayer** bécs-új helyi nagykereskedő leányával, **Hacker Mathildával.**

Somatose
(oldódó husfehérnyé)
orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a „tápkészítmények ideálja” betegeknek és gyengéknek.
Idegeket és izmokat erősíti.
Gyógyszertárakban és gyógyanyag kereskedésekben.

Özv. Dr. Glück Ignác és az elhunytak gyermekei **Dr. Glück Gyula** és **Glück Rezső** úgy saját, mint az összes gyógyszer rokonaság nevében fájó szívvel tudatják, a felejtethetlen férj, apa, testvér, sógor és rokon
Dr. Glück Ignác úr
kir. törvényszéki orvos, a városiigeti szanatorium igazgató-tulajdonosa
szorgalmas és önfeláldozó élete 60-ik évében e hó 21-én hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunyt.
A drága halott földi maradványai február hó 23-án d. u. 1/2 órakor fognak a gyászszókból (VII., Király-utcai faház 11. sz. a.) a kerepesi úti régi izr. temetőben örök nyugalomra helyeztetni.
Budapest. 1900. február hó 21-én.
Béke hamvaira, áldás emlékének.
Csendes részvét, koszorúk mellözése kériük.

Nyilatkozat.

E hó elsőjén a budapesti állami magvizsgáló állomás kiküldöttje elő többek közt 14 szak főhoremagot terjesztettem ölmázrolás végett, melyet mint francia magot vettem és melynek amerikai - mentességért előadom szavatosságot vállalt. Az árúhól vett mintát a magvizsgáló állomás nem találta amerikai - gyanusnak; de az állomás kiküldöttje az árut mint amerikai vagy amerikaival kevertet mégis visszautastotta. Én az illető tételt azonnal kivontam a forgalomból, a fenti adatok igaz voltát a magvizsgáló állomás főnöke előtt az eredeti levelezéssel és számlával igazoltam és sem azelőtt, sem azóta — pedig időközben sokat ölmázrolattam — nem terjesztettem elő amerikai magot ölmázrolás végett.

Hasonló eset már ismételt előfordult más cégekkel is és a világ egyszerűen napirendre tért felelte, de az én esetemet a kenyéririgy konkurencia alkalmassnak találta arra, hogy azt elferdítse és feltujva mindenféle meg nem engedett módon, többi közt névtelen pamfletben is, minél szélesebb körben terjeszse és üzleti reputációm ellen a legaljabb támadásokat intézve vevőimet tölem lehetőleg elidegenítse, — mert úgy látszik, más módon nem képes magának verőközséget szerezni.

Ezen machinációk ellen csak annak kijelentésére szoritkozom: soha nem akartam amerikai magot ölmázra alá csempészni, ily magot sem előzőlt nem tartottam, sem most nem tartok. Hogy a magvizsgáló állomás ölmázra alatt forgalomba hozott heremagvaim amerikai - mentesek, azt nem is kell külön bizonyítgatnom, mert hisz köztudomású dolog, hogy az állomás amerikai eredetű magot nem ölmázrol.

Szükségemnek tartottam a tényállást az üzleti jó hírnevem ellen intézett támadásokkal szemben megismertetni, nagyszámú vevőközönségemet pedig — mint üzleti eljárásom leghivatottabb bírálóját, arra kérem, hogy engem tovább is csak abban a bizalomban részesítsen, melyet évek hosszú során át correct szállítványaim által kiérdemeltem. Evvel tökéletesen megelégszem.

Budapest, 1900. február hó 21.

Tisztelettel

Steiner Ármán,

a Frommer A. Herman utóda, cég tulajdonosa.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Napirend.

Naplár. Csütörtök, február 22. — Római katolikus: Péter székf. — Protestáns: Didisú. — Görög-orosz: (február 10.) Karalamp. — Zsidó: Adár 23. — A nap két órá 9 percek. — Nyugszik d. u. 5 óra 18 percek. — A hold két este 12 óra 41 percek. — Nyugszik reggel 9 óra 44 percek.

Királyi kihallgatás a budavári királyi palota trónterben délelőtt 10 órakor.
A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.
Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor.
A közoktatásiügyi államtitkár fogad délután 4 órakor.
A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor.
Mária Valéria főhercegnő látogatása az angol kisasszonyok lipót-utján zárdájában délután 2 órakor.
Kanarazene-hangverseny este fél 8 órakor a Royal nagytermében.

A háziszred alittisztjeinek bálja a Vigadó termeiben.
A magyar földrajzi társaság felolvasó ülése délután 5 órakor az Akadémia kistermében.
A magyar békegyesület közgyűlése délután 6 órakor a pénzügyi tisztviselői országos egyesületének dísztermében (V., József-tér 1. szám.)
A magyar heraldis és genealogiai társaság ülése délután 5 órakor a Nemzeti Múzeum földszinti termében.
A budapesti (budai) tanítógyesület felolvasása délután 3 órakor a Margit-körúti elemi iskolában: dr. Alexander Bernát: *A játékok.*

A szabad licumban, a Müegyetem pótépületében (Eszterházy-utca 1/3. sz. délután 5 órakor dr. Szalátsi Károly: *A magyar házassági jog.* A magyar tanítók kaszinójában (József-körút 8. szám) este 7 órakor György Ilona: *A spanyol költészet.*
Nemzeti múzeum: Természettáji tára, nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.
Liezen-Mayer-küiltetés a Városligeti Múcsarnokban nyitva d. e. 9 órától délután 4 óráig. Belépődij 60 fillér.
Huszárkúiltetés a párisi kiállításra kerülő iparművészeti és egyéb alkotások bemutat kiállítás az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva délelőtt 9-től este 8-ig. Belépődij nincs.

Országos képtár zárva.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tanakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut. 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. a Kelet. mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városiigeti iparszarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltetsegek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somosy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.
Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.
Budapesti kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.
Stofánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.
Páris szálloda. Váci-körút. Értelmek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.
Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerkpárterem.*
Potanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujannon berendezett fényes étterem.
Ehm János éttermeiben (esetűt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő cigányzena.
Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermeiben Schrammel és Boros Miska és Kiss Farkó híres szobisták hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Párisi levél.

Páris, február 18.

Farsang Párisban! E két szó nyomán az idegen káprázatos bálókát, ragyogó táncestéket, kedves soirékat, bolondos farsangi meneteket, álarcosokat és mindenféle ünnepséget képzel... Régen volt! Azok a báli tudósítások, amelyek odahaza most *állandó rovatot* képeznek, itt csak elvétve akadnak. *Alkalomadtán* táncol az ember az Elyséében, amely farsang idején háromszor nyitja meg kapuit. Néhány társaság, az ékszerészek, hentesek, kávéosok a Grand Hotelben rendeznek bálókát, amelyeknek fővonzóereje a lutri, a tombola. És aztán az operabálók!... Szerencsére itt nem lesz egyharmar *lex Heinze*. Mert ezeken az operabálokon látni ragyogó kosztümöket, eredeti toilletteket, amelyek több teret nyújtanak a természetesnek, mint az eredetinek. A hölgyvilág ezeken a bálokon nagyon vegyes, sőt néha nem is vegyes. És ezeknek a ragyogó operabáloknak a csattanója rendszerint — rendőri beavatkozás.

— Ou sont les bals masques de l'Empire? Ilyen sóhajok szállnak el a világfiak lelkéből. Hol vannak azok az operabálók, amelyek Páris legszébb és legszellemesebb asszonyai subogó selyemdominókban a legbájosabb kalandokat követték el. A francia finom modor csak az arisztokraták házi báljain lel csak otthonra és — a munkások bálján. Aki valaha párisi munkásbálon volt, az megfigyelhette azt a modort, amely veleszületett tulajdona minden franciának...

De vannak sokszor öletei is. Ezek közül való annak a csodabogárnak a reklámja, amelyet nap-nap után a fő utakon követ el. A hátán óriás plakátot hord, amelyen csak ez áll:

!! Világok népei !!

Fejtsük meg közösen a jog, igazság és humanitás problémáit. A miénk a tudomány és művészet kulcsa is. Uralkodunk az elemeken. A villám gyorsaságával utazunk.

!! Egyesüljünk !!

A szabadság és igazság legyen jelszavunk. Legyünk testvérek.

!! Világok népei !!

Tudjátok, mik a törvények? Nézzétek azokat, akik alkotják. Néhányan készítik és csak ezek a néhányan élvezik előnyeiket. De ha mindnyájan teremjük a törvényeket, mindnyájunknak javára lesznek. Népek művelődjétek!

!! Világok népei !!

Természetesen ez a plakátos férfi nagy feltűnést keltett és százak követték. Sokan nevettek, mások igazat adtak neki. Végül is két rendőr karján sétált a rendőrségre. Az apostol ur így szólt a rendőrbiztoshoz:

— Én jogomat gyakorlom. Nincsen egyetlen rendelet vagy paragrafus, amely a propagandának ezt a módját tiltaná. Ha az uton megállók és beszédet tartok, akkor önnök igazja van. De én folyton megyek.

A rendőrbiztos nagy szemeket meresztett erre a jogi fejtegetésre és szabadjára eresztette az apostol urat... És másképp az utakon, az emberek nagy gaudiárára.

Társas is akadt. Egy hercegnő, akinek a bölcsőjét a Nawa partján ringatták. Évek óta özvegyességben él és tout Paris megfordul előkelő szalonjában. Irodalmi soirékat művészi esték váltanak fel, amelyeken Páris legelőkelőbb világa jelenik meg.

Legutóbb azonban a duszgazdag hercegnőt az egyszerűségnek valamely különös fajtája lepte meg. Harminc pompás lova van az istállójában, egy tuat ragyogó kocsija — és a hercegnő az omnibuszok tetőülésén járja be a várost. Karján egy kedves majmot tart, amelylyel sokat mulatnak az omnibusz utasai.

— És a hercegnőnek tréfás kedve is van. Ha valamelyik ismerőst látja a gyaloguton, felemelkedik üléséből és hangosan lekiált:

— Jó napot X. herceg!

Tessék azt az elképedést elgondolni. Némelyek bosszankodnak, mások nevetnek. A legutóbbi napokban még szivarozik is. Amikor aztán a füléhez jutott, hogy örültek gondolják, azt felelte:

— Nem, nem vagyok örült. Csak így nézem le azt a népet, amelyet szalonomban ösmerni tanultam. Csak a nép jó és becsületes. És ha meghalok, vagy onomból munkásmhelyeket építettek.

Öletek dolgában nem utolsó annak a két tolvajnak a tréfiája, amelyen egész Páris nevet. A Rue de Meauxban lakó Menieux asszony egy este, amikor hazatért, szörnyűkődvé látta, hogy a lakásában minden fel van forgatva. Jajgatására megjelent a concierge, akinek a legnagyobb nyugalommal mondta el a történeteket.

— Jött két ur és bemutaták magukat, hogy detektívek. Menieux asszonyt keresik. Nincsen itthon, mondtam. Erre azt mondták, hogy az az asszony sokat csalt és lopott, tehát ha nincs itthon, akkor házkutatást tartanak. Adjam oda a lakás másik kulcsát. Odaadtam. Magukkal vitték tanunak, hogy én is nézzem, mit szállítanak el a kis kocsin, mely a ház előtt vár. Elvittek egy szekrényt, az ezüstműveket; az arany...

Tovább nem folytathatta. Menieuxné elájult.

És Páris nevet. Mert most farsang van.

D'or.

— **Évforduló a csatatéren.** Oranje köztársaság február 23-ikán ünnepli függetlenségének 46-ik évfordulóját. 1854 február 23-ikán írták alá ugyanis Oranje és Angolország képviselői azt a szerződést, amely Oranje-földet szabad és független állammak nyilvánítja. Ezért a függetlenségért sokáig kellett küzdeni az oranjei boeroknak. Most transvaali testvéreiket segítik függetlenségük megvédelmezésében. Az évfordulót most a csatatéren ünneplik meg.

— **Mercier tábornok és fia.** A *Cri de Paris* a következő vidám történetet beszéli el Mercier tábornokról: Mercier tábornok egyik fia joghallgató a párisi egyetemen. Barátainak örökösen panaszodik, hogy atyja nem ad neki elég havi pénzt, hogy fővénykedjen. Mikor Mercieret szenátorrá választották, örömeiben ötven frankot adott fiának. A fiu a pénzt zsebre dugta és egy barátja előtt így nyilatkozott:

— Apa ötven frankot adott szenátorrá választásának örömeire. Ha köztársasági elnök lesz, talán fog annyit adni, hogy végre elmehetek a Moulin-Rouge-ba.

— **A kiállítás új olója.** A Petit Bleu egy munkatársra érdekes clou-tervezetet nyújtott be Picardhoz, a világkiállítás főkörmánybiztosához. Azt ajánlja, hogy csináljanak egy kiállítást, amely a huszadik század társadalmi életét mutassa be. Legyen egy feminista osztály, amely a tökéletesen emancipált nőt és az ekkép alakult új családi életet tárja szemünk elé. Legyen egy osztály, amely a huszadik század gyarait és műhelyeit mutassa be, ahol az alsórendű munkákat automaták végzik gyorsabban, olcsóbban és pontosabban, mint az emberek. Legyen egy építészeti osztály a jövő társadalom mozgó házaival, amelyeket mesés könnyűséggel lehet vinni egyik helyről a másikra és amelyeket tulajdonosa végighordoz az egész világon, nem respektálva országhatárokat és nemzetiségeket. Ez a fantasztikus tervezet Picard kezében van, aki még eddig nem döntött az ügyben. Persze a tervezet nem fog megvalósulni. Két hónap múlva megnyitják már a kiállítást.

— **A magyar kivándorlók.** Szomorú adatokat tüntet fel a statisztika a múlt évi kiköltözők ördésekről. Körülbelül *nyolcvanezer* ember hagyta el Magyarországot, hogy Amerikában vagy Romániában keressen meg a kenyerét. 76.490 utólevet állítottak ki a kiköltözők számára s ezzel a 76 ezer emberrel 22 ezer hozzátartozó vándorolt ki az országból. Budapest fővárosból 293 ember költözött ki, a Duna és Tisza közül ezekkel együtt 5236, Erdélyből 33 ezer. A tízszázalékos részből 2485, a Tisza-Maros közéről 8355. A többi Magyarországi más részből. A kiköltözők közül 55 ezer munkás, 1470 kereskedő, 7717 iparos, 1118 gazdálkodó és 2170 értelmiségi foglalkozású ember volt.

REGÉNY.

UJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN.

(16)

— Nos hát, — mondta aztán mosolyogva, — nem tesz semmit. Azt hittem, hogy... Az ablakhoz lépett s megállt.

Hanka asszony jó éjszakát kívánt. Mikor Irgenshez ért, forró libegéssel ezt sugta a fülébe:

— Holnap, háromkor. — Öjen kezét sokáig szorongatta s azt kérdezte, hogy mikor utazik. Hogy nem felelte el a thorahusi lakást? No tessék! Ezek a költők mindig elfeledik a legfontosabbat. Hogy holnap sürgönyözzön. Adieu. És jobbulást kívánok... Nagyon szeretetreméltó volt, mint egy anya.

Az újságíró hazakísérte őket.

VI.

— Azt ígérted, hogy majd mondasz valamit, Ole?

— Igen, tudom... Csodálkozol ugy-e, hogy el akartam menni Thorahusba? Röviden, azt mondtam, hogy dolgom van ott, de ez nem igaz, az csak úgy jutott eszembe. Nem ismerek ott senkit, csak Lynumékat, — nem akarok hódítani. Az is igaz, hogy egyszer voltam a várban, nem is hiszed, milyen neveléses dolog volt az, ugy értünk oda, mint két kiéhezett vándorlegény s tejet kaptunk, később itt találkoztam a családdal tavaly ősszel s most télen. Nagy család, a tanítványokkal együtt heten vannak, a legidősebb leányt Agótának hívják. Majd később egyebet is mesél-

lek rólok. Agota december hetedikén lett tizennyolc éves, he-he, semmi no, tehát a tizenkilencedik évében van; csak úgy véletlenül jut az eszembe. Röviden, még nem jegyese, ezt nem mondom, az utóbbi időben mindössze egy pár levelet írtunk egymásnak. De nem lehet tudni, hogy mi lesz a dologból... Mit szólsz hozzá?

Tidemand szerfelett csodálkozott a dolgon. Megállt.

— De hisz erről egy szót sem tudtam eddig. Sohasem szóltál róla.

— Nem, nem is szólhattam. Nagyon fiatal még ahhoz, hogy feltétlenül bizhatnék a dologban. Feltehettem-e, hogy semmiképpen sem változtatja meg a szándékát? Ha felmegyek hozzájuk s azt látom, hogy nem változott, rövidesen elvégezzük a dolgot. Különben nézz ide András, van tőle egy areképem is, nem ő adta, tulajdonképpen senki sem adta, ugy félig-meddig én csestem el tőle, de...

Egy percig megálltak s a képet nézték.

— Csinos — mondta Tidemand.

— Ugy-e? Örülök, hogy te is csinosnak tartod. Bizonyos vagyok benne, hogy te is nagyon megkedveled.

Tovább mentek.

— Sok szerencsét hát! — mondta Tidemand s újból megállt.

— Köszönöm — kis vártatva még hozzátette: Igen, köszönöm, mert majdnem bizonyos már a dolog. Felmegyek s elhozom magammal.

A vasutért közelébe érkeztek már, mikor Tidemand előrenyújtja a nyakát s mereven néz. Aztán suttog.

— Nem az én feleségem az ott? Aki ott...

— De az, suttogá Ole. Ez a hölgy az egész uton előttünk ment, de csak most tudom, hogy ki. Hanka asszony egyedül volt, hazafelé tartott; az újságíró sem kísérté.

— Hála Isten! — mondta Tidemand ön-

kénytelenül. — Nekem azt mondta, hogy elkísérik és most egészen magányosan bandukol az utcákon. Hát nem kedves teremtés ez? Egyenesen hazafelé tart... De hallod-e, miért mondta akkor, hogy már van, aki elkísérje?

— Nem kell olyan nagyon komolyan venni az ilyesmit — felelte Ole. — Talán nem akarta, hogy kisérgessék, talán nem akarta, hogy te menj vele, vagy én, vagy más; hát nem lehetséges az, hogy valakinek ilyen kedve támadjon? A fiatal asszonyoknak is lehetnek hangulataik, éppugy, mint mint nekünk.

— Természetes. Igazad van. Ebben aztán Tidemand is megnyugodott.

Boldog volt, hogy a feleségét látta s hogy éppen akkor látta, mikor hazafelé ment. Ideges örömmel mondta: Tudod mit? Az után az egy pár szó után, amelyet odafent váltottam vele, ugy hiszem, egyre jobban belejutunk a régi kerékvágásba. Még az üzletről is kérdezősködött, az orosz vámról, igazán egyre erről beszélt. Csak láttad volna, hogy mennyire örült, mikor azt mondtam, hogy az üzlet emelkedik. Aztán a nyári tartózkodásunkról is beszélgettünk. Szavamra mondom, hogy a dolog fényesen megy, napról-napról előbbre jutunk.

— Látod! Szomorú is volna, ha nem így volna.

Szünet.

— Valamin mégis nagyon csodálkozom — folytatta Tidemand nehézkösen. — Néhány nappal ezelőtt arról beszélt, hogy nincs semmi értelme, ha olyan asszony mint ő, az élet karjaiba veti magát, holott van hivatása, amelyért élnie kell. Igen, bevallom, hogy ezen csodálkozom egy kissé, olyan asszony, akinek két gyermeke van, nagy háztartása... Egy idő óta Langenak írja a nevét. Tidemand Lange Hanka, egészen ugy, mintha még most is Langenak hívják.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Leszámlító- és Pénzváltó-Bank igazgatósága tegnap tartott ülésében állapította meg az 1899-iki üzletv. zarándokát. Ez utóbbi az intézet által fizetett 808.421 forint 24 krajcárt tevő passzív kamatok levonása után — az 1898. évi nyereségelővitelt betudásával — 2.027.904 forint 19 krajcár bruttó-nyereséget és az összes üzleti költségek és adók levonása és a leírások tozaratostása után 1.289.984 forint 83 krajcár tiszta nyereséget mutat ki, mely összeg az 15 millió forinttal befizetett alapítók 8%-nyi kamatozásának felel meg. Az igazgatóság elhatározta, hogy ezen nyereség alapján a legközelebb egybevivandó közgyűlésen azt fogja javasolni, hogy minden 200 forinttal befizetett részvény után egy, mint a múlt évben 14 forint = 7% osztalék fizetessék. — Az igazgatósági tantiémek levonása és a tartalékalapnak 50.000 forintnyi, a nyugdíjalapnak 10.000 forintnyi dotálása után fennmaradó 138.723 forint 39 krajcár = 277.446 korona 78 fillér új számlára lesz elővitelendő. Az előző 1898-iki üzletv. a tiszta nyereség — az elővitel hozzáadásával — 1.293.063 forint 70 krajcár volt, azaz 3078 forint 87 krajcárral nagyobb mint az 1899-iki üzletv. Az 1899-iki üzletv. eredmény az előző évvel szemben mégis annyiban mondanó kedvezőbbnek, amennyiben az 1899-iki nyereség számlát terhelt azon 50.000 forintnyi 1895-iki közraktári szubvenció összeg, melyet perverzesség folytán le kellett írni és továbbá amennyiben a fővárosi közraktári vállalatnak kedvező üzeme folytán az 1899-iki évre sem volt igénybe vehető az 50.000 forintnyi szubvenció összeg. Az egyes üzletágak eredményei tekintetében felelmitendő, hogy a kedvezőtlen gazdasági és tőzsdéi viszonyok folytán az értékpapir és koncorialis számlákön lényegesen kevesebb nyereség mutatkozik, míg másrészt az árusztály és közraktarak igen kedvező eredményt értek el a bank- és árusztályi kamatszámjára tekintettel a kedvező kamatviszonyokra, tetemes nyereség-többletet mutat. A jutalékok összege, valamint a külföldi váltóknál elért nyereség alig változott az előbbi évvel szemben. A bank ez évben a következő koncorialis üzletekben vett részt: a bécsi Union-Bank tőkefelelésénél, a Magyar Jelzáloghitelbank 3 1/2%-os aranyban kamatozó községi kölcsön-kötvényeinek emissziójánál és a Magyar agrár-és járadékbank zálogleveleik átvételénél. A bank tartaléktőkéje, mint már fent említettett, ez évben 50.000 forint fog emelkedni, az árusztályi külön tartaléka pedig — eltekintve a közraktarak törlesztési alapjától — 35.983 forint 14 krajcárral növekedett, úgy hogy ezen javadalmazások után az intézet összes tartalékai 2.797.511 forint 17 krajcárra emelkednek, ami a részvénytőke 18 1/2%-ának felel meg. Az összforgalom a letöltött évben 3 milliárd forintnál többet tett ki és az előző évi forgalommal szemben újabb gyarapodást mutat. A betétállomány a fiókok tekintetbevételével az év végén 25 millió forintra rugott.

Új helyiérdekű vasut. Miskolcra telegrafaiják, hogy ma ment végbe a mezőcsát-nyéki helyiérdekű vasut közigazgatási bejárása. E vasutat eredetileg más pontról tervezték; Borsodmege és Miskolc városa azonban az államvasutak nyelkárházai állomásától kívánják kiépíteni. Ez utóbbira rendeztetett el a mai bejárás, amelyen Bartos Andor min. titkár, Bene György főmérnök küldettek ki. Képviselő voltak Borsodmege, Miskolc város s az érdekelttség, az engedélyes Kubik Gyula mérnök.

Vidéki pénzüzetek. A Zolyomi Hitelbank évi jelentése szerint az összforgalom 3,170.868-10 forint betétek 267.132-36 forint váltótárcára 401.211-66 forint, tiszta nyereség 9414-79 forint, osztalék részvényenkint 9 forint. Igazgató Stech Lajos. — Az Újpesti Önszolgálat-Egyetel mint szövetség évi jelentése szerint a törzsbotét 1,207,048-60 korona, váltóforgalom 280660 korona, kötelezvények 1,443.890 korona, tiszta nyereség 60.017-54 korona. Igazgató Schön Bernát. — A Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár XXXI. évi jelentéséből a következők közöljük: pénztári forgal. 36,816.605-60 forint, betétállomány 3,060.714-96 forint, váltótárcára 1,871.449-94 forint, értékpapir-készlet 255.492-25 forint, tiszta nyereség 67.145-86 forint, osztalék 40 forint részvényenkint. Vezérigazgató Fári Antal.

Dunagőzhajózási társaság. Az áruhajózás a dunagőzhajózási társaság összes vonalain február 26. napjával megújult. *Apogast* és *Somouit* állomások kivételével, amelyeknek megnyitását később külön fogják hirdetni, az összes társulati állomásokon és összes társulati állomások, valamint az Osztrák Lloyd állomásai felé is (via Galac) már a mai naptól fogva vesznek fel áruküldeményeket.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Klein József kereskedő Vásáros-Namény, Porenta Antal lovag kereskedő cég Trieszt és Steinach, Laufer Jakab posztókereskedő Brünn.

Budapesti sertés-konzumvásár. A főrenevárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1900. évi febr. 20-án. Készlet 127 darab. Érkezett 232 darab. Összesen: 559 darab. — Eladatok 440 darab, Marad 119 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulybar 100—104 koronáig, 220—280 kgr. sulybar 100—104 koronáig, 320—380 kgr. sulybar 100—104 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 95—98 koronáig, Malacok 72—korona kilónkint. A vasár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatózde.

Budapest, február 21.

Vontatott üzletmenet mellett 21.000 métermáza buza került a forgalomba, nehezen tartott árkon. Selejtesebb áru 5 fillérrel esett. Zab 1500 métermáza forgalom mellett változatlan maradt. Rozsban csekély forgalom mellett lanyha volt az irányzat.

Eladatok:
Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f. 500 mm. 79-5 k. 7 K. 97 1/2 f., 550 mm. 78 k. 7 K. 97 1/2 f., 100 mm. 78-8 k. 7 K. 90 f. sárga, 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f. tartott, 100 mm. 72 k. 7 K. 25 f.

Postvidéki: 400 mm. 80 k. 7 K. 90 f. sárga, 400 mm. 78-5 k. 7 K. 62 1/2 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 60 f. sárga, 100 mm. 78-3 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 160 mm. 77-5 k. 7 K. 80 f. sárga, 150 mm. 76-8 k. 7 K. 80 f. sárga, 100 mm. 76-8 k. 7 K. 80 f. sárga, 100 mm. 76-3 k. 7 K. 80 f. sárga.

Fehérmegeyi: 750 mm. 76 k. 7 K. 60 f. Adai: 2650 mm. 72-5 k. 7 K. 40 f. Erdélyi: 100 mm. 78-6 k. 8 K. 02 1/2 f. Verébázi: 4200 mm. 72-8 k. 7 K. 40 f. Temesvári: 5000 mm. 75-4 k. 7 K. 35 f. Zentai: 1000 mm. 73 k. 7 K. 42 1/2 f., 1000 mm. 73 k. 7 K. 42 1/2 f. Szerbiai: 2900 mm. 75 k. 6 K. 80 f. *kézpénzfizetés mellett.*

Rozs: 250 mm. 6 K. 25 f. három hónapra, 100 mm. 6 K. 12 1/2 f. paritásra, kézpénzfizetés mellett, 100 mm. 6 K. 17 1/2 f. ab. Bia-Torbágy, kézpénzfizetés mellett.
Zab: 100 mm. 5 K. 40 f., 100 mm. 5 K. 25 f., 300 mm. 5 K. 25 f. kézpénzfizetés mellett.
Lucerna: 25 mm. 45 K. ab. Budapest, 20 mm. 42 K. ab. Tiszavidékről, 18 mm. 41 K. 50 f. ab. Tiszavidék, kézpénzfizetés mellett.
Mind 3 hónapra.
A keszűr hivatlos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzde szokásai szerint, kézpénzben 50 kilogrammonkint — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	k l ó s	100 kilogramm ár.		k l ó s	100 kilogramm ár.		
		K-től	K-ig		K-től	K-ig	
Tiszavidéki	0	75	7.45	7.60	79	7.75	8.10
"	"	77	7.50	7.70	80	7.90	8.15
"	"	77	7.65	7.85	81	8.05	8.25
"	"	78	7.65	8. —	—	—	—
"	"	78	7.45	7.45	79	7.70	7.95
"	"	78	7.45	7.60	80	7.65	7.85
"	"	77	7.50	7.65	81	8.05	8.20
fehérmegeyi	0	78	7.65	8. —	—	—	—
"	"	78	7.45	7.55	—	—	—
postvidéki	0	76	7.20	7.40	79	7.55	7.85
"	"	76	7.30	7.50	80	7.90	8.15
"	"	77	7.40	7.70	81	7.75	8.10
"	"	77	7.60	7.80	—	—	—
bánási	0	76	7.25	7.40	79	7.60	7.85
"	"	76	7.75	7.60	80	7.75	8. —
"	"	77	7.40	7.60	81	7.95	8.10
"	"	78	7.50	7.65	—	—	—
bácskai	0	73	7.20	7.45	77	—	—
"	"	74	7.25	7.60	—	—	—
"	"	75	7.55	7.80	—	—	—

Egyéb gabonafélék	k l ó s	100 kilogramm ár.		
		K-től	K-ig	
Rozs	uj elsőrendű	—	6.25	6.35
"	másodrendű	—	6.10	6.20
Arpa	iskarmány	—	5.85	6.70
"	égetni való	—	5.45	6.60
"	szőlőszára való	—	—	—
Zab	—	—	5.35	6.45
Tengeri	bánási	—	4.70	5.10
"	m szemű	—	—	—
Repce	uj káposzta	—	12. —	12.50
"	bánási	—	—	—
Köles	—	—	5.30	5.80

A határidőzlet folyamán a következő kétések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.61—7.60—7.59—7.58
Buza (1900.) okt.-re	7.84—7.83—7.81—7.82
Rozs áprilisra	6.37—6.36
Rozs októberre	6.48
Zab áprilisra (1900.)	5.06—5.07
Tengeri 1900. májusra	5.16—5.14—5.13
Repce augusztusra	12.15—12.20

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra	7.58	pénz	7.60	áru
Buza októberre (1900.)	7.81	—	7.82	—
Rozs áprilisra (1900.)	6.35	—	6.35	—
Rozs októberre	0. —	—	0. —	—
Zab (1900.) áprilisra	5.06	—	5.07	—
Tengeri (1900.) máj.-ra	5.13	—	5.14	—
Repce augusztusra	12.20	—	12.30	—

Déliután fél 5 óraker zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.56—7.57
Buza októberre (1900.)	7.79—7.80
Rozs áprilisra (1900.)	6.35—6.36
Rozs októberre (1900.)	0. — 0. —
Zab áprilisra	5.06—5.07
Tengeri májusra 1900.	5.11—5.12
Repce augusztusra	— — — —

Két huszár

Írta: GRÓF TOLSZTOJ LEO.

(20)

Annál inkább nem kívánta csakugyan, hogy lássa őket, mert valami izgalmas boldogságtól tartott, amely, úgy érezte, vár rá.

— Talán maguktól is meg akarnak ismerkedni velünk, Lizácska — mondotta Fedorovna Anna, rápillantva lány hajára, így gondolkozván abban a pillanatban: „Nem, ez nem olyan haj, mint amilyen nekem volt az 6 korában.” — Aztán így szólt: — Nem Lizácska, bármennyire kívánám is neked...

És csakugyan kívánt valamit nagyon a lányának, de a gróffal való házasságra nem gondolhatott, olyan viszonyt pedig, amely közte és a gróf atyja között volt, nem kívánhatott — de valami ilyesfélét nagyon, igen nagyon kívánt a leányának.

Talán a lányában át akarta élni még egyszer azt, amit a boldogultal átélt.

A vén kavalieristát a gróf megérkezése szintén felizgatta egy kissé.

A szobájába ment és bozárkózott.

Negyedóra mulva megint előjött atillában és kék nadrágban és kissé zavart, de nagyon elégedett arckifejezéssel, mint amilyennel a leány először őt fel bálruhát, ment a vendégeknek szánt szobába.

— Meg akarom nézni a mai huszárokat testvérem. A boldogult gróf csakugyan igazi huszár volt. Látni akarom, látni akarom.

A tiszték jöttek már a hátsó lépcsőn a számukra kijelölt szobába.

— Na látod! — mondotta a gróf, miközben

ugy, ahogy volt, a poros eszímáival rávetette magát a szépen megvetett ágyra. Hát nem jobb itt, mint abban a paraszt szobában, amely tele van svábbal.

— Jobb, jobb, csak hogy lekötözöttjei leszünk a háziaknak.

— Az képtelenség! Mindenben tapasztalt embernek kell mutatnunk magunkat... Önök iszonyuan meg vannak elégedve, bizonyára!... Szolgál — kiáltotta ekkor — intézkedjél, hogy elfüggönyözzék valamivel ezt az ablakot, különben léghuzam lesz éjjelre.

Ebben a pillanatban belépett az öreg, hogy bemutatkozzék a huszároknak.

Ámbár természetesen többször elpirult, mégis elbeszélte, hogy ó barátja volt a boldogult grófnak, hogy örvendhetett a hajlandóságának és azt is elmondta, hogy sokszor élvezte a boldogult jóindulatának a jeleit.

Hogy a jóindulat e jelei alatt azt értette, hogy a tőle kölesön kért száz rubelt nem adta vissza, hogy őt a tőcsába lökte, vagy hogy szidta őt, erre nézve nem adott felvilágosítást az öreg.

A gróf a legnagyobb tisztelettel viselkedett a vén kavalierista iránt és megköszönte a látogatását.

— Meg fogja bocsátani, hogy ez a szoba bizony nincs pazarul berendezve, gróf (majd azt mondta: méltóságos uram — annyira elszokott már az előkelő emberekkel való érintkezéstől), testvérem háza kicsiny. Az ablakot rögtön el fogják függönyözni valamivel — folytatta az öreg és azzal az ürügygel, hogy függönyről fog gondoskodni, de főképpen azért, hogy a huszárokról minél előbb beszélgethessen, ügyetlen csoszogással oda hagyta a szobát.

A csinos Usztjusa jött be most a háziasszony kendőjével, hogy az ablakot elfüggönyözze. ... A háziasszony azonban meghagyta neki.

hogy kérdezze meg, vajon az urak nem kívának-e teát.

Ez a jó állapot láthatólag jótékony hatással volt a gróf lelkiállapotára: vidáman, mosolyogva tréfalokozott Usztjussal, úgy, hogy Usztjusa már nevelotlennek is mondogta, — megkérdezte tőle, vajjon a kisasszonya csinos-e és arra a kérdésre, vajjon parancsol-e teát, azt felelte, hogy a teát bármikor hozhatja, miután azonban a vacsorája, ami a legfőbb, nincs még készen, nem kaphatna-e egyelőre vodkát, szakuszkít, vagy kereszt, ha van a háznál.

A bécsi el volt ragadtatva a fiatal gróf tiszteletteljes viselkedésével és a fiatal tiszt generációt az egekig magasztalta, s kijelentette, hogy a mostani emberek hasonlíthatatlanul jobbák, mint az előbbiek.

Fedorovna Anna nem értett vele egyet — Ivanovics Fedor grófnál senki jobb nem volt — végül egészen komolyan megharagudott és szárazon csak ennyit jegyzett meg:

— Önnek kedves bátyám, az a legjobb, aki éppen a legutoljára hizelkedett. Végre is ismeretes dolog, hogy az emberek most okosabbak lettek, de azért Ivanovics Fedor gróf a skót táncot mégis úgy járta és olyan szeretetre méltó volt, hogy akkoriban, ugyszólván, mindenki elbolondított. De rajtam kívül senkinek sem ereszkedett le. Szóval a régi időben is voltak jó emberek.

Ebben a pillanatban jött az értesítés, hogy a vendégek vodkát, szakuszkát és kereszt kívánnak. — Nos, hát mit csinált ön bátyám! Sohasem csinál semmit sem jól. Hiszen önnek vacsorát kellett volna rendelnie — mondotta Fedorovna Anna — Liza lelkem, intézkedjél.

Liza az éléskamrába futott, hogy gombát és friss vaját hozzon és a szakácsnak meghagyta, hogy süssön szeleteket.

(Folytatása következik.)

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde lefolyása némi meglepetést rejtett magában, mert az osztrák hitelintézet kedvező mérlege és magas osztaléka azon várakozást keltette...

A helyi piac karöltve az internationalis piaccal, szintén gyenge magatartást tanusított.

A déli tőzsde kezdetben kissé javult, később azonban a javulás veszendőbe ment s a zárlat gyenge...

A helyi piac mérsékelt forgalom mellett gyenge magatartást tüntetett fel.

Valuták és ércváltók merevek.

Az előtőzsde: kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 748,50—749,50. Osztrák hitelrészvény 754,80—757,40. Osztrák-magyar államvasut részvény Rimamurányi vasmű részvény 638, — 639,50. Adria 505. — korona.

A déli tőzsde: változatlanul tartott. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 749,50—750, —. Osztrák hitelrészvény 755,20—756,60. Osztrák-magyar államvasut 656,50—658, —. Leszámitoló bank 499,50—500, —. Rimamurányi vasmű részvény 636,50—638, —. Közúti vasut részvény 656,50—658, — korona.

A déltőzsdén forgalomba került: Kereskedelmi bank részvény 2762,50—2760, —. Hazai takarékn 159, —. Felsőmagyarországi bányá és kohó 231, —. Salgótarjani 645, — korona arólyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 754, —. Magyar hitelrészvény 748, —. Leszámitoló bank részvény 500, —. Rimamurányi vasmű részvény 632, —. Osztrák-magyar államvasut 656, —. Közúti vasut 675,50. Villamos vasut —. — korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremaz: lucerna magyar 36.—44.—korona, vörös aprószemű 58.—64.—korona, vörös erdőnyi —.—korona, vörös búsági —.—korona, középszemű 68.—71.—korona, nagyszemű 72.—78.—korona. Disznózsír: budapesti 50,50—51.—korona, vidéki —.—korona. Táblaszalonna: légezsáritott vidéki —.—korona, városi 4 darabos 43.—44.—korona, 3 darabos 44.—45.—korona, füstölt 48.—49.—korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15,50—16.—korona, 120 darabos —.—korona, 100 darabos 20,75—21.—korona, 85 darabos 28.—28,25 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13,75—14.—korona, 100 darabos 20.—20,50 korona, 85 darabos 27.—27,0 korona. Szilvaiz szilvóniai 18.—18,50 korona, szerbiai 16.—16,50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A király rosszulletéről szóló hírek kedvezőtlen befolyást gyakoroltak az előtőzsdére és a kulisszban érezhető apadási idezetek elő. Az ultimo-prolongáció tegnaptól 5—5 1/2% mellett folytatódott.

A déli tőzsde, dacára a Londonból és Berlinből Ladysmith felszabadítását illető híreknek, üzletlenn maradt.

Zárlat csendes.

Bécs, február 21. (Magyar értéktőzsde.) 4% aranyjárdék 98,60. Tiszai és szegedi kölcsön sorajegy 141,—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100,25. Magyar keleti vasuti állami kötvény 99,40. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 125,—. Rimamurányi vasműrészvény 315,75. Magyar koronajárdék 94,10. 4% os Magyar földtengeru. kötvény 93,20. Magyar hitelbank részvény 186,50. Magyar nyeremény kölcsön sorajegy 162,50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 91,—. Magyar kereskedelmi bank 276,50.

Bécs, február 21. (Osztrák értéktőzsde.) 4% papírjárdék 99,70. 4% os osztrák aranyjárdék 98,80. 1860-iki sorajegy 137,—. Osztrák hitelsorsjegyet 395,25. Angol-osztrák bank 126,25. Bécsi bankjegyesület 136,—. Osztrák-magyar bank 126,25. Déli vasut 27,30. Dunagőzhajózási részvény 73,25. Donányrészvény 142,—. Császári és királyi arany 114,3. Német bankváltók 118,22. 4% os ezüst járdék 99,65. Osztrák koronajárdék 99,65. 1864-iki sorajegy 200,50. Osztrák hitelintézet részvény 235,60. Unionbank 155,50. Osztrák Länderbank 119,—. Osztrák-magyar államvasut 156,80. Elbvölgyi vasut 124,50. Alpeisi bányarészvény 270,50. 20 frankos arany 19,29. Londoni váltóár 242,32. Bécsi Tramway 137,—. Az irányzat csendes.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, február 20. (Tőzsdéi tudósítás.) A londoni tőzsde kedvező hangulata dacára a forgalmat nem uralta általános szilárd irányzat. A bányá értékpiacon realizácók nyomasztólag hatottak. Ezeknek oka állítólag a harpeni évi kimutásban való esaklatkos volt. Az előbbi napokban tudniillik az a hír volt elterjedve, hogy a bevétel fölöség sokkal több lesz. Osztrák értékek gyöngérek bécsi hírekre. Allampapírok nyugodtak. Olasz papírok szilárdak, Boselli kincstári miniszter pénzügyi expozéja következtében. A tőzsdén híre járt, hogy a harpeni bányatársaság részvényeit be akarják vezetni a párisi tőzsdén. Egy ismert párisi pénzügyőnek az itteni tőzsdén való megjelenését ezzel az ügyvel hozták összefüggésbe. Utimópenzt 5 1/2% o. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/4% o.

Berlin, február 21. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 99,10. 4% osztrák aranyjárdék 100,—. Elbvölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 93,70. Osztrák-magyar államvasut 139,90. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84,50. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101,40. Alpeisi bányarészvény 101,50. Disconto-Commandit 194,90. Általános villamosági Edison 257,—. Gelsenkircheni 211,60. Laurakohó 276,—. 4% os ezüstjárdék 99,10. 4% os magyar aranyjárdék 98,80. Osztrák hitelrészvény 236,25. Déli vasut 29,90. Károly Lajos vasut 100,30. Orosz bankjegy 216,50. 4% o. új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94,60. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 164,60. Harpeni 234,90. Az irányzat gyöngébb.

Berlin, február 21. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázados magyar aranyjárdék 98,90. Magyar koronajárdék 93,75. Osztrák hitelrészvény 235,60. Osztrák-magyar államvasut 140,—. Déli vasut 30,—. Északnyugati vasut 301,—. Elbvölgyi vasut 216,50. Orosz bankjegy készpénz 118,—. Buschtiehrdi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, február 21. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 99,05. 1860. sorajegy 139,—. Déli vasut 30,25. 4% osztrák aranyjárdék 100,—. Osztrák hitelrészvény 235,50. Osztrák-magyar államvasut 139,75. Olasz járdék 94,25. 4% os magyar aranyjárdék 99,25. Az irányzat gyöngébb.

Frankfurt, február 21. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 100,20. Magyar koronajárdék 93,80. Osztrák-magyar bank 126,25. Déli vasut 29,70. Elbvölgyi vasut 125,50. Londoni váltóár 264,97. Bécsi bankjegyesület 136,80. Villamos részvény —. 3% os magyar aranykölcsör 80,60. 4% os ezüstjárdék —. 4% os magyar aranyjárdék 99,—. Osztrák hitelrészvény 236,—. Osztrák-magyar államvasut 139,80. Északny. vasut 118,50. Bécsi váltóár 84,52. Párisi váltóár 81,35. Unionbank 154,—. Alpeisi bányarészvény 272,—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 21. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 235,70. Osztrák-magyar államvasut 140,—. Déli vasut 29,90. Osztrák aranyjárdék 94,70. Olasz járdék 275,60. Laura-kohó 231,75. Harpeni 194,80. Discont —. Alpeisi —. Bécsi bankjegyesület —.

Páris, február 21. (Zárlat.) 3% o. francia járdék 101,20. Olasz járdék 93,77. Osztrák-magyar államvasut 702,—. Francia törleszt. járdék 100,05. 4% os magyar aranyjárdék —. Török dohányrészvény 291,—. Osztrák Länderbank 513,—. 3 1/2% o. francia járdék 102,70. Osztrák földhitelintézet részvény 1240 Déli vasut 168,—. 4% osztrák aranyjárdék —. Ottomanbank 578,—. Párisi bankrészvény 1135. Alpeisi bányá részvény —. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 21 A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 92—96 fillérg. Oreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) —. krajcárig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 100—102 fillérg. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm való súlyban) 100—101 fillérg. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 99—100 fillérg. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) —. krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm súlyban) —. krajcárig. — Könnyű (páronkint 220 kilogramm terjedő súlyban) —. krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) —. fillérg. — Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérg. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérg. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —. fillérg. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —. krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 97—99 fillérg. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 96—98 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 94—97 fillérg. Sertéselészám 1900. febr. hó 19. napján volt készlet 20317 darab, 1900. február hó 20. napján elhajtattott 1615 darab, 1900. évi február 20. napján elszállított 207 darab, 1900. február hó 21. napjára maradt készletben 21725 darab.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, február 21.

Az északi tengeri depresszió lassan északkelet felé húzódtott és centruma Norvégiait borította el, a keleti maximum gyengült, délnyugaton ellenben a légnyomás emelkedően van.

Az idő a nagykiterjedésű depresszió hatása alatt Oroszország kivételével mindenütt csapadékos volt. A hőmérséklet csozása csak keveset változott; a fagy határa Oroszországra és Skandináviára húzódtott vissza, Középeurópában pedig gyenge lehülés tapasztalható.

Nálunk az idő az ország nyugati és északkeleti felében esős volt, máskülönbön pedig száraz és változóan felhős. A hőmérséklet a tegnapiállal valamivel magasabb s gyenge éjjeli fagy csak Erdélyben volt.

Tegnap délután a tengerpart környékén pusztító orkán kíséretében viharok voltak és délután 2 óra 50 perckor Zágrábban gyenge földrengés észlelték.

Küldés. Enyhe, és helyenkint, leginkább az ország észak-nyugati felében esős idő várható.

Vizállás.

Table with 4 columns: Location, Date, Height (m), and another Location/Date. Lists water levels for various locations like Dunna, Morva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Krassna, Latona, Laborca, Ung, Tisza, Körös, Maros, and Bécs.

TIGER BUDAPEST, V., Dorottya-utca 12. Bécsvárosi sorsjegyek főnyeremény 400,000 korona. bank- és váltó-üzlet részvénytársaság.

AZ ANKER élet- és járadék biztosító-társaság. Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám. Összes vagyon 1898 végén 65 millió forint.

Szülőöjtványok Éelőkerítés. Nemes-Kadarka, Erdő, Páros Bakor, Kövidinka, Aramon, Alecanbus, Olasz-Rizling, Rajnai-Rizling, Madlen, Chass, piros és fehér (gyöngyözött) Juhfark stb. stb. gyökerez, fás, szokványi minőség különböző alakokban fajtáján.

ANTISEPTIKUS GUMMI és HALHÓLYAG egyedüli, biztos sikerrel használható óvszer, valódi eredeti francia gyártmány, kitűnő minőségben.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 22-én.

Roland mester.

Opera 3 felvonásban. (A harmadik felvonásban egy változással.) Zenéjét és szöveg. írta gróf Zichy Géza.

Személyek:

Roland mester	Arányi	Beauvieux	Kertész
Yvett	Bianchi B.	Damoiseau	Mihályi
Parleuon	R. Hilgermann	Igazgató	Kiss B.
Leveles	Ney D.		

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 22-én.

Ahol unatkoznak.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Pailleron. Ford. Huszár

Személyek:

Bellac tanár	Császár	Tábornok	Szigeti
Céran Roger	Mihályfi	Révilléné	Prielle
Raymond	Dezső	Cérané	Helvey
Toulonier	Hetényi	Raymondné	Molnár R.
Saint Reault	Egressy	Suzanne	Ligeti

Kedzete 7 1/2 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 22-én.

Britannicus.

Szomorujáték 5 felvonásban. Irta Racine, fordította Ivánfi Jenő

Személyek:

Britannicus	Beregi	Nero	Ivánfi
Burrus	Szacsavay	Narciss	Gyenes
Agrippina	Jászai	Junia	Alszegi I.
	Albina	Paulayné	

Kedzete 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 22-én.

Blaha Luiza asszony mint vendég.

A csikós.

Eredeti népszimnő dalokkal 3 szakaszban. Irta Szigligeti Ede.

Személyek:

Karvasiné	Krecsányi	Kiss Bálint	Szerdahelyi
Ormódi Asztolf	Endrei	Rózi	Blaha
Ormódi Bence	Delli	Márton	Szabó A.

Kedzete 7 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Csütörtök, 1900. február hó 22-én.

Először:

Spanyolország.

Irta és előadja Pekár Gyula.

Kedzete 7 1/2 óraker.

Hétfőn, február 26-án, a főv. Vigadó kis termében

Kleeberg

Clotilde párisi zongoraművész nő hangversenye.
Jegyek 10, 6, 4, 2 kor. MERY BÉLA zeneműkereskedésben.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7 óraker. A nagy műsor miatt Kedzete fél nyolcker.
Ma pontban 11 óraker.

Ada Colley

az ausztráliai család, a legfenomenálisabb hang-óriás, a háromvonalas A egyetlen birtokosnője első vendégjátéka.

Pontban 9 óraker.

Fellépte a bibliai operett-társulatnak Weinberg M. igazgatósága alatt adatik:

Jeruzsálem leánya és a pásztorfiu.

Hisztorkus operette 2 részben és több képb. Auerbach J.-tól, zenéje Wolfsthal igazgatótól. Rendező: Weinstock ur. Karagy: Wolfsthal ur.

Holnap, péntek, február hó 23-án Ada Colley 2-ik vendégjátéka és először: „Izsák feláldozása“. Bibliai opera Goldfadentől. Szombat, febr. 24-én, délután fél 4 óraker kivételével előadás a bibliai operett-társulatnak félhelyárakkal.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nagytűzsdő Károly-kört 26. és a nappali pénztárnál. A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítették.

A Budapesti Ujságírók Egyesülete

1900 február 25-én,

a Royal-szálló nagytermében rendezendő

tánccal egybekötött művészestélynek műsora:

- Hegedű-unisono. a) Händl: Largo; b) Corelli: Adagio, Allegro. Betanította: Gobbi Alajos tanár. Előadják: Breuer Éva, Dorman Irén, Ehrentreu Olga, Faludy Mariska, B. Goldmark Kornélia, Hermann Erzi, Jaumann Elza, Jansa Margit, Meszlényi Perina és Steiner Emma urhölgyek. Zongorán és harmoniumon kísérik Sebes Vilma és Tessényi Margit urhölgyek.
- Nagy emberek kis témáról. Humoros variációk. Zongorán előadja Szendy Árpád zeneakadémiai tanár.
- A magyar zene vadvirágai. a) Hallgató nótá és csárdás zongorán; b) Betyár ballada; c) Somogyi nóták; d) Ablakomban van két csibe; e) A grand café-ban. Előadja: Pete Lajos ur, Somogygye aljegyzője.
- a) Grieg: En dröm. (Álom); b) Veldens gang. (Az élet folyása.) c) Clemens-Frankenstein: Dal. Enekl: Schmedes Erik ur, a bécsi cs. kir. udv. opera tagja. Zongorán kíséri: Tarnay Alajos.
- A cilind. Tréfás monolog. Irta: Jacques Normand, szabadon átdolgozta: Hellai Jenő, előadja: Szirmai Imre, a Népszínház tagja.
- Menyecske kvartett. a) Konti József: Nem aludtam... b) Barna Izsó: Messze járok... Radics Béla cigányzene kísérlete mellett énekl: Blaha Lujza, Ábrányiné, Diósné, és Bartolucci Viktoria urnők (jelmezben).
- A Grál-rege. Wagner Rikárd „Lohengrin“-jéből. Enekl: Schmedes Erik ur, a bécsi cs. kir. udv. opera tagja. Zongorán kíséri Tarnai Alajos.
- Színészek és ujságírók. Operette revue, összeállította: Barna Izsó, szövegét írta: Reiner Ferenc. Előadják: Z. Barty Gábi, Blaha Sári, Margó Zelma, Németh József, Tollai Adolf, és Raskó Géza. Zongorán kíséri: Barna Izsó karnagy.

A hangverseny pontban 9 óraker kezdődik. Hangverseny után bál következik.

Jegyek a BUDAPESTI UJSÁGÍRÓK EGYESÜLETÉBEN, (Kerepesi-ut 17. szám) kaphatók.

Sternberg Ármin és Testv.

cs. és kir. udvari hangszergyár.

Központi főraktár:

Kerepesi-ut 36.

Gimbalmok

szép, erőteljes és csengő hanggal 35 firtól felj. 500 firtig.

Külön zongora-termek: hol a leghíresebb zongorák jutányosan beszerezhetők: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-kört sarak) Zenepalota.

Első budapesti Kávemagazin szétküldési osztálya

kávé

olvámolva és bérmentve. Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beküldésével

- 4 1/2 kg. Kuba kávé 7.50
- 4 1/2 kg. Mocca kávé 7.50
- 4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50
- 4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50
- 1/4 kg. Csász. kev. tea 1.50
- 1/4 kg. Karaván tea 1.40
- 1/4 kg. Törmelék tea - 90

Ujdonság!

MAKAI EMIL:

Tudós professzor Hatvani.

Verses vigjáték 3 felvonásban, előjátékkal.

Ára 1 korona.

Orf. Hagenmacher H.-Sörfőzde

125,000 HECTOL, ÉVI TERMÉLÉS

Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafok.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stilyusban ujonnan átalakitva. Ma és mindennap Tisztelettel Rosenberg Lajos, kávéház tulajdonos.

PETÁNOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen frisseste csora. A gyönyörű teli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehért terem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰ GYÁROSOK SZEPÉSSÉGRŐL.

Ajánlják hírneves gyártmányaikat.

FŐRAKTÁR: Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. szám Marie-basár épület.

Minden darab gyárainkból származó árut jelen védjeggyel látjuk el.

Wein Károly és Társai.

1900. február 27-én farsang kedden a fővárosi Vigadóban

óriási bolond-estély

2 katona zenekar, cigány és Schrammel zene, 100 művész, ostoba August stb. stb. Nagy verseny-birkózás Petri Pál Champion és Zimmer Adolf urak, Budapest legerősebb emberei között.

Nemzetközi női szépség-verseny

(5 értékes díjjal). Pont 12 óraker: Carneval herceg temetése. Minden látogató ingyen kap egy bohóc sapkát és egy szavazó bárcát a női szépségversenyhez.

Kedzete 8 óraker. Vége ha a bolondok megokosodnak. Belépti díj: a dohánytűzsdékben elővételben 1 firt 20 kr. este a pénztárnál firt 1.50 vagy 2 kr. kilogrammonként. Szabadjegyek árvenytelenek. Bejelentéseket a női szépségversenyhez elfogadnak naponta 2-3 óraig ja vigadó földszinti virágtérmekekben.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!! 10 óraker! Szenzációs ujdonság!

Sámson és Delila.

Parodisztikus bibliai daljáték. Szövegét írta: egy filiszteus. Zenéjét összeállította és részben szerzette: Kmoch Adolf. Rendező: Rott Sándor.

Végül: „Blonde Bestien.“ Bohózat Leitner H.-től. Zenéje Kmoch A.-től.

Erkély incognito páholyok. Kiténő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Meinl Gyula

kávéraktára BÉCS.

Központ és iroda: BÉCS, I., Fleischmarkt 7., saját házában.

Fiókok: IV., Wiedener Hauptstrasse 16, VII., Neustiftgasse 28, VII., Mariahilferstrasse 112, XII., Meidling, Schönbrunnerstrasse 261, XVII., Hernalser Linie, Stadthahn-Viaduct 86, XVIII., Währinger Linie, Stadth.-Viaduct 118. Depot: X., Himbergerstrasse 17. Depot: Hietzing, Wattmann-gasse 15.

Göz-kávépörkölő és fűgékávé gyár BÉCS, VII., Neustiftgasse 28.

Telefon 3720. Telefon 3720.

5 kigr. küldeménydíjmentesen. Vásárlásoknál tessék a címre ügyelni.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál.

Ajánlják: Dr. Korányi és Dr. Kétyl egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben stb. kiténő sikerrel használják. Árak vidékre kőbányai vasut állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f. 1 30 kis palack ... 13 K. a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapon belül bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatják. Budapestben kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben és poharanként a „Quisiana Automata Buffet“-ben is. Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb. Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállnak. MEGRENDELÉSI HELY: Királysörfőzde Budapest-Kőbánya.

Színházak, szórakozó helyek.

VISZINHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 22-én.
Harmadszor:

Tudós professzor Hatvani.

Verses színjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irta Makai Emil. Zenéjét szerzerolta s részben összedalította Kun László.

Személyek:

Hatvani	Hegedűs	Dömsödi Pál	Balassa
Veronka	Nógrádi	Szóplaki	Bárdi
Orsolya	Nikó L.	Máthé	Szerényi
Bence	Tapolczai	Gábor	Szőke
Palkó	Halász I.	Menyasszony	Pécsi
Naszályi	Fenyvesi	Völegény	Győző
Dorka néne	Hunyady	1. diák	Kassai
Biró	Szathmáry	Esztike	Varsányi

MAGYAR SZINHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 22-én.

New-York szépe.

Operetta 2 felvonásban, 6 képben. Irta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzerolta Gustave Kerker.

Személyek:

Bronson	Sziklai	Góra	Déri M.
Harry	Ráthonyi	Kenneth	Giróth
Kurt	Vidor	Blinky	Rózsahegy
Snifkins	Mátrai	Kissio	Rózsa L.
Twiddles	Keztyh	Fifi	Ledofsky

Most jelent meg!

Szellem,

Erő,

Anyag

**Szellemválasz
Büchnernek
Kraft und Stoff**

című könyvére.

Irta

Adelma,

fordította

Tölglyi Titusz.

Ára 3 korona.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában

BUDAPEST,

József-körút 18. sz.

Gracza György:

Magyar

Szabadságharc

története.

5 kötet díszes bekötésben

35 forint helyett **25 frt.**

Kapható a „BUDAPESTI

NAPLÓ“ kiadóhivatalában,

József-körút 18. sz.

Sorsjegyeket ajánl a Nagy Jótékonyági Sorsjáték kezelősege, a Budapesti Poliklinikai Egyesület köréire javára. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. szám, továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak személypénziárai és minden dohányüzede.

Általánosan tudott dolog,
hogy a szépség elérésére, tökéletesítésre és leuntartására a legkiválóbb és legbiztosabb a

MARGIT-CRÈME

Sem higányt, sem olmot sem más ártalmas anyagot nem tartalmaz.
Ára: 1 frt, kistégely 50 kr. Szappan 25 kr. Poudre 60 kr.

Készítő: **Földes Kelemen** Aradon.

Kapható minden gyógyszerárban.

Olaszország Remekéi.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy **2000** fényképből álló gyűjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedréf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: **LAURENCSC GYULA.**

A magyar kiadás szerkesztője: **BOROSS VILMOS.**

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb művészetekben készül, *művészi elrendezése és fényes kiállítása*, valamint nagy, *pompás és tiszta fényképfelvételei* által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felöltelt képek, melyek *teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek*, az olasz viák beható ismerete s az ottani *építészet, festészet és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása* alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadréf oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkincseinek, *lebilincselő szöveg* szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent solejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalanul nyomott elischével; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földri, olyan nagyszabású művet, melynek *értéke minden időben maradandó lesz* s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb körében éppen úgy, mint *a művészetet-kevelők, művészek és tudósok között* a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyuttal *nélkülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.*

A füzetek 1 korona 20 fillérenyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadhatnak a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 13 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 „ 14 „ 40 „ | 30 „ 36 „ — „

A kiadóhivatal,

Budapest, V., Mértleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két hetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

APRÓ HIRDETESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása post. betűkből 3 kr. Címzett ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kiadási békelydíj jár.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges békelyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETESEK
és
ELŐFIZETÉSEK
felvételnek a
BUDAPESTI NAPLO
részére
a kiadóhivatalban
József-körút 18.

valamint a következő **donány-társaságok**:
Breuer nővérek, **Teréz-körút** és **Podmaniczky-utca** sarkok.

Nemesek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Schwartz hirdetői iroda **Marokói-utca** 2.

Sapronyi V., **donány-nagytőzsde,** **Kerepesi-utca** 1.

Deutsch Miksa, **Andrásy-utca** 38.

Szántó Mór tőzszedjében. **Kecskemeti-utca** 14.

Weitenfeld Jakab, **Király-utca** 1.

Édes öregem!

Epedve várom a pillanatot, midőn karjaimba zárhatlak, a jelzett időben ott leszek. Az igért ékszerem ne vedd meg, e helyett kérek hozzá nekem egy példányt a **Kereskedelmi Vegyeszet** című híres könyvéből.

Bizonyára fogod tudni, hol szereztél ez meg... Ahova megyek, mindehová ott látom azt a könyvet, és a hol megvan, oda beköszöntök a jótét. Oszdolgok azt beszélnek erről a könyvről. A tanácsosnak Emmánia 3000 forintnál többet szerzett a múlt évben e könyv utatásánál nyomán, a szőlőke Jolánka ezzel szerezte egész hozományát (a jövő héten lesz a lakodalma), az adócsiszár (akik két év előtt a némi házában látkát és oly szegények voltak), a mióta meghozták, dus!lkodnak minden jőban. És emlékszel-e a sarki szótásra, az örökön-örökké panaszokó

Weiszra (a kilenc gyerekeivel), ez az ember gazdaság lett és csupa megelégedés (a gyerekek sem olyan rongosak már). Most rendez be egy fényes füzülettel, ahol négy segédet fog foglalkoztatni. Maga mondta, hogy ő is mindent ennek a könyvnek köszönheti. Számtalan kérdésére majd személyesen, ha ugyan lesz rá idő, hisz oly régen nem láttalak. Légy pontos és ne feledd a könyvet.

Isten veled, ezerszer csókolt Boriskád.

Én.

Közönöm sorait. Igazán jól estek — de sajna! Nagyon kevés a hasznuk addig, míg bizonyítékot nem adja, hogy csakugyan komolyan gondolkodik. Én már kétkedni kezdek és ez magyarázza meg hosszú halgatásom — pedig bizony rosszul esett. De mit tehet egy szegény ember, a kit olyan hosszú ideig vezettek orránál fogva. Én megyek a mikor és a hová jarncsol, csak idején kapjam rendeléteit. Várom 1. Addig is csókolom kezeit. ic.

Nősülni óhajjt

biztos állásban levő és jó fizetéssel bíró, idősebb hivatalosolga, ügyes varónának az ismeretségeit óhajlja, csak varónók ajánlata lesz figyelembe véve. Levelet "Hivatalosolga" jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 2793

Használt

fűrhuhakk legmagasabb árban vesz **Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2.** Kivánatra a vevő a helyszínén megjelenik. 0774

Malvin!

Levelet és arcoképet vettél! Egyetérték, de nem tudom levelemet címezni. Sziveskedjék „K. K.” betűk alatt a hirdetői jegy előmutatása mellett értesíteni Budapest, főposta, poste restante, levelemet hogy címezzem. 5774

D. Ella Pécs.

Közelebbi címet kérek, mivel így nem lehetséges. Másnak is van mit feltenni, nemcsak kegyeknek. Ha fénykép lehetséges, úgy az jó volna. Szívesen nézvezi C—ky. 2751

Édes csibém.

Kérek édes, felejtél arra, amit kérdeztem, akkor ismét nem jöhettek, imádlak Istenem. 2797

Édes Carmen!

Szívesen várok, de nyugtass meg, hogy szeretsz. Mindennap ott vagyok, bármikor fölkereshetsz, végtelem boldoggá fogsz tenni, ha mihegyt lenet, ezt megleszed. Várom soraidat, csókolt millió és milliószor imádkó híved.

Vasutashoz

szeretném férjhez adni csinos, fiatal, háziasan nevelt ír. vallású, Budapestben lakó hógumot. Hozományja 2000 korona és szép kelengye. Házasság esetén az illető jó protektor lesz szert. Komoly, teljes névvel és címmel ellátott levelek „Jó gazdaszony” jellegével a kiadóba kéretnek. 4782

10.000 frt törlesztés kölcsönt keresek előnyös feltételek mellett. Szíves ajánlatokat kérem „A” alatt e lap kiadóhivatalába küldeni. 5770

Mérlegképes

könyvezető, helybeli elsőrangú részvénytársaság főkönyvelője, elvállal nyilvános számadarása kötelezett társulatok, egyletek, klubok vagy privát cégek könyveinek vezetését, skontrollizását, mérlegkészítést, szabad óráiban mint mellékfoglalkozást. Szíves megkereséseket „Diszkreció” jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 2794

Raktárnoki,

pénzbeszedő, üzletvezetői vagy más efféle állást keres intelligens jó megjelenésű kereskedő, esetleg biztosítottalk is rendelkezik. Címe a kiadóhivatalban. 2758

Fiatal

fűszerkereskedőség március hó elszejére vidékre alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2773

Irodai

vagy pénztárnoki alkalmazást keres egy szépírású nőly. Cím a kiadóhivatalban. 2796

Kitűnő szabónő

ajánkozik házakhoz mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2775

Mider-varráshoz

leányok, valamint kifutóleány fizetéssel azonnal felvételnél. Cím a kiadóhivatalban. 2788

NINCS TÖBBÉ NÉLKÜLÖZÉS !!!: NAGY VAGYONT, ÓRIÁSI JÖVEDELMEZT, naponta 20—30 koronát, de évente legkevesebb 5—6000 koronát szerezhet mindenki könyvnyű otthoni munkával — társadalmi állásra való tekintettel nélkül, a ki a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv legújabb, kétszeresen bővített és javított kiadását megrendeli. Ez az ezer ember hajhász munkát és mellékfoglalkozást eredménytelenül, pedig csak e könyvvel kellene megrendelnie, mert általa 540 oty foglalkozás sajátítható el, melyek bármelyikével, előképzettség és tőke nélkül férfi, nő, gyermek kényelmes és jövedelmező megbízható biztosíthat magának. A könyv első kiadásának bolti ára 6 kor. volt, ennek dacára a legújabb, kétszeresen bővített kiadást, a míg a csekély készlet tart.

2 kor. 60 allér kedvezményes ártért portómentesen küldi meg mindenkinek a

„KERESKEDelmi VEGYESZET” könyvkiadó hivatala **ÜJPEST,** Lőrinc-utca 24.6. szám.

Fűszerkereskedőség, intelligens, jó családból, 15 perenyire a fővárostól felvételnél. Csupán minden tekintetben megbízható ajánlatok vétetnek figyelembe. Bizalmi állás, mely teljes ellátás mellett jó fizetessel és teljesen önálló működési körrel jár. Szíves ajánlatok „H. F. Alag” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2798

Bármily

foglalkozást erőteljes fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2728

Óvadékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézményben dolgozik, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona” alatt. 2723

Házmasternek

ajánkozik egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 2712

Fűszerüzlet.

14 év óta fenálló kitűnő fűszerüzlet azonnal átvehető. Az átvételhez 1500—2000 forint szükséges. Az üzlet menetéről személyesen meggyőződhetni. Cím a kiadóhivatalban. 2762

Egy

nagyobb lap expeditora keres hat, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Címe a kiadóhivatalban. 2737

Bernátfalván

(Pusztapóterin) 1500 □-öi telet együtt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2638

50 év óta fennálló nagyforgalmú úri divat- és nőrözelet-üzlet

egy 40.000 lakossal bíró városban (megyei székhely) családi okok miatt kedvező feltételek mellett eladó. 5—6000 frt szükséges a vételhez. Venni szándékozók „50 év” jelleggel alatt e laphoz forduljanak 2792

Elegáns és kényelmes berendezett különbejárata tiszta, világos szoba alkalval,

egy vagy több hölgynek vagy urnak március 1-re kiad. Cím a kiadóhivatalban. 2780

Fiuméből

kitűnő természetes dalmáciai és olasz borokat jutányos áron szállít **Paulk Odán.** Arlap bérmentve.

Osztálysorsjegyet

(collectura) ozerkét-száz sorsjegyet teljes vévőkörrel együtt eladó. Ajánlatot „H. R.” jelleggel alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 5773

Osztálysorsjegyet

átíratás. 2—400 darab osztálysorsjegyet a következő hatodik játékra eladó. Ajánlatot „K. M.” jelleggel alatt a kiadóhivatal továbbít. 5772

Olcsó telek eladó.

Pest közelében 1500 □-öi telek azonnal eladó, esetleg négy részbe is osztható. Cím a kiadóhivatalban. 2537

Frakk és szalon-öltöny egyenkint 15 forintért eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 2787

Kossuth Lajos

életnagyságu kitűnő mellékép (kezfőtés) díszes aranyozott keretben 60 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685

Gyümölcsfák

és szőlővesszők legnemesebb fajokban megrendelhetőek **Telesi János** faiskolájából, **Balaton-Henyé,** posta **Köves-Kálá.** Tessék árjegyzéket kérni. 5764

Csinosan butorozott teljesen különbejárata tiszta szoba, hölgynek vagy urnak március 1-re olcsón kiadó.

Cím a kiadóhivatalban. 2740

Bolthelyiséget keresek az Erzsébet-köruton

a Király-utca és Kerepesi-utca között, egy nagyobb kirkattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J.” jelleggel e laphoz küldendők. 2713

18szoba butor.

Korivitsky grófnál hasznosbörbe volt szalonberendezés, valamint más uraságoktól megvett, továbbá újonnan készített háló-, ebédlő-, őr- és gyermekszoba berendezések, lámpák, szőnyegek, valódi olajfestmények, függönyök, asztal és ágyterítők jutányosan eladnának. Jó karban levő használt butorok megvétetnek vagy újakra becserelethetnek. Budapest, VI., Szeresen-utca 1., Váci körút sarkán, I. em. 2790

Készpénz kölcsön birtokokra és házakra

valódi becserélt háromnegyed részéig. H. helyre 18 20—60 évi ártatásra. Birtokos felmondhat bármikor, pénztisztelet ellenben nem. Lebonyolítás 14 nap alatt. Konvenciók helyre- és illetékmentes. Semmi előleges költség. Beküldendő csakis teleknyomát, valamint Kataszteri birtokív másolat. Budapest, VI. Váci-körút 39

Hölgyeim!

Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdettelt arcerem és piperecikkekkel nehezen választanak. Legyenek tovább is bizalommal és kísértésk csak egyszerű meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur crème könyvvel 50 kr., szappan 40 kr., poudre bármily színbe 60 kr., kitűnő kőzipszta vörös felrepeit kezek ellen próbatétegy 35 kr. Szőrtíró biztos eredmény, próbatétegy 60 kr., Homlokotömőm szennőztető keltének, a redőktől végekkép kisimítja, darabja 1 frt 50 kr. Hajvizem páratlan! 1/4 óra alatt bármily ósz hajnak eredeti szinét visszaadja, sohasé lehet lemosni, 2 üveg 3 frt (3 hóig elegendő). Számos elismerő levelekkel bizonyíthatom. Utánvételt bárhova küldöm. Mandl Ida, Budapest, Bethlen-utca 12. sz.

Kereskedelmi iskolát végzett könyvelő, ki a könyvelést egy előcsendű nagyobb üzletben önállóan végezte, kitűnő kiirrot írassal bír és szolid megjelene van, egyelőre szerényebb igények mellett állást keres. Szíves megkereséseket „Szerény” cím alatt kér a kiadóhivatalba. 2789

Antiphon

elektro-magnetikus zselatin-filmesek alkalmatlanoknak és idegeseknek, valamint mindazoknak, a kik nyugodtan és egészségesen akarnak aludni. Számos elismerés! Direkté szétküldi **Pointner János Schärching Felső-Ausztria.** 2 doboz próbaküldemény brosszával 1 kor. 80 fillérrelváltó egyekben vagy utalványon való beküldése után bérmentve. 6 doboz 4 korona utánvételt.

Kereskedő urnak figyelmébe.

Kereskedelmi iskolát végzett könyvelő, ki a könyvelést egy előcsendű nagyobb üzletben önállóan végezte, kitűnő kiirrot írassal bír és szolid megjelene van, egyelőre szerényebb igények mellett állást keres. Szíves megkereséseket „Szerény” cím alatt kér a kiadóhivatalba. 2789

Uri Havelock

7 frtől,

Női Havelock

9 frtől,

Fiu Havelock

4 frtől,

Leány Havelock

5 frtől feljebb.

A legjobb csak a tirolinál

Justitz Leopold, lodenruha-specialista **BECS,** IX., Währingerstrasse 48. Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házában az osztr. turista, a touring-club és számos kerékpár-egylet stb. szállítója.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény,

A pozsony-passau átrakodási forgalom ismét megnyitult. A magy. kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a magyar folyam- és tengerhajózási-részvényársaság a téli időny-reszűntetett pozsony-passau átrakodási forgalmat megnyitván az e forgalomban szóló áruk ismét felvételnek. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Budapest-Lajosmizsei h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1898. évi december hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász díjszabás életbeléptetése a Hegyész-Pakcsai lánkai h. é. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én u személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melyely az 1897. évi március hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyezetik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító iródájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 filléért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)